

Gallupundersökning
vapenindustri
Bofors

BOFORS I FOLKRETTETANDET

En undersökning utförd av
Svenska Gallupinstitutet AB
Mars 1947

Får ej publiceras eller
delges utenstående utan
medgivande från Svenska
Gallupinstitutet AB

SND

Svensk Nationell
Datatjänst

Detta digitala dokument är tillkommet inom ramen för projektet *“Vad tyckte de i folkhemmet? – digitalisering och tillgängliggörande av Svenska Gallups undersökningar 1942-1956”*.

Projektet finansierades av Riksbankens Jubileumsfond (In11-1179:1). Det har genomförts vid Svensk Nationell Datatjänst.

Digitalisering och efterbearbetning av de tryckta förlagorna har utförts av avdelningen för Digitala tjänster vid Göteborgs universitetsbibliotek.

snd.gu.se/gallup

RIKSBANKENS
JUBILEUMSFOND

STIFTELSEN FÖR HUMANISTISK OCH
SAMHÄLLSVETENSKAPLIG FORSKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	644.
Inledning	1
"Bofors" i folksmedvetandet	6
Tre stora järnverk i Sverige	10
Bofors som geografiskt begrepp	12
Bofors" tillverkningsprogram	14
Bofors på marknaden	18
1. När gjusselt är Bofors	18
2. Vem ägar Bofors	20
3. Vapenproduktion och vapenexport	21
Opinionen kring Bofors	23
BOFORS I FOLKSMEDVETANDET	
1. Är Bofors en för vårt land betydelsefull industri	23
2. Bofors, Sverige	24
3. BSR Sverige	26
4. BSR Sverige avrusta Mars 1947	28
5. Vapenexport	29
annonseringen för Bofors	31
TABELLBILAGA	33
EDSVENSTÄRSELIGA	57
1. Fullständig kommentarredovisning av svaren å frågorna:	
"Ämnar Ni att vapentillverkningen vid Bofors var av av stor betydelse för Sverige under det andra världskriget? På vad sätt?"	58
"Minns Ni en Ni sett någon annons för Bofors? Minns Ni vad den/de handlade om?"	86
2. Urval av kommentarer till övriga frågor	95
Får ej publiceras eller delges utomstående utan medgivande från Svenska Gallupinstitutet AB	

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid.
På uppdrag av AB Bofors har Svenska Gallupinstitutets avdelning för undersökningar utfört följande studier av	
Inledning	1
"Bofors" i folkmedvetandet	6
Tre stora järnverk i Sverige	10
Bofors som geografiskt begrepp	12
Bofors tillverkningsprogram	14
Bofors på marknaden	18
1. Hur gammalt är Boforsområdet, dock icke i Örebro, Kungälv	18
2. Vem äger Bofors och dess komponenter, vilka på uppdragsgivarens	20
3. Vapenproduktion och vapenexport	21
Opinionen kring Bofors	23
1. Är Bofors en för vårt land betydelsefull industri	23
2. Bofors, Sverige och andra världskriget	24
3. Bör Sverige ha en vapenindustri	26
4. Bör Sverige avrusta	28
5. Vapenexport	29
Annonseringen för Bofors	31
TABELLBILAGA	33
KOMMENTARBILAGA	57
1. Fullständig kommentarredovisning av svaren på frågorna:	
"Anser Ni att vapentillverkningen vid Bofors var av avsevärd betydelse för Sverige under det andra världskriget? På vad sätt?"	58
"Minns Ni om Ni sett någon annons för Bofors? Minns Ni vad den/de handlade om?"	66
2. Urval av kommentarer till övriga frågor	95

DET VID UNDERSÖKNINGEN INLEDNING FRÅGEBOKSBLÄTT SID. 1

På uppdrag av AB Bofors har Svenska Gallupinstitutets avdelning för marknadsundersökningar utfört föreliggande studie av Bofors i folkmedvetandet.

Undersökningens syfte har varit att kartlägga allmänhetens kännedom om svensk storindustri i allmänhet och om Bofors i synnerhet. Denna kartläggning har skett i form av en "Gallupundersökning" över hela landet, dock icke i Örebro, Karlskoga och omkringliggande kommuner, vilka på uppdragsgivarens önskan uteslöts. Till sammanlagt 1207 män ställdes de frågor, som återfinnas i nedanstående formulär:

DET VID UNDERSÖKNINGEN ANVÄNDA FRÅGEFORMULÄRET SID. 1

28. (Till alla) Hur gammalt är Bofors?
 Pollständer: exakt:
 1 -74 år 275-374 år
 2 75-124 år 300 år (precis)
 3 125-174 år 325 år eller mer
 4 175-224 år vet inte
 5 225-274 år
29. (Till alla) Vilken del av Bofors staden eller socknen:
 1 staden äger (i sin helhet) hela Bofors
 2 enskilda ägar (så som hela Bofors)
 3 staden och enskilda ägar (samtliga) lika mycket
 4 vet inte

30. %

31. (Till alla) Tror Ni att Bofors blivit mer eller mindre än hälften av vapenproduktion under 1939 till 1945?
 1 mer än hälften nästan lika mycket
 2 ungefär hälften vet inte

32. (Om mer eller mindre än hälften) Tror Ni det var mycket mer/minner än hälften?
 1 ja, mycket mer/minner än hälften
 2 nej, inte mycket
 3 vet inte

33. (Till alla) Tror Ni att Bofors under kriget exporterade krigsmateriel till någon krigsförande stat?
 1 ja nej vet inte

34. (Om ja) Till vilken stat?
 1 England Tyskland
 2 Finland USA, Mexiko
 3 Frankrike andra stater
 4 Italien vet inte
 5 Ryssland

35. (Till alla) Tror Ni att ett land som Sverige bör ha vapenindustri?
 1 ja nej vet inte

36. (Till alla) Anser Ni det förkastligt om Sverige säljer krigsmateriel till utlandet?
 1 förkastligt, oavsett till vilket land
 2 förkastligt, till vissa länder
 3 icke förkastligt
 4 vet inte

37. (Om förkastligt) Anser Ni det förkastligt även om tillbringningen sker under straffkontroll?
 1 ja nej vet inte

38. (Till alla) Anser Ni att Sverige nu bör styrka?
 1 ja nej vet inte

39. (Om ja) På Sverige avser även om inga andra länder gör det?
 1 ja nej vet inte

40. (Till alla) Ni ser Ni om Ni ser någon anledning för Bofors?
 1 ja nej vet inte

41. (Om ja) Vilken ser vad den de handlade om?

- För jag till ser några följande frågor:
 42. (Till alla) Vilket vapenlag gjorde Ni Er militärtjänst 1939-45?

- 1 infanteriet
 2 kavalleriet
 3 artilleriet (konst.)
 4 marinen
 5 flyget
 6 pansartrupperna
 7 luftväsen
 8 annat vapenlag
 9 gjorde ingen militärtjänst 1939-45

43. (Till alla) Vilket politiskt parti sympatiserar Ni nu närmast med?
 1 högern
 2 folkpartiet
 3 bondeförbundet
 4 socialdemokraterna
 5 kommunisterna
 6 annat parti
 7 inget särskilt parti
 8 vill ej svara

44-46. leg.-kortnummer

Namn: _____
 Adress: _____
 Send (följande) blytt _____
 Företag: _____
 Kommun: _____
 Intervjuare: Datum: / / 1947

DET VID UNDERSÖKNINGEN ANVÄNDA FRÅGEFORMULÄRET SID. 2

Betänk: Detta var jalliet transfer allit, så det gällde inte, som

* 28. (Till alla) Hur gammalt är Bofors?

Fullständigt svar:

- 1 -74 år 6 275-324 år
 2 75-124 år 7 300 år (precis)
 3 125-174 år 8 325 år eller mer
 4 175-224 år 9 vet inte
 5 225-274 år

* 29. (Till alla) Vem tror Ni äger Bofors, staten eller enskilda?

- 1 staten äger (så gott som) hela Bofors
 2 enskilda äger (så gott som) hela Bofors
 3 staten och enskilda äger (ungefär) lika mycket
 4 vet inte

30. X

* 31. (Till alla) Tror Ni, att Bofors sålde mer eller mindre än hälften av sin vapenproduktion under 1930-talet till utlandet?

- 1 mer än hälften 3 mindre än hälften
 2 ungefär hälften 4 vet inte

32. (Om mer eller mindre än hälften) Tror Ni det var mycket mer/mindre än hälften?

- 1 ja, mycket mer/mindre än hälften
 2 nej, inte mycket
 3 vet inte

* 33. (Till alla) Tror Ni att Bofors under kriget exporterade krigsmateriel till någon krigsförande stat?

- 1 ja 2 nej 3 vet inte

34. (Om ja) Till vilken stat?

- 1 England 6 Tyskland
 2 Finland 7 USA; Amerika
 3 Frankrike 8 andra stater:
 4 Italien 9 vet inte
 5 Ryssland

* 35. (Till alla) Tycker Ni att ett land som Sverige bör ha vapenindustri?

- 1 ja 2 nej 3 vet inte

* 36. (Till alla) Anser Ni det förkastligt, om Sverige säljer krigsmateriel till utlandet?

- 1 förkastligt, oavsett till vilket land
 2 förkastligt, till vissa länder:
 3 icke förkastligt
 4 vet inte

37. (Om förkastligt) Anser Ni det förkastligt även om försäljningen sker under statens kontroll?

- 1 ja 2 nej 3 vet inte

* 38. (Till alla) Anser Ni, att Sverige nu bör avrusta?

- 1 ja 2 nej 3 vet inte

39. (Om ja): Bör Sverige avrusta även om inga andra länder gör det?

- 1 ja 2 nej 3 vet inte

* 40. (Till alla) Minns Ni om Ni sett någon annons för Bofors?

- 1 ja 2 nej 3 vet inte

41. (Om ja): Minns Ni vad den/de handlade om?

Får jag till sist ställa följande frågor:

* 42. (Till alla) Vid vilket vapenslag gjorde Ni Er militärtjänst 1939-45?

- 1 infanteriet
 2 kavalleriet
 3 artilleriet (kustart.)
 4 marinen
 5 flyget
 6 pansartrupperna
 7 luftvärnet
 8 annat vapenslag
 9 gjorde ingen militärtjänst 1939-45

* 43. (Till alla) Vilket politiskt parti sympatiserar Ni nu närmast med?

- 1 högern
 2 folkpartiet
 3 bondeförbundet
 4 socialdemokraterna
 5 kommunisterna
 6 annat parti
 7 inget särskilt parti
 8 vill ej svara

* 44-46. leg.-kortnummer

Namn:

Adress:

Stad (köping, by):

Eget yrke:

Kommun:

Intervjuare: Datum / / 1947

Kompositionen av frågeforsamlet var förenat med vissa svårigheter. Detta var fallet framför allt, då det gällde frågor, som direkt tog sikte på de berörda Boforsindustrierna. Dessa har i formuläret inledningsvis kallats "Aktiebolaget Bofors", men sedan utbyts mot det snidigare "Bofors". En bättre precisering av "Boforsindustrierna", som på en gång är sakligt oklarlig och tekniskt användbar vid en Gallupundersökning torde knappast stå att finna. Det är dock möjligt, att just denna terminologi, "Bofors", i vissa fall fått en något för vid innebörd (exempelvis vid frågan: "Hur gammalt är Bofors?").

grad av sannolikhet lagat i ett intervall om i 4 från 50 räknat. Det urval män, till vilket dessa frågor ställdes, sammansättes sig på det sätt, som framgår av nedanstående tabell. I denna jämförelse urvalets faktiska sammansättning med den eftersträfvade sammansättningen:

resultatet härifrån från delmässor.

	Faktiskt urval	Eftersträvat urval
	%	%
<u>Socialgrupper</u>		
B	5	5
M	40	37
A	55	58
<u>Åldersgrupper</u>		
20-29 år	23	25
30-49 år	46	42
50-64 år	20	21
65 - år	11	12
<u>Yrkesgrupper</u>		
Jordbruk	33	34
Övriga yrkningar	67	66
<u>Land/Stad</u>		
Land	62	63
Storstad	17	16
Övriga städer	21	21
<u>Landsdelar</u>		
No	17	17
Da	6	6
M	17	16
Stn	9	9
Ög	16	16
Sk	15	17
Bovh	18	17

Som av denna jämförelse framgår är det erhållna urvalet i stort sett representativt, varför man har anledning antaga, att resultatens statistiska tillförlitlighet är tillfredsställande. Den statistiska tillförlitligheten hos en undersökning av Galluptyp beror, förutom av urvalets struktur, av detta storlek och vidare av svarsfrekvensen. Vid ett fullständigt slumpmässigt urval av 1207 individer och en svarsfördelning om 50 % - 50 % måste man räkna med en "felmargin" om ca ± 4 procentenheter. Denna "felmargin" skall tolkas så, att om man intervjuat alla vuxna män, skulle den svarsfördelning, man då erhållit, med hög grad av sannolikhet legat i ett intervall om ± 4 från 50 räknat.

Er nämna fem av landets största industriföretag."

Den statistiska tillförlitligheten blir mindre ju mindre urvalet är. Vid gränslinjen av föreliggande undersökning måste läsaren därför iakttaga särskild försiktighet, så snart de presenterade resultaten härröra från delmässor. Här särskilt bör uppmärksammas, har sin grund i det sätt, varpå ett Gallupurval skapas. Av olika skäl är det nödvändigt, att ett större antal intervjuer tas in om ett relativt begränsat antal städer och kommuner. Då m. frågan om de olika industriföretagens ställa, kan man räkna med att åtminstone i vissa utsträckning sådana företag, som sådant är mera lokalt bekanta, blir relativt bättre representerade. En de skulle ha blivit om urvalet gjorts fullständigt slumpmässigt inom hela befolkningen. Ett konkret exempel kan förtydliga resonemanget: antalet personer, som nämner "Solindier-Skattell" är tydligen beroende på om intervjuer göres eller ej i lokaliteterna. (Vid bestämningen särskilt av frekvensen för before måste man vidare komma ihåg att intervjuer enligt uppdragsgiverens direktiv icke gjorts i Örebro, Karlskoga och omkringliggande kommuner.)

Den andra svårigheten gäller ordningen av de erhållna svaren. Man självklart icke begära, att de intervjuade skall kunna göra en klar distinktion mellan företaget och lokal området och vara del i ett större sammanhang. Institutet har därför valt att presentera undersökningens resultat på denna punkt på grundval av en frekvensordning.

De företag, som "BOFORS" I FOLKMEDVETANDET landets fem största, är:

Som inledningsvis anmärks har genomförandet av föreliggande Gallupundersökning i viss grad varit förenat med svårigheter av olika slag. Dessa svårigheter har främst allt gjort sig gällande, då det gällde att analysera "Bofors i folkmedvetandet".

L. K. Ericsson

Bofors

Denna analys har inlett med följande två frågor:

Som en "vilka företag kommer Ni att tänka på om jag ber om det" fråga är nämna fem av landets största industriföretag? Undersökning att söka jämföra resultaten, kan man kanske väja gläns, "Kan Ni nämna tre stora järnverk i Sverige?" Enligt dessa bidragit till att i första hand aktualisera ABBA i folkmedvetandet. Den ena av de två svårigheter, som här särskilt bör uppmärksammas, har sin grund i det sätt, varpå ett Gallupurval skapas. Av olika skäl är det nödvändigt, att ett större antal intervjuer lages inom ett relativt begränsat antal städer och kommuner. Då nu frågan om de olika industriföretagen ställs, kan man räkna med att åtminstone i viss utsträckning sådana företag, som endast är nära lokalt bekanta, blir relativt bättre representerade, än de skulle ha blivit om urvalet gjorts fullständigt slumpmässigt inom hela befolkningen. Ett konkret exempel kan förtydliga resonemanget: antalet personer, som nämner "Polinder-Munktell" är tydligen beroende på om intervjuer göres eller ej i Eskilstuna. (Vid bedömningen speciellt av frekvensen för Bofors måste man vidare komma ihåg att intervjuer enligt uppdragsgivarens direktiv icke gjorts i Örebro, Karlskoga och omkringliggande kommuner.)

Att studien av ovanstående frekvenser i de olika socialgrupperna. Den andra svårigheten gäller ordningen av de erhållna svaren. Man kan självklart icke begära, att de intervjuade skall kunna göra en klar distinktion mellan företaget som lokal enhet och som del i ett större sammanhang. Institutet har därför valt att presentera undersökningens resultat på denna punkt på grundval av en frekvensordning.

De företag, som nämnts oftast på frågan om landets fem största, är: grupperna. Genomsnittligt är de dock genomgående något äldre för personer 20-29 år och 30-39 år än äldre. Alldeles särskilt är detta märkbart i År 1950 och Bofors:

ASEA	62
SKF	45
L M Ericson	39
Bofors	35
Götaverken	29

Som synes har ASEA ensamt nämnts av flera än hälften, klart före SKF. Även om det ligger utom ramen för föreliggande undersökning att söka förklara resultaten, kan man kanske våga gissa, att "ryseavtalet" och den hetsiga debatten kring det samma bidragit till att i första hand aktualisera ASEA i folkmedvetandet, i andra hand också utöka antalet av dem, som känner till just ASEA. Det är antagligt, att siffrorna även för de övriga främsta företagen på detta sätt påverkats av den aktuella diskussionen.

Efter Götaverken kommer följande företag: Sandviken, nämnt av 14 procent, Kockums, 12 procent, Volvo - 9 procent, Bolinder-Munktell - 6 procent. För en mera utförlig redovisning hänvisas till tabelbilagan. De i denna upptagna "andra företag" är till stor del lokalt kända, men icke riksbekanta företag, utan intresse i detta sammanhang. (Undantag utgöra Svenska Färdsticks AB och Svenska Metallverken, vilka av tekniska skäl ej kunnat separatredevisas på grund av bristande utrymme i ordren.)

Statistiska företag kan visas föreligga mellan den vanliga befolkningen i städerna och på landsbygden. Detta framgår av nedan ett studium av ovanstående frekvenser i de olika socialgrupperna föresvåras delvis av att kategorien bättre situerade (BS) är alltför ringa för att iakttaga olikheter i procentalen skall kunna tillämnas statistiskt signifikativ bemärkelse. Under alla förhållanden är dessa olikheter genomgående så obetydliga, att man icke kan vara övertygad om att de ej är betingade av slumpmässiga faktorer.

Bofors	37	32	36
Götaverken	39	44	22

Förhållandet är analogt i fråga om frekvensen i de fem redovisade åldersgrupperna. Genomsnittligt är de dock genomgående något äldre för personer 20-29 år och 30-39 år än äldre. Alldeles särskilt är detta märkbart i fråga om Bofors:

En genomgående tendens är att jordbrukarna i mindre utsträckning än övriga näringskategorier nämndes av Bofors blandades av förklaringsen här till den, att jordbrukarna generellt bor oftast långt från städerna mera sällan än andra näringskategorier personligen bli konfronterade med storföretag. Vidare kan det inte bortse från den roll t.ex. fackföreningarna spelar för arbetarna, och motsvarande påverkningar för dessa näringsutval.

Bland:	%
20 - 29 år	43
30 - 39 år	40
40 - 49 år	33
50 - 64 år	30
65 år och äldre	20

Den inledningsvis nämnda svårigheten med spridningen av intervjuer på denna serie får man, om man studerar frekvensen bland män, som gjort resp. icke gjort militärtjänst 1939 - 1945:

Likadelaes har Götaverken en betydande "topp" i Bofors nämndes av 71 procent i både Stockholm och M., 66 procent i de respektive 54 procent i L.M. Ericsson nämndes av 44 procent i annan landsdel. Deras spridning i landsdels-Infanteriet 35 betingad av verkliga olikheter mellan städerna. Kavalleriet 39 Luftvärnet 44 Annat vapenslag 47 Gjorde ingen militärtjänst 30

Betydande olikheter i fråga om kännedomen om Sveriges främsta industriföretag kan visas föreligga mellan den manliga befolkningen i städerna och på landsbygden. Detta framgår av nedanstående tabell:

	Storstad	Övr. städer	Land
	%	%	%
ASEA	66	76	55
SKF	57	55	30
L. M. Ericsson	50	46	33
Bofors	37	32	36
Götaverken	39	44	22

Santliga dessa industrier är belägna i städer; detta kan möjligen förklara, att stadsborna bättre än landsbygdensborna känner till företagen i fråga. Likaså som andra fråga följande:

En genomgående tendens är att jordbrukarna i mindre utsträckning än övriga näringskategorier kan nämna något industriföretag. Förklaringen härtill kan bl.a. vara den, att jordbrukarna genom att de bor oftast långt från städerna mera sällan än andra näringsidkare personligen bli konfronterade med storföretag. Vidare kan man icke bortse från den roll t.ex. fackföreningsverksamheten spelar för arbetarna, och motsvarande påverkningar för andra näringsutövare.

Den inledningsvis nämnda svårigheten med spridningen av intervjuerna återspeglas delvis i landsdelersresultaten. Så nämndes t.ex. SKF av 78 procent i Bovl., mot högst 46 procent i annan landsdel. Likadeles har Götaverken en betydande "topp" i Bovl. ASEA nämndes av 71 procent i både Stockholm och M., 66 procent i Dalsen endast 54 procent i Skå. L.M. Ericsson nämndes av 60 procent i Stockholm, mot högst 44 procent i annan landsdel och minimum 30 procent. Denna spridning i landsdels-siffrorna är emellertid framför allt betingad av verkliga olikheter mellan landsdelarna. Största industriföretag. Personer, som räknat Bofors till ett av landets största industriföretag, har således icke nämnt Bofors som ett av de tre största järnverken! Detta belyses av nedanstående tabell:

Bland i största järnverken	Bland i största industriföretagen	
	Nämnt Bofors	Uj nämnt Bofors
Nämnt Bofors	12	23
Uj nämnt Bofors	14	51

Bofors är som järnverk nämnt i något större utsträckning bland arbetare än bland medelklass och sannolikt även bättre situerade. Motsatsen gäller för Sandviken och Domnarvret.

Åldersklasserna visar i stort sett samma tendens som föregående fråga. De yngre har i större utsträckning än äldre nämnt

Något järnverk: **TRE STORA JÄRNVERK I SVERIGE** nämnt Sandviken och Bofors.

Till samtliga intervjuade ställdes som andra fråga följande: Liksom fallet var med de fem främsta företagen har jordbrukarna "Kan Ni nämna tre stora järnverk i Sverige?" järnverk. Även mellan övriga näringkategorier finns variationer, men "Samma svårigheter", som mötte vid behandlingen av "Fem av landets största industriföretag", var givetvis för handen även här. Regionala skillnaderna i de här studerade frekvenserna är betydande. För närmsta och ävasta redovisade sålunda följande totalresultatet är för de oftast nämnda järnverken: siffror påverkas givetvis av att i alla intervjuer tagits i beaktande, Karlens och väringliggande kommuner.

	%
Sandviken	57
Bofors	34
Fagersta	26
Avesta	21
	20

Sammantaget i Norrbottens Järnverken och den största industriföretagen och den som tre stora järnverk, kan man konstatera. Man bör här först lägga märke till att antalet av dem, som nämner Bofors, är icke obetydligt lägre än det antal, som räknar Bofors till landets fem största industriföretag. Personer, som räknat Bofors till ett av landets största industriföretag, har således icke nämnt Bofors som ett av de tre stora järnverken. Detta belyses av nedanstående tabell:

Totalt nämndes alltså Bofors av 49 procent.

	Bland 5 största industriföretagen:	
	Nämnt Bofors	Ej nämnt Bofors
Bland 3 största järnverk:	%	%
Nämnt Bofors	12	23
Ej nämnt Bofors	14	51

"Har Ni hört talas om aktiebolaget Bofors?"

Bofors är som järnverk känt i något större utsträckning bland vilken ställdes till de intervjuade, och så föregående fråga arbetare än bland medelklass och sannolikt även bättre situerade. Motatsen gäller för Sandviken och Domnarvet.

Åldersklasserna visar i stort sett samma tendens som i föregående fråga: de yngre har i större utsträckning än äldre nämnt

något järnverk Överhuvud och framför allt oftare nämnt Sandviken och Bofors.

Man får sätta sig att på grundval av föregående resultat antas Liksom fallet var med de fem främsta företagen har jordbrukarna i mindre utsträckning än andra nämnt något järnverk. Även mellan övriga näringskategorier finns variationer, men som regel mindre än mellan jordbrukare och övriga.

"Var ligger Bofors?" Kan vi ange den stad, som har de regionala plikheterna i de här studerade frekvenserna är betydande. För Fagersta och Avesta redovisas sålunda höga frekvenser i framför allt Dalarna-Värmland. Bofors siffror påverkas givetvis av att inga intervjuer tagits i Örebro, Karlskoga och omkringliggande kommuner. Denna grupp är dock av så liten storlek, att slusvariationerna kan Bofors siffror har sannolikt även på denna fråga påverkats av att ett antal av de intervjuade stiftat bekantskap med Bofors luftvärn. Särskilt de plikheter i frekvensen för rätt svar, som återfinns i nedanstående tabell, signifikativa. Sammanfattar vi resultaten av frågan om de fem största industriföretagen och den om tre stora järnverk, kan man konstatera, att Bofors nämnts stad står

	%	%	%
av 12 procent på båda frågorna,	75	57	
av 23 procent på endast frågan om industriföretagen, och			
av 14 procent på endast frågan om järnverken.			
Andra stad	5	2	3
Totalt nämndes alltså Bofors av 49 procent.	14	32	
33 svar	-	2	-

Även mellan åldersgrupperna är skillnaden i frekvensen för rätt EN särskild fråga: angår av tabellbilagan.

Jordn "Har Ni hört talas om Aktiebolaget Bofors?" nämligen 75 procent (för "allmän tjänst och fria yrken"). Vid besvaren av vilken ställdes till de intervjuade, som på föregående frågor ej nämnt Bofors, klarkägger, att så gott som samtliga övriga hört talas om Bofors. Skillnaden primärt kan "förklaras" plikheterna i kunskap.

Den bild som **BOFORS SOM GEOGRAFISKT BEGREPP** om var Bofors ligger, är den, som man å priori kan vänta: de lägsta siffrorna får akta sig att på grundval av föregående resultat antaga, att "Bofors" är ett levande begrepp för alla. Att så in-te är fallet framgår av vad som redovisas i nästa kapitel, men också av resultaten av frågan:

"Var ligger Bofors? Kan Ni ange den stad, som har nära samband med Bofors?"

Endast 62 procent av de tillfrågade kunde rätt besvara frågan.

I socialgrupperna redovisas högsta procenten för BS. (Denna grupp är dock av så liten numerär, att slumpvariationerna kan vara betydande.)

Däremot är säkerligen de olikheter i frekvensen för rätt svar, som återfinns i nedanstående tabell, signifikativa:

	Stor- stad	Övr. städer	Land
	%	%	%
Karlskoga	64	75	57
Karlstad	3	6	7
Kristinehamn	-	1	1
Annan stad	5	2	3
Vet inte	26	14	32
Ej svar	-	2	-

Även mellan åldersgrupperna är spridningen i frekvensen för rätt svar stor, som framgår av tabellobilagan.

Jordbrukarna redovisar 51 procent rätt svar mot maximum 75 procent (för "Allmän tjänst och fria yrken"). Vid bedömningen av dessa siffror måste man bl.a. komma ihåg, att jordbrukarna genomtittligt är äldre än övriga näringsgrenar kategorier (varnad löke är sagt, att ålderskillnaden primärt kan "förklara" olikheterna i kunskap).

Den bild man av materialet får av kännedomen om var Bofors ligger, är den, som man å priori kan vänta: de lägsta siffrorna noteras för de från Bofors längst bort belägna länddelarna. Sälunda har i De 74 procent lämnat rätt svar, medan motsvarande siffror för No är 56 procent och för Sk bara 42 procent.

Frekvensen för detta svar är i inget när redovisad tabell lägre än 90 procent; minsta nås med 51 procent i landsdelarredovisningen (Mellerlandskapen och Stockholm), maxims med 100 procent (personer, som gjort militärtjänst i luftvärsnet).

Innan en redovisning ges av svarsfrekvenserna för övriga produkter kan det vara på sin plats att studera svaren på frågan:

"Känner Ni till någon Bofors-kanon, som blivit särskilt uppmärksammand under andra världskriget?"

32 procent nämnde "40 mm luftvärnskanon" och 41 procent "luftvärnskanon" etc. utan precisering. Antalet av den, som nämnde "40 mm luftvärnskanon" är rimligt nog högst bland de män, som gjort militärtjänst inom luftvärsnet, och lägst bland dem, som ej alla gjort militärtjänst 1939-45. Sannolikt är antalet av den, som nämnt "40 mm luftvärnskanon" eller "luftvärnskanon" utan precisering högst (70 å 80 procent av de tillfrågade).

Den ovan visats var det 96 procent, som visats, att Bofors tillverkar "kanoner". Att man alltså föreställer sig produktionen vid Bofors inriktad på krigsmaterial framgår av nedanstående tabell:

	%
Kanoner	96
Annat krigsmateriel	40
Krus, sprängkastan o.s.a.	34
Luftvärnsdel	11
andra kausiska produkter	7
Inte	9
Vet inte något	1

BOFORS' TILLVERKNINGSPROGRAM

96 procent av samtliga intervjuade nämnde spontant "kanoner" som svar på frågan:

"Vet Ni något som tillverkas av Bofors?"

Frekvensen för detta svar är i ingen här redovisad tabell lägre än 90 procent; minimum nås med 91 procent i landsdelaredovisningen (Möllerlandskapen och Stockholm), maximum med 100 procent (personer, som gjort militärtjänst i luftvärdnet).

Innan en redovisning ges av svarsfrekvenserna för övriga produkter kan det vara på sin plats att studera svaren på frågan:

"Känner Ni till någon Bofors-kanon, som blivit särskilt uppmärksammasad under andra världskriget?"

32 procent nämnde "40 mm luftvärnskanon" och 41 procent "luftvärnskanon" etc. utan precisering. Antalet av den, som nämnde "40 mm luftvärnskanon" är rimligt nog högt bland de män, som gjort militärtjänst inom luftvärdnet, och lägst bland dem, som ej alle gjort militärtjänst 1939-45. Genomsnittet är antalet av den, som nämnt "40 mm luftvärnskanon" eller "luftvärnskanon" utan precisering högt (70 å 80 procent av de tillfrågade).

Som ovan visats var det 96 procent, som visste, att Bofors tillverkar "kanoner". Att man allmänt föreställer sig produktionen vid Bofors inriktad på krigsmaterial framgår av nedanstående tabell:

	%
Kanoner	96
Annat krigsmateriel	40
Krut, sprängämnen o.s.v.	34
Läkemedel	11
Andra kemiska produkter	7
Annat	9
Vet inte något	1

Speciellt kända medonerna om tillverkningen av läkemedel varierar starkt mellan olika befolkningsgrupper. Bland (de visserligen fåtaliga) 85 är det sålunda 27 procent mot 9 procent bland A, som nämnt "läkemedel". En betydande skillnad uppvisar denna frekvens även mellan lund och stad: en, som svarat "krut, sprängämnen" å de föregående frågorna, ansetts denna till denna del av det kemiska produktionsområdet, och därför inräknade i svarsfrekvenserna vid frågan "läkemedel". (Dessa sju gäller givetvis läkemedel och andra kemiska produkter.)

Resultatet av frågan "läkemedel" som var bekanta som Bofors-produkter, en att utvärdera, vilka produkter allmänheten på en gång betecknar som "kemiska produkter" och "Bofors-produkter".

Läkemedel	8
Storstäder	13
Övriga städer	21
Landsbygd	7

Att siffran blir så låg som 7 på landsbygden förklaras framför allt av att endast 4 procent av jordbrukarna mot 14-17 procent av övriga näringskategorier kände till tillverkningen av läkemedel.

"Har Ni hört talas om några kemiska produkter som kommer från Bofors?"
 För att "pressa fram" all kännedom om produktionsprogrammet, kompletterades de här citerade frågorna med ytterligare två redovisade i följande tabell:

"Kan Ni säga någonting annat, som tillverkas av Bofors?"
 Krut, sprängämnen 64

"Har Ni hört talas om några kemiska produkter som kommer från Bofors?"
 26

I fråga om redovisningen av den företa av dessa frågor måste iakttagas, att här upptagits endast annat än det som nämnts vid frågan "Vet Ni något som tillverkas av Bofors?". Frågan resulterade i att framför allt "krut"-tillverkningen nämndes (av 24 procent, 34 procent hade tidigare nämnt den, varför 58 procent totalt kände till denna tillverkning). I jämförelse med tidigare frekvenser ökade antalet som kände till läkemedel resp. "andra kemiska produkter" väsentligt (7 resp. 5 procent nämnde dessa tillverkningar på den nya frågan).

Frågan om "kemiska produkter" kan sägas vara så formulerad,

att den "hjälpste" den intervjuade att ge ett riktigt svar (om han t. ex. läst annonsring). Till "kemiska produkter" har räknats krut, sprängämnen, även om dessa kanske icke enligt vanligt språkbruk äro att anse som kemiska produkter. Vid bearbetningen av materialet har var och en, som svarat "krut, sprängämnen" å de föregående frågorna, ansetts kända till denna del av det kemiska produktionsprogrammet, och därför inräknats i svarsfrekvenserna vid frågan härom. (Detsamma gäller givetvis läkemedel och andra kemiska produkter.) Motiveringen härför är att det ansetts viktigare utvärna vilka av vissa "kemiska produkter", som var bekanta som Bofors-produkter, än att utvärna, vilka produkter allmänheten på en gång betecknar som "kemiska produkter" och "Bofors-produkter".

Resultatet av frågan:	Ja			
	Ind. hantv.	Hantv. samf.	Alla-tj. fria yrk.	
Krut, sprängämnen	51	68	70	76
"Har Ni hört talas om några kemiska produkter som komma från Bofors?"	10	19	26	22
Nej	40	21	20	16

redovisas i följande tabell:

	%
Krut, sprängämnen	64
Läkemedel	29
Andra kemiska produkter	18
Nej	26
Ej svar	1

Tre av fyra män känner således till åtminstone någon kemisk Boforsprodukt.

Kännedomen om Bofors' kemiska produktion är vidare utbredd i städerna än på landsbygden. Särskilt stor är olikheten beträffande kännedomen om läkemedelstillverkningen:

	Befors på MARKEN		Land
	Stor- stad	Övr. städer	
	%	%	%
Krut, sprängämnen	69	72	60
Läkemedel	40	38	23
Andra kemiska produkter	35	22	11
Nej	18	19	32

Majoriteterna av de svarande hade inte svarat på denna fråga!

"Hur gammalt är Befors?"

Den på landsbygden bristande kännedomen om Befors kemiska produktion markeras särskilt vid en uppdelning av intervju-materialet på näringskategorier. Jordbrukarna intaga därvid en särställning:

	Ja	Ind. hantv.	Hand. snaaf.	Alla-tj. fria yrk.
- 74 år	%	%	%	%
Krut, sprängämnen	51	68	70	76
Läkemedel - 224 år	15	35	37	39
Andra kemiska produkter	10	19	26	22
Nej	40	21	20	16
309 år (precis)		11		
325 år eller mer		1		
Vet inte		45		
		100		

Bättre siterade besvarade frågan riktigt i större utsträckning än män ur medelklassen och arbetareklassen (sällan vilka inga statistiskt signifikativa olikheter föreligger). Ömfint är dock frekvensen för "grovt felaktigt svar" något större just bland bättre siterade (men dock ej i högre grad än att det hela kan bero på slumpvariation).

Den mest anmärkningsvärda olikheten mellan svarsfördelningarna för land och stad är den, att 50 procent av alla på landsbygden svarat "vet inte" mot 35 procent i storstad och 40 procent i övriga städer.

Denna stegring i okunnighetsprocenten sammanhänger åtminstone

till en del med den **BOFORS PÅ MARKNALEN** föreligger i åldersfördelning-
 en mellan land, stad och framför allt storstad, och som framgår
 av denna tabell:

1. Hur gammalt är Bofors?

Majoriteten av de intervjuade kunde icke rätt besvara frågan:

		30	30	40	50	65
"Vet"	"Hur gammalt är Bofors?"	51	50	39		
Vet inte		40	37	42	30	61

45 procent svarade "vet inte". Flertalet av de övriga angav
 åldern till betydligt under 300 år:

Den okunnigheten är framför allt koncentrerad till jordbrukarna (55 procent svarade "vet inte" mot 43 procent bland personer ur industri och handel - 74 år - 39 procent ur handel 10 år snaffördael och 36 procent ur all 75 - 124 år och fria yrken) 13	125 - 174 år	7
	175 - 224 år	6
	225 - 274 år	3
	275 - 324 år	4
	300 år (precis)	11
	325 år eller mer	1
	Vet inte	45
		100

Bättre situerade besvarade frågan riktigt i större utsträckning
 än män ur medelklassen och arbetareklassen (mellan vilka inga
 statistiskt signifikativa olikheter föreligger). Omvänt är dock
 frekvensen för "grovt felaktigt svar" något större just bland
 bättre situerade (men dock ej i högre grad än att det hela kan
 bero på slumpvariation).

Den mest anmärkningsvärda olikheten mellan svarsfördelningarna
 för land och stad är den, att 50 procent av männen på landsbyg-
 den svarat "vet inte" mot 35 procent i storstad och 40 procent i
 övriga städer.

Denna stegring i okunnighetsprocenten sammanhänger åtminstone

till en del med den olikhet, som föreligger i åldersfördelning-
 en mellan land, stad och framför allt storstad, och som framgår
 av denna tabell:

	20	30	40	50	65
Staten	29	39	49	54	49
Land	29	39	49	54	49
Stad	29	39	49	54	49
Storstad	29	39	49	54	49
Vet inte	40	37	49	50	61

Socialgruppsrörelsernas svar på frågan om de olika åldersgruppernas
 av tabellbilagan visar, vid handen, att inga i statistiskt

Men okunnigheten är framför allt koncentrerad till jordbrukarna
 (55 procent svarade "vet inte" mot 43 procent bland personer ur
 industri och hantverk, 39 procent ur handel och samfärdsel och
 36 procent ur allmän tjänst och fria yrken).

Lite heller gör en uppdelning av intervjuaterialet efter
 land-stad, ålder eller utbildning sådana olikheter i svarsfördel-
 ningarna, att man kan antaga, att de beror på verkliga be-
 rättnings skillnader mellan de folkgrupper ur vilka urvalet i
 varje fall gjorts.

Däremot är det tydligt, att vissa betydelsefulla olikheter
 föreligger mellan de olika "partigrupperna". Det är således
 21 procent av högern (- de, som uppgivit sig närmast sympatisera
 med högern) mot 36 procent av bondeförbundet, som tror
 att staten äger Sjöfors. Av Folkpartiets sympatisörer var det
 24 procent, och av socialdemokraterna 30 procent, som hade
 denna åsikt. 59 procent av högern, d.v.s. betydligt flere än
 för annat parti, tror att enskilda äger Sjöfors, men slutligen
 har förrentfällningen en ungefär lika delad åsikt till Sjö-
 fors (framför allt saalat folkpartiets sympatisörer, 30 procent).

Nummer	Koll.	Code	Text
8. 2			2. Ven Hger Bofors?
9. 1	Q10	2	1. Ja
10. 1	Q10	2	2. Staten Hger (så gott som) hela Bofors tror 30 procent av de tillfrågade, och 19 procent tror, att staten Hger ungefär lika mycket som enskilda. Det är med andra ord 49 procent, som har den uppfattningen, att staten Hger Bofors. Mot dessa 49 procent står 40 procent, som tror att enskilda Hger (så gott som) hela Bofors, medan 12 procent inte kunde besvara frågan.
11. 1	Q10	2	3. Socialgruppredevisningen av materialet ger, som ett studium av tabellbilagan visar, vid handen, att inga i statistiskt hänseende väsentliga olikheter föreligger i uppfattningen av Hganderötförhållandena mellan personer ur olika socialgrupper.
12. 1	Q10	2	4. Icke heller ger en uppdelning av intervjuaterialet efter land-stad, ålder eller Hring sådana olikheter i svarsfördelningarna, att man kan antaga, att de beror på verkliga meningsskiljaktigheter mellan de folkgrupper ur vilka urvalet i varje fall gjorts.
13. 1	Q10	2	5. Däremot är det tydligt, att vissa betydelsefulla olikheter föreligger mellan de olika "partigrupperna". Det är således 21 procent av Hgerna (= de, som uppgett sig Hkraast sympatiserna med Hgerna) mot 36 procent av bondeförbundet, som tror att staten Hger Bofors. Av folkpartiets sympatisörer var det 24 procent, och av socialdemokraterna 30 procent, som hade denna åsikt. 59 procent av Hgerna, d.v.s. betydligt flera än för annat parti, tror att enskilda Hger Bofors, men slutligen har föreställningen om ungefär lika delad Hganderötf till Bofors framför allt saalat folkpartiets sympatisörer, 30 procent. tredje, att var Hn hälften av vapenproduktionen exporterades. Av de med kommunisterna sympatiserande tror 85 procent, att var Hn hälften av vapenproduktionen exporterades, mot 69 procent för socialdemokraterna, 55 procent för bondeförbundet, 70 procent för folkpartiet och 74 procent för Hgerna. (Den
14. 1	Q10	2	6. (Till alla) Vet Ni något som till-ryckas av Bofors?
15. 1	Q10	2	7. Ja
16-17. 1	Q10	2	8. (Till alla) Kan Ni säga något om den största ind-
18. 1	Q10	2	9. (Till alla) Kan Ni säga något om Sverige?
19. 1	Q10	2	10. (Om Bofors) Om Aktebolaget?
20. 1	Q10	2	11. (Till alla) Var det nåt, som har nära samband med Bofors?

3. Vapenproduktion och vapenexport

Jämförelsevis lägg till svar för kommunisterna och för de som svarat "vet inte"-procenten.

Två tredjedelar av de intervjuade besvarade frågan:

Majoriteten (70 procent) av den, som svarat "mer än hälften";
 "Tror Ni att Bofors sålde mer eller mindre
 än hälften av sin vapenproduktion under
 1930-talet till utlandet?"
 "Tror Ni att det var mycket mer än hälften?"

med "mer än hälften". Särskilt bland NS är den uppfattningen
 uttryckt svarat till: "mycket mer än hälften".

att Bofors exporterade mer än hälften av sin vapenproduktion

allmän: 63 procent av de tillfrågade bättre situerade hade
 tro av fyra som tror, att Bofors under kriget exporterade krigs-

material till krigsförande stat. Bilden av opinionen, såden den

på denna punkt framträder, skiljer sig icke mycket från den av
 i städerna är det betydligt flera än på landsbygden, som tror
 vapenexporten överskred. Det skall dock nämnas att
 att Bofors exporterade mer än hälften:
 att uppfattningen i denna fråga inte synes följa partiinjerna!

	Stor- stad	Övr. städer	Land- bygds- område
De, som tror, att Bofors exporten under kriget över- skred, nämner oftast Finland (50 procent), England (45 per- cent) och Tyskland (35 procent). Tyskland nämns särskilt ofta av kommunisterna (65 procent) och folkpartisterna (59 procent).			
Mer än hälften	80	70	60
Ungefär hälften	7	7	10
Mindre än hälften	5	5	8
Vet inte			
	100	100	100

De olikheter som återfinns i tabellen, återspeglas även i en
 redovisning efter näringsgrenar.

Näringsgren	Mer än hälften	Ungefär hälften	Mindre än hälften	Vet inte
England	45	54	47	44
Finland	50	34	36	46
Tyskland	35	1	4	2
Frankrike	3	1	4	3
Italien	1	3	3	1
Sverige	4	8	8	2
Övriga länder	4	8	8	2
USA, Amerika	10	16	7	6
Andra stater	7	6	6	4
Vet inte	3	1	2	2

Av de med kommunisterna sympatiserande tror 85 procent, att
 mer än hälften av vapenproduktionen exporterades, mot 69 pro-
 cent för socialdemokraterna, 53 procent för bondeförbundet,
 70 procent för folkpartiet och 74 procent för högern. (Den

Jämförelsevis låga siffran för bondeförbundet sammanhänger med den höga "vet inte"-procenten.

Det sista årets politiska debatt har i stor utsträckning fört Majoritetens (70 procent) av dem, som svarat "mer än hälften", har på en särskild fråga: allt i samband med socialiseringen av katterna, men även om en följd av den aktualitet, som arbetskräftan: "Tror Ni att det var mycket mer än hälften?" Svarat till: "mycket mer än hälften".

Tre av fyra män tror, att Bofors under kriget exporterade krigsmaterial till krigförande stat. Bilden av opinionen, sådan den på denna punkt framträder, skiljer sig icke mycket från den av vapenexporten överhuvud. Här skall därför endast påminnas, att uppfattningen i denna fråga icke synes följa partilinjerna!

De, som tror, att Bofors exporterat krigsmaterial till krigförande stat, nämner oftast Finland (50 procent), England (45 procent) och Tyskland (35 procent). Tyskland nämnes särskilt ofta av kommunisterna (42 procent) och folkpartisterna (39 procent).

"Anser Ni att Bofors är en för vårt Land betydelse-

full industri?"

	Tot	Hö-	Folk-	Bonde-	Soc.	Kom.
		gern	part.	förb.	dem.	
England	45	54	47	44	46	35
Finland	50	54	56	54	49	50
Frankrike	3	1	4	2	3	3
Italien	1	3	3	1	2	-
Ryssland	4	6	5	3	6	1
Tyskland	35	30	39	33	35	42
USA, Amerika	10	16	7	6	11	4
Andra stater	7	6	8	4	7	5
Vet inte	35	17	24	14	31	4
Ej svar	-	1	1	1	2	

Det som här utmärks, är politiska sympatier, från höger till kommunisterna, till näst 91 procent besvarade frågan med "ja".

OPINIONEN KRING BOFORS

Det sista årets politiska debatt har i stor utsträckning rört den svenska storindustrin. Folks ögon riktades tidigt på den tunga industrin, framför allt i samband med socialiseringsdebatterna, men även som en följd av den aktualitet, som arbetskraftsbristen givit åt industrin. Debatten kring handelsavtalet med Ryssland har säkerligen också bidragit till denna aktualitet. Till att hos en betydande del av den vanliga befolkningen skapa en föreställning om beredskapens kvalitet och för Bofors intager, eftersom det framför allt uppfattas som krigsindustri, säkerligen en särställning i en debatt, sådan den förts och fortående föres. Det har därför ansetts värdefullt att teckna bilden av några opinioner kring Bofors, så som dessa framträder vid en Gallupintervju.

"Anser Ni att vapentillverkningen vid Bofors var av 1. är Bofors en för vårt land betydelsefull industri?

världskriget?"

91 procent av de tillfrågade besvarade frågan:

Svarsfördelningen blev följande:

"Anser Ni att Bofors är en för vårt land betydelsefull industri?"

med "ja". I de redovisade befolkningsskategorierna är det endast en grupp, som redovisar en väsentligt lägre procentsiffror än 91, nämligen den äldsta åldersgruppen:

Den roll för opinionsbildning	20-29	30-39	40-49	50-64	65
Ja	93	93	89	91	83
Nej	2	4	5	5	5
Vet inte	5	2	4	4	11
Ej svar	-	1	1	1	2

Det kan här anmärkas, att politiska sympatisörer, från högern till kommunisterna, till minst 91 procent besvarade frågan med "ja".

Ämne: 2. Bofors, Sverige och andra världskriget

Svarare utgjorde ca 50 procent:

Sveriges militära läge vid utbrottet av andra världskriget har varit föremål för skilda värderingar. Man har här å ena sidan statsministerns bekanta uttalande hösten 1939, att Sveriges militära beredskap var god - å andra sidan står officiella och sannolikt uppmärksamade redogörelser för "den verkliga situationen". Självklart har också den personliga erfarenheten bidragit till att hos en betydande del av den manliga befolkningen skapa en föreställning om beredskapens kvalitet och förändringarna i densamma.

En uppdelning av materialet på socialgrupper eller ålders-

för att nå fram till uppfattningen i frågan om vad speciellt

Bofors betydde för Sverige, ställdes frågan:

Är Bofors ett viktigt försvarsvapen för Sverige?

"Anser Ni att vapentillverkningen vid Bofors var av avgörande betydelse för Sverige under det andra världskriget?"

Svareffördelningen blev följande:

	Stor- stad	Övr- stad	Land
Ja	75	55	63
Nej	16	28	19
Vet inte	2	17	18
Ja	100	63	100
Nej		20	
Vet inte		16	
		100	

Resultatet för land, övriga städer synes (så gott som) helt
samma som för hela riket.

Den roll för opinionsbildningen, som just den personliga erfarenheten i detta fall spelat, framgår med tydlighet i följande tabell:

Om andra världskriget - Motiveringarna för detta stämpunktbe-

spärande ges i de här bifogade kommentarerna.

	Gjort militärtjänst 1939-45			Ej gjort mil.tj.
	Inf.	Art.	Luftvärn	
Ja	64	66	69	58
Nej	20	22	17	20
Vet inte	16	10	12	21
	100	100	100	100

Endast bland de kommunistiskt sympatiserande är antalet ja-svarare mindre än 50 procent:

Den i rubriken ställda frågan har i vårt land icke diskuterats i någon större utsträckning. Högst Folk- Bond- Soc. vapen-
 industri inom landets gränser har varit föremål för kritiska åsikter
 och under andra världskriget. Men sedan krigets slut har det varit
 efter i följande linje:

	Högst	Folk-	Bond-	Soc.	vapen-
	part.	förb.	den.		Kom.
Ja	53	70	64	66	47
Nej	26	17	19	18	39
Vet inte	11	13	16	16	14
	100	100	100	100	100

En uppdelning av materialet på socialgrupper eller åldersgrupper bjuder icke på en mera betydande spridning kring medeltalet "63" för ja. Skillnaden är det tydligen en icke betydlig olikhet i det här studerade avseendet mellan storstaderna och övriga städer:

Men andra städer som på stor- och övriga städer i Sverige har presenterats, framgår av exempelvis rent parti-politiska infly.

	Stor-	Övriga	Land
	stad	städer	
Ja	75	55	63
Nej	16	28	19
Vet inte	9	17	16
	100	100	100

Det andra världskriget synes utmärkt för tillfället ha bidragit till att allmänna ställningstaganden för vapenindustriens utveckling (alt. b.). På frågan:

Resultatet för land överensstämmer som synes (så gott som) helt med det för hela riket.
 "Beträffar du ett land som Sverige bör ha vapenindustri?"

Man kan alltså sammanfattningsvis konstatera, att Bofors enligt den majoritetens mening var av avgörande betydelse för Sverige under den andra världskriget. Motiveringarna för detta ståndpunktstagande ges i de här bifogade kommentarerna.

Ja	84
Nej	10
Vet inte	6
	100

Det är en önskan, som senare skall redovisas, troligt, att de till-

frågade om 3. Bär Sverige ha en vapenindustri?, alltid att
 som varit ställning till (av-) rustningsproblemet.
 Den i rubriken ställda frågan har i vårt land icke diskuterats
 i någon större utsträckning. Betydelsen av att ha en vapenin-
 dustri inom landets gränser har dock framträtt klarare före
 och under andra världskriget. Diskussionen har därvid förts
 efter i huvudsak följande linjer:

- 86- Folk- Rende- Soc. 1944
- a. somliga menade, att om Sverige hade en väl utvecklad krigs-
 industri, skulle landet bli föremål för de rivaliserande
 stormaktarnas särskilda intresse i en grad, som lätt kunde
 leda till krigiska förvecklingar, 9 5 10 10
 Vet inte 1 1 1 1 1
 - b. andra betonade risken av att Sverige genom att icke ha egen
 krigsindustri vid krig skulle bli urståndsatt att framgångs-
 riktt förevara sig, återpeglas i viss grad även i svarsför-
 delningen inom socialgrupperna, då ju socialsekreterarna och
 - c. Även andra sätt att se på problemet "vapenindustri i Sve-
 rige" har presenterats, grundade på exempelvis rent parti-
 politiska idéer.

Det andra världskriget synes åtminstone för tillfället ha bidra-
 git till ett allmänt ställningstagande för den senare diskus-
 sionslinjen (alt. b.). På frågan:

"Tycker Ni att ett land som Sverige bör ha
 vapenindustri?"

blev nämligen svarsfördelningen följande:

	%
Ja	84
Nej	10
Vet inte	_5
	100

Det är av skäl, som senare skall redovisas, troligt, att de till-

frågade med "ha vapenindustri" avsett "ha försvar", alltså att man tagit ställning till (av-) rustningsproblemet. Avrusta eller ej har vid flera tillfällen de senaste decennierna fördelningen på partipolitiska sympatier är när den mest intressanta. Den visar, att man i alla läger till övervägande delar svarat ja, mest hos högern, minst hos kommunisterna. Självklart förtä efter rent partipolitiska linjer.

	Högern	Folkpartiet	Soc. Dem.	Soc. Komm.	Komm.
Ja	97	87	80	86	73
Nej	1	9	5	10	12
Vet inte	1	4	4	4	4
	100	100	100	100	100

Det aktuella ställningstagandet för eller emot avrustning ökar denna svarsfördelning återreflekterat i viss grad även i svarsfördelningen inom socialgrupperna, då ju socialdemokraterna och kommunisterna framför allt rekryteras ur socialgrupp A.

"Anser Ni, att Sverige ska bör avrusta?"

	Högern	Folkpartiet	Soc. Dem.	Soc. Komm.	Komm.
Ja	13	15	19	22	55
Nej	64	62	76	74	43
Vet inte	1	3	4	4	1
	100	100	100	100	100

Örnsamt spelar ålder, socialgrupp, näringsgren, bosättningsort i stad eller på land en underordnad roll för opinionsbildningen. Det, som kan kallas opinionsbestämmande, synes framför allt vara de politiska sympatierna.

4. Bör Sverige avrusta?

Avrusta eller ej har vid flera tillfällen de senaste decennierna varit ett ofta diskuterat ämne. Så var fallet före och efter förra världskriget, och så har fallet varit vid mer än ett tillfälle före det senaste världskriget. Oftast har diskussionerna förts efter rent partipolitiska linjer.

Argumenten har växlat från tid till annan. På 1930-talet var problemställningen således sociala reformer eller försvar, medan den 25 år tidigare varit militarism eller ej. Nu frågar man sig i debatten, om vi har råd att rusta, eller om det lönar sig att rusta för ett land som Sverige.

Det aktuella ställningstagandet för eller emot avrustning ökar i viss mån efter partipolitiska linjer. Detta framgår av följande svarsfördelning för frågan:

Enke förkastligt	70	57	53
"Anser Ni, att Sverige nu bör avrusta?"	8	44	40
Vet inte	100	100	100

	Hö- gern part.	Folk- förb.	Bonde- part.	Soc. Dem.	Kon- dem.
Ja	13	15	19	22	55
Nej	84	82	76	74	43
Vet inte	1	1	6	4	1
	100	100	100	100	100

Äre mot spelar ålder, socialgrupp, näringsgren, bosätthet i stad eller på land en underordnad roll för opinionsbildningen. Det, som kan kallas opinionsbestämmande, synes framför allt vara de politiska sympatierna.

Enke förkastligt	74	54	36	56	49
Vet inte	4	43	7	7	3
	100	100	100	100	100

Det är tydligt, att de 5. Vapenexport till "bestämda" opinionerna i fråga om svensk vapenexport till utlandet, just är socialmajoriteten (56 procent) av de tillfrågade anser det icke vara förkastligt om "Sverige säljer krigsmateriel till utlandet". 28 procent anser vapenexport förkastlig, oavsett till vilket land, medan 6 procent anser vapenexport förkastlig till vissa länder.

Socialgruppsfördelningen är av särskilt intresse. Bland BS är markant flera positivt inställda till vapenexport än bland framför allt A:

	BS	M	A
	%	%	%
Vapenexport förkastligt, oavsett till vilket land	21	24	31
Förkastligt till vissa länder	3	7	6
Icke förkastligt	70	57	53
Vet inte	<u>6</u>	<u>11</u>	<u>10</u>
	100	100	100

Med kännedom om socialgruppsrekryteringen till de politiska partierna kan man på basis av ovanstående tabell sluta sig till att högersympatisörerna skall i särskilt hög grad representera den "positiva" inställningen, kommunisterna den "negativa" inställningen. Detta är också fallet:

	Hö- gern	Folk- part.	Bonde- förb.	Soc. dem.	Kom-
	%	%	%	%	%
Förkastligt, oavsett till vilket land	16	25	29	29	39
Förkastligt till vissa länder	6	7	7	5	9
Icke förkastligt	74	54	56	58	49
Vet inte	<u>4</u>	<u>13</u>	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>3</u>
	100	100	100	100	100

Det är tydligt, att det som framför allt "bestämmer" opinionen i fråga om svensk vapenexport till utlandet, just är socialgrupps- och partitillhörigheten. Svarefördelningarna i övriga klyvningar bestämes tydligen framför allt av resp. grupperas sammansättning i här ovan studerade avseenden. (Se också i resultatet: Det är framför allt bland SS, som man observerat annonseringen, som framgår av följande tabell:

	Totalt	SS	S	A
	%	%	%	%
Observerat annonsering	49	73	49	46
ej observerat annonsering	40	23	37	45
Vet inte	10	5	13	9
Uj svar	1	—	1	1
	100	100	100	100

Eftersom det framför allt är i storstadsbefolkningen, som SS återfinnes, (och möjligen framför allt i stadspress, som annonseringen för Bofors skott) är det på basis av de upplysningar, som ovanstående tabell ger om annonseringens verkningar, bara "naturligt" att antalet "observerat" är särskilt stort i storstäderna:

	Storstad	Övr. städer	Land
	%	%	%
Observerat annonsering	65	55	42
ej observerat annonsering	29	33	46
Vet inte	5	11	11
Uj svar	—	—	1
	100	100	100

(Särskilt få jordbrukare, 32 procent, har observerat annonseringen.) Eftersom stadsbefolkningen i särskilt hög grad inrymmer personer i de yngre åldersgrupperna är det på samma sätt naturligt att få ett resultat som detta:

ANNONSERINGEN FÖR BOFORS 43 32 65
29 33 43 64 -

annonseringen för Bofors och Boforsproduktionen har i viss utsträckning skett i sådan press, som läses av de socialgruppsmässigt högst placerade. Detta återges också i resultatet: Det är framför allt bland BS, som man observerat annonseringen, som framgår av följande tabell:

	100	100	100	100	100
Tot	BS	M	A		

Observerat annonsering	49	73	49	46
Ej observerat annonsering	40	23	37	45
Vet inte	10	5	13	9
Ej svar	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{100}$

Eftersom det framför allt är i storstadsbefolkningen, som BS återfinnes, (och möjligen framför allt i storstadspress, som annonseringen för Bofors skett) är det på basis av de upplysningar, som ovanstående tabell ger om annonseringens verkningar, bara "naturligt" att antalet "observerat" är särskilt stort i storstäderna:

	Observerat annons	Ej observerat annons	
	Stor- stad	Övr. städer	Land
Ähmnar Bofors till de fem största industriföretagen	%	%	14
Observerat annonsering	65	55	42
Ej observerat annonsering	29	33	46
Vet inte	5	11	11
Ej svar	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{100}$

(Särskilt få jordbrukare, 32 procent, har observerat annonseringen.) Eftersom stadsbefolkningen i särskilt hög grad inrymmer personer i de yngre åldersgrupperna är det på samma sätt naturligt att få ett resultat som detta:

Gallupinstitutet avstår för sin del från att sätta "tolka" ovanstående siffror.

	<u>20</u> 29	<u>30</u> 39	<u>40</u> 49	<u>50</u> 64	<u>65</u> -
	%	%	%	%	%
Observerat annonsering	54	57	48	41	33
Ej observerat annonsering	37	34	40	48	49
Vet inte	9	9	10	11	17
Ej svar	-	-	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
	100	100	100	100	100

Då det gäller att bedöma annonseringens verkningar, kan detta ske på två sätt. Man kan för det första analysera, vad vederbörande erinrar sig av den annonsering, man uppger sig ha sett. Resultatet av denna undersökning presenteras här i form av en förteckning över svaren på frågan: "Minns Ni vad den/de handlade om?" Å andra sidan kan man jämföra vissa svarsfördelningar från personer, som sett resp. icke sett annonsering för Bofors. Man får dock därvid akta sig för att utan vidare tolka resultatet av en sådan jämförelse som kausalbetingat. De svarsfördelningar, som främst kommer i fråga, är de i följande tabell presenterade:

	Observerat annons %	Ej observerat annons %
Räknar Bofors till de fem största industriföretagen	18	14
Vet viss tillverkning vid Bofors:		
Läkemedel	19	7
Andra kemiska produkter	12	5
Vet åldern på Bofors:		
275 - 324 år	3	1
300 år (precis)	7	3

Gallupinstitutet avstår för sin del från att söka "tolka" ovanstående siffror.

vilken företag kommer bli ett tillägg på en dag här iö skinn. Men en lantens största Industri företag?

Företag	70		71		72		73		74		75		76		77		78		79		80		Ind. med. Allmog. hush., anaf. fria etc.
	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	
ALFA	62	70	62	60	55	56	76	64	65	59	62	52	61	56	65	67	74						
AB	43	45	48	41	38	37	55	46	45	46	42	44	44	45	45	47	59						
L. K. Bergsman	39	41	36	41	33	35	46	42	44	41	37	35	35	35	46	46	45						
Bojars	35	36	37	35	36	37	32	45	40	33	30	30	30	30	37	36	45						
Östervikens	29	29	28	32	22	29	44	31	35	27	30	17	30	30	37	30	33						
Sandvikens	14	24	19	12	14	13	14	16	18	14	10	6	14	14	14	12	15						
Svevans Järnvagn	12	12	13	12	12	13	13	15	16	11	20	8	15	15	25	15	10						
Välby	9	8	9	8	8	9	10	9	9	6	6	6	6	9	7	10	8						
Skandinavisk-toll	8	8	8	8	8	6	6	9	9	6	6	6	11	10	7	5	7						
Hälsjö	7	9	7	6	7	7	4	5	5	7	6	5	6	7	7	5	7						
Salz	6	5	6	6	6	7	3	6	6	4	5	6	6	6	7	5	5						
Hydrolit och Holz	5	6	5	6	6	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	5						
Gröningsberg-Isaksson	5	12	5	5	4	4	7	6	6	6	6	5	6	5	5	5	5						
Bråten	5	5	5	5	4	4	6	5	5	6	7	5	5	4	4	4	6						
Wickström	5	5	4	5	4	4	7	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4						
Konserivet	4	2	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4						
Stora Kopparberg	4	17	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4						
Skanska Cement	3	3	2	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2						
Reinsberg	3	3	2	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2						
Separator	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2						
Atlas Blouch	3	3	6	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2						
MA	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1						
Järnvägsverksämnan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1						
Astra Färbog	71	70	71	70	72	62	73	75	67	74	76	65	69	70	72	74							

TABELLBILAGA

Vilka företag kommer till att tänka på om jag börjar minna fem av landets största inhandlingsföretag?

	Inf.	Art.	Utfv.	Antst.	Stäm.	Öv.	Mo	Da	HE	Stn	Ög	Sk	Öv	Ind. hand. utv.	Ind. hand. utv. g.
Standard	5	7	29	1	64	60	5	50	50	5	4	5	5	62	65
Normat	4	4	36	1	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33
ÅKER	64	71	23	60	61	58	59	66	71	71	60	54	55	55	55
SEF	45	59	21	46	45	45	35	42	40	46	32	41	78	30	29
L H Ericson	38	44	18	42	45	37	36	40	40	60	30	36	32	20	18
Bofors	35	39	11	44	9	30	41	42	35	37	31	29	36	30	36
Österporten	31	36	5	28	4	31	4	22	16	22	28	38	54	4	3
Sanaviken	13	13	5	21	4	14	4	12	16	20	12	8	9	4	4
Kockens Jernverk	12	18	3	15	2	17	1	7	9	4	12	39	7	2	3
Völvo	7	7	3	18	2	6	1	8	8	9	4	4	4	5	4
Boindens-Munktell	8	6	2	3	1	8	1	2	24	6	4	4	21	2	2
Uddeholm	8	12	4	6	45	3	5	2	4	6	5	4	3	3	2
Rydqvist & Holm	6	5	7	6	10	6	4	4	4	2	19	2	10	3	1
SAB	5	2	10	6	6	6	1	1	2	3	3	5	4	45	45
Geleberg-Oxelöarna	4	4	8	3	5	3	4	3	6	8	4	4	7	5	6
Boindens	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Elektrolux	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Deumafvet	4	4	6	6	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Stora Kopparbergs	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Sjunde Cement	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Erksberg	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Separator	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Atlas Mineral	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
AGA	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Järnverkets	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Andra Fjättes	72	68	76	70	69	79	65	74	74	72	73	59	59	59	59
St. Kopparbergs Jernv.	2	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Janneborn	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Finspång	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Aspa Jernverk	49	41	45	45	45	48	46	60	35	49	39	37	37	37	37
Vet inte, ej svar	7	8	6	7	10	6	6	6	6	5	13	17	8	8	8

(Om Befors ej nämns): Hvar till hårt talas om Aktiebolaget Bofors?
 Hvar till svagt talas om Aktiebolaget Bofors?

	Ja	Nej	Ej svar	Andra svar	Vet inte	Ej svar	BS	BA	Land	Stor- stad	Uvr. stad	20	30	40	50	52	55	Jo	Imd. hanv.	Hand. Alls. tj.	
Ja	50	55	50	50	50	50	50	50	50	50	50	40	45	56	56	61	61	55	47	49	45
Nej	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ej svar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Andra svar	51	52	51	51	51	51	51	51	51	51	51	42	46	56	57	63	57	49	49	49	46
Vet inte	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ej svar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Samtliga mät. 1939-45. 100 till 100

Inf. Art. Luft tv. vapenlag 1939-45

	Ja	Nej	Ej svar	Andra svar	Vet inte	Ej svar	BS	BA	Land	Stor- stad	Uvr. stad	20	30	40	50	52	55	Jo	Imd. hanv.	Hand. Alls. tj.
Ja	50	44	44	46	53	53	45	44	46	46	53	45	51	57	57	63	57	49	49	46
Nej	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ej svar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Andra svar	52	45	45	47	54	54	46	44	47	47	54	42	46	56	57	63	57	49	49	46
Vet inte	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ej svar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

100 till 100

"Var ligger Bofors? Kan ni ange den stad, som har nära samband med Bofors?"

Not	B3	H	A	Land	Stads- stad städer	Övz.	20	30	40	50	60	70	Ind. hantv. samf.	Allm.tj. fria yrk.
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6	6	6	7	7	6	6	6	6	7	6	6	6	6	6
62	86	64	58	57	64	75	69	59	57	52	51	65	67	75
1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1
4	2	3	4	3	5	2	5	4	4	4	3	4	3	4
27	11	25	30	12	26	14	25	19	29	31	30	25	20	18
1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kansler
Karlstad
Karlstads
Kristinehamn
Åmns stad
Vet inte
Sj svar något

Polstjärns mil. 1. 1922-23 till

Inf.	Art.	Ant.	hantv.	Åmns	Ög	Stn	Stn	Ög	Gk	Bovd
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	9	100	4	4	7	4	4	4	4	4
7	74	62	71	64	42	70	70	42	41	30
59	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
102	3	4	11	4	4	3	3	4	3	14
94	3	4	11	4	4	4	4	4	8	11
29	11	27	12	21	12	45	24	5	8	12
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kansler
Karlstad
Karlstads
Kristinehamn
Åmns stad
Vet inte
Sj svar något

(Om något någon tillverknings i Bofors): "Kan ni säga närmare annat, som tillverkas av Bofors?"

	Totalt	B	M	A	Land	Stor- stad	Jvr.	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-99	Ind. hantv.	Hand. samf.	Allm. tj.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Konster	2	-	2	2	2	1	1	2	2	-	2	3	2	2	2	2	2	1
Annat krigsmaterial	11	6	11	12	13	12	6	12	10	12	14	12	14	11	9	12	17	17
Kvart, sprängämnen	24	23	24	23	25	19	19	22	21	27	27	23	27	23	23	22	29	29
Läkemedel	7	12	8	7	6	12	8	7	7	10	8	4	4	5	9	10	9	9
Andra kem. produkter	5	14	4	5	3	15	6	4	6	8	4	2	2	2	5	7	10	10
Annat	11	17	10	11	9	20	11	12	14	10	11	6	6	6	14	14	14	14
Vet inte något annat	46	38	47	46	48	31	53	46	48	43	51	45	51	55	44	41	41	57
Ej svar	2	5	2	1	1	4	1	3	1	1	2	2	-	1	2	2	2	2

Fullständig mil. i. 1939-45 vad

	Inf.	Art.	Luftv.	Annat	Ej mil.	Sk	Bowl
	%	%	%	%	%	%	%
Konster	2	2	-	1	2	4	4
Annat krigsmaterial	11	10	6	12	13	16	11
Kvart, sprängämnen	24	20	21	22	25	16	31
Läkemedel	6	11	10	7	7	5	8
Andra kem. produkter	6	6	7	4	4	3	7
Annat	14	10	17	12	5	7	7
Vet inte något annat	45	49	44	49	50	57	45
Ej svar	1	3	1	3	1	1	3

Ej mil. tjänst 1939-45

	Inf.	Art.	Luftv.	Annat	Ej mil.	Sk	Bowl
	%	%	%	%	%	%	%
Konster	2	2	-	1	2	4	4
Annat krigsmaterial	11	10	6	12	13	16	11
Kvart, sprängämnen	24	20	21	22	25	16	31
Läkemedel	6	11	10	7	7	5	8
Andra kem. produkter	6	6	7	4	4	3	7
Annat	14	10	17	12	5	7	7
Vet inte något annat	45	49	44	49	50	57	45
Ej svar	1	3	1	3	1	1	3

"säger Hi att vapentillreningen vid Befors var av avgående betydelse för Sverige under det andra världskriget?"

	Ja	Nej	Vet inte	Totalt	MS	M	A	Land	Stor-	Svr.	20	30	40	50	65	Jo	Inl.	Hand.	Allm.
	%	%	%	%	%	%	%	%	stad	studer.	29	39	49	64	%	%	handr.	seml.	frils.
Ja	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
Nej	20	26	20	19	16	26	20	19	15	26	20	17	22	12	19	21	20	20	23
Vet inte	16	9	18	16	9	17	14	12	17	17	14	17	17	22	20	16	14	14	8
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
17-24 år	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
25-34 år	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
35-44 år	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
45-54 år	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
55-64 år	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
65-74 år	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
75-84 år	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
85-94 år	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
95-100 år	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
100 år eller mer	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
Vet inte	16	9	18	16	9	17	14	12	17	17	14	17	17	22	20	16	14	14	8
MS	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
M	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
A	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
Land	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
Stor-	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
stad	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
studer.	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
20	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
30	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
40	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
50	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
65	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
Jo	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
Inl.	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
handr.	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
seml.	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
frils.	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69
yrk.	65	64	62	65	75	55	66	61	64	61	65	61	65	65	61	63	66	66	69

11 mil.
 13 mil.
 14 mil.
 15 mil.
 16 mil.
 17 mil.
 18 mil.
 19 mil.
 20 mil.
 21 mil.
 22 mil.
 23 mil.
 24 mil.
 25 mil.
 26 mil.
 27 mil.
 28 mil.
 29 mil.
 30 mil.
 31 mil.
 32 mil.
 33 mil.
 34 mil.
 35 mil.
 36 mil.
 37 mil.
 38 mil.
 39 mil.
 40 mil.
 41 mil.
 42 mil.
 43 mil.
 44 mil.
 45 mil.
 46 mil.
 47 mil.
 48 mil.
 49 mil.
 50 mil.
 51 mil.
 52 mil.
 53 mil.
 54 mil.
 55 mil.
 56 mil.
 57 mil.
 58 mil.
 59 mil.
 60 mil.
 61 mil.
 62 mil.
 63 mil.
 64 mil.
 65 mil.
 66 mil.
 67 mil.
 68 mil.
 69 mil.
 70 mil.
 71 mil.
 72 mil.
 73 mil.
 74 mil.
 75 mil.
 76 mil.
 77 mil.
 78 mil.
 79 mil.
 80 mil.
 81 mil.
 82 mil.
 83 mil.
 84 mil.
 85 mil.
 86 mil.
 87 mil.
 88 mil.
 89 mil.
 90 mil.
 91 mil.
 92 mil.
 93 mil.
 94 mil.
 95 mil.
 96 mil.
 97 mil.
 98 mil.
 99 mil.
 100 mil.

11 mil.
 13 mil.
 14 mil.
 15 mil.
 16 mil.
 17 mil.
 18 mil.
 19 mil.
 20 mil.
 21 mil.
 22 mil.
 23 mil.
 24 mil.
 25 mil.
 26 mil.
 27 mil.
 28 mil.
 29 mil.
 30 mil.
 31 mil.
 32 mil.
 33 mil.
 34 mil.
 35 mil.
 36 mil.
 37 mil.
 38 mil.
 39 mil.
 40 mil.
 41 mil.
 42 mil.
 43 mil.
 44 mil.
 45 mil.
 46 mil.
 47 mil.
 48 mil.
 49 mil.
 50 mil.
 51 mil.
 52 mil.
 53 mil.
 54 mil.
 55 mil.
 56 mil.
 57 mil.
 58 mil.
 59 mil.
 60 mil.
 61 mil.
 62 mil.
 63 mil.
 64 mil.
 65 mil.
 66 mil.
 67 mil.
 68 mil.
 69 mil.
 70 mil.
 71 mil.
 72 mil.
 73 mil.
 74 mil.
 75 mil.
 76 mil.
 77 mil.
 78 mil.
 79 mil.
 80 mil.
 81 mil.
 82 mil.
 83 mil.
 84 mil.
 85 mil.
 86 mil.
 87 mil.
 88 mil.
 89 mil.
 90 mil.
 91 mil.
 92 mil.
 93 mil.
 94 mil.
 95 mil.
 96 mil.
 97 mil.
 98 mil.
 99 mil.
 100 mil.

11 mil.
 13 mil.
 14 mil.
 15 mil.
 16 mil.
 17 mil.
 18 mil.
 19 mil.
 20 mil.
 21 mil.
 22 mil.
 23 mil.
 24 mil.
 25 mil.
 26 mil.
 27 mil.
 28 mil.
 29 mil.
 30 mil.
 31 mil.
 32 mil.
 33 mil.
 34 mil.
 35 mil.
 36 mil.
 37 mil.
 38 mil.
 39 mil.
 40 mil.
 41 mil.
 42 mil.
 43 mil.
 44 mil.
 45 mil.
 46 mil.
 47 mil.
 48 mil.
 49 mil.
 50 mil.
 51 mil.
 52 mil.
 53 mil.
 54 mil.
 55 mil.
 56 mil.
 57 mil.
 58 mil.
 59 mil.
 60 mil.
 61 mil.
 62 mil.
 63 mil.
 64 mil.
 65 mil.
 66 mil.
 67 mil.
 68 mil.
 69 mil.
 70 mil.
 71 mil.
 72 mil.
 73 mil.
 74 mil.
 75 mil.
 76 mil.
 77 mil.
 78 mil.
 79 mil.
 80 mil.
 81 mil.
 82 mil.
 83 mil.
 84 mil.
 85 mil.
 86 mil.
 87 mil.
 88 mil.
 89 mil.
 90 mil.
 91 mil.
 92 mil.
 93 mil.
 94 mil.
 95 mil.
 96 mil.
 97 mil.
 98 mil.
 99 mil.
 100 mil.

"Hur gammalt är beforders?"

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders	Totalt	Hö M A		Land		Sten-övr.		Övr. eller		30		Ino. Hand. Allm. tj. hantv. smst. fria. yrk.	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
75 - 124 år	10	14	10	10	13	0	11	11	12	10	2	9	10
125 - 174 år	13	15	14	12	25	14	12	15	12	14	8	15	14
175 - 224 år	7	5	6	7	6	10	8	7	5	9	5	8	8
225 - 274 år	46	46	46	46	46	45	46	47	44	47	46	46	46
275 - 324 år	3	3	3	3	4	3	3	2	3	4	2	4	3
325 - 374 år	4	5	4	5	5	3	5	6	5	5	4	4	5
375 - 424 år	41	40	40	40	40	42	41	41	41	41	41	41	41
425 - 474 år	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
475 - 524 år	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42
525 - 574 år	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
575 - 624 år	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
Vet inte	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders

Staden Ågeri (ok gott osv) holla beforders

Äger ni, ett befors ägar eller ädres ni bilften av sin vagnproduktion under 1932-året till utlandet?
 "Vem tror ni ägar befors, staten eller enskilda?"

	Ja	Ine.	Hand. Allm. Uj.	Ine. handv. segaf. fria yrk.	And. Hand. Allm. Uj.
Staten ägar (ad gott som) hela befors	20	20	40	50	61
Enskilda ägar (ad gott som) hela befors	29	39	49	64	-
Staten och enskilda ägar (ungefär) lika mycket	35	26	37	25	23
Vet inte	41	39	34	42	43
Ja	13	24	16	20	16
Ine.	36	28	25	26	26
Hand. Allm. Uj.	37	43	46	44	45
Ine. handv. segaf. fria yrk.	100	100	100	100	100

	Ja	Ine.	Hand. Allm. Uj.	Ine. handv. segaf. fria yrk.	And. Hand. Allm. Uj.
Staten ägar (ad gott som) hela befors	21	24	36	50	51
Enskilda ägar (ad gott som) hela befors	39	39	34	41	42
Staten och enskilda ägar (ungefär) lika mycket	10	30	15	20	22
Vet inte	100	100	100	100	100

Äger ni bilften av sin vagnproduktion under 1932-året till utlandet?
 "Vem tror ni ägar befors, staten eller enskilda?"

	Ja	Ine.	Hand. Allm. Uj.	Ine. handv. segaf. fria yrk.	And. Hand. Allm. Uj.
Staten ägar (ad gott som) hela befors	21	24	36	50	51
Enskilda ägar (ad gott som) hela befors	39	39	34	41	42
Staten och enskilda ägar (ungefär) lika mycket	10	30	15	20	22
Vet inte	100	100	100	100	100

*Dror Ni, att Hofors skulle mer eller mindre än hälften av sin vagnproduktion under 1935-talet till utlandet?

	Tot	BS	H	A	Land	Stora- stad	Övr.	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-99	100	Ind. hantv. %	Hantv. Alls. t.j. %
Mer än hälften	66	83	65	65	60	80	70	72	64	62	52	66	69	8	12	70	69	70
Ingen av hälften	9	6	9	10	10	7	7	8	11	7	14	8	9	8	12	8	8	12
Mindre än hälften	7	5	6	7	8	5	5	7	6	6	3	7	8	7	6	2	7	6
Vet inte	18	6	20	12	21	8	18	11	14	22	29	17	25	17	12	12	17	12
Allt samman	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

	HS- samma part.	Folk- part.	Bonde- part.	Soc.- dem.	Son.
Mer än hälften	74	70	53	69	65
Ingen av hälften	9	7	10	9	4
Mindre än hälften	6	6	3	8	3
Vet inte	11	13	20	13	8
Allt samman	100	100	100	100	100

"För H. att befors under kriget exporterade krigsmaterial till någon krigsförande stat?"

	Ja		Nej		Vet inte		Ej svar		Totalt		Ins. hand. Allm. tj. handv. samf. fria yrk.		Ja		Nej		Vet inte		Ej svar			
	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	
Ja	76	82	76	75	74	77	69	68	57	78	81	53	86	54	57	60	7	4	6	3	4	
Nej	11	11	9	13	11	11	14	14	22	12	11	6	7	4	14	2	11	3	6	3	4	
Vet inte	10	5	12	9	12	17	17	15	7	5	2	11	4	4	13	1	1	1	1	1	1	1
Ej svar	3	3	3	2	3	4	5	4	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Polst. Bondt. Soc. part. f.äkr. Jen.	72	84	75	77	70	76	72	72	63	74	83	72	79	79	82	59	74	83	72	79	79	79
Polst. Bondt. Soc. part. f.äkr. Jen.	13	7	12	13	12	14	14	12	8	8	14	12	13	5	13	11	16	10	12	13	13	5
Vet inte	11	6	9	7	10	7	41	7	41	7	50	7	4	11	7	23	9	6	14	4	4	11
Ej svar	3	3	4	2	4	4	5	2	45	4	5	2	2	5	5	1	1	1	2	2	2	5
Zentralis. A. Valen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
A. Valen	3	3	3	2	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Svensk. S. Valen	50	59	51	53	42	42	32	32	29	32	33	32	32	30	30	13	33	37	34	32	34	30
Svensk. S. Valen	15	7	6	11	4	4	10	13	10	18	13	7	7	15	6	6	11	9	4	16	4	16
Svensk. S. Valen	6	6	4	7	5	7	11	8	11	8	11	4	4	4	4	2	7	9	7	7	7	7
Vet inte	1	2	1	3	4	2	2	2	2	4	2	3	3	1	3	2	5	2	4	4	4	4
Ej svar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

-Falls förde milit. 1918-41 vid tjänst.

Inf. Art. Inför. vapenlag 1935-45

Inf. Art. Inför. vapenlag 1935-45

Inf. Art. Inför. vapenlag 1935-45

Inf. Art. Inför. vapenlag 1935-45

Inf. Art. Inför. vapenlag 1935-45

Inf. Art. Inför. vapenlag 1935-45

Inf. Art. Inför. vapenlag 1935-45

Inf. Art. Inför. vapenlag 1935-45

Inf. Art. Inför. vapenlag 1935-45

Inf. Art. Inför. vapenlag 1935-45

Inf. Art. Inför. vapenlag 1935-45

Ja
Nej
Vet inte
Ej svar

Ja
Nej
Vet inte
Ej svar

(Om ja): "Häll vilken stater"

	Stöt	Bl.	M.	A.	Lend	Stor- stal	Arv. stolar	20	30	40	50	55	Jo	Ind. hanv.	Hand. manf.	Alla. fric yrt.	Ug	Sk	Bovä
England	45	52	47	44	42	55	47	51	48	40	48	33	37	46	55	54			
Finland	30	62	51	48	43	57	49	55	49	53	48	38	32	51	57	50			
Frankrike	1	2	2	1	1	2	1	1	1	2	2	-	2	2	4	4			
Italien	1	4	6	2	4	4	4	5	4	3	6	4	3	5	4	3			
Ryssland	35	39	37	33	33	46	51	41	34	34	33	27	31	31	39	45			
USA, Amerika	10	9	11	9	8	19	8	13	9	9	9	7	5	11	15	12			
Andra stater	7	5	7	6	7	8	5	8	6	6	7	4	5	7	9	6			
Vet inte	3	-	-	-	3	3	2	1	3	3	5	3	3	3	3	1			
Ej svar	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	4	-	-			

	10-	15-	20-	25-	30-	35-	40-	45-	50-	55-	60-	65-	70-	75-	80-	85-	90-	95-	100-
England	54	47	44	46	35														
Finland	54	56	54	49	50														
Frankrike	1	4	4	2	2														
Italien	3	3	3	3	3														
Ryssland	6	5	5	6	1														
Kyckling	30	29	33	33	42														
USA, Amerika	16	7	6	11	4														
Andra stater	6	8	4	4	7														
Vet inte	1	2	1	3	4														
Ej svar	-	-	-	-	-														

10- Folk-
part. furb. den.

15- Folk-
part. furb. den.

20- Folk-
part. furb. den.

25- Folk-
part. furb. den.

30- Folk-
part. furb. den.

35- Folk-
part. furb. den.

40- Folk-
part. furb. den.

45- Folk-
part. furb. den.

50- Folk-
part. furb. den.

55- Folk-
part. furb. den.

60- Folk-
part. furb. den.

65- Folk-
part. furb. den.

70- Folk-
part. furb. den.

75- Folk-
part. furb. den.

80- Folk-
part. furb. den.

85- Folk-
part. furb. den.

90- Folk-
part. furb. den.

95- Folk-
part. furb. den.

100- Folk-
part. furb. den.

Kullens
mil. t. 1939-45

Inf. Art. Luftv. Vapenlag

1939-45

1939-45

1939-45

1939-45

1939-45

1939-45

1939-45

1939-45

1939-45

1939-45

1939-45

1939-45

1939-45

1939-45

1939-45

Frågor 31 utrycker en ått ett land som Sverige bör ha vapenbistånd

	Tot	SS	H	A	Land	Stor- stad	Övr.	21	20	40	30	55	Jo	Ind. hentv.	Hand. samf.	Allm. tj.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja	84	91	86	82	85	86	80	86	84	85	83	83	85	82	86	86
Nej	10	8	9	11	8	9	16	7	12	9	11	11	9	11	10	11
Vet inte	5	2	4	7	6	4	3	7	3	6	6	6	6	7	3	3
U svar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vet inte	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Ja
Nej
Vet inte
U svar
Vet inte

Folkstämorna m.m. t.l. 1932-45

	MS- part.	Folk- part.	Soc- dem.	Soc.	Kon.	And. part.	And. part.	And. part.	And. part.	And. part.	And. part.	And. part.	And. part.	And. part.	And. part.	And. part.	And. part.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja	97	87	90	86	73	86	89	85	85	82	82	82	82	82	82	82	82
Nej	1	9	5	10	25	9	8	8	10	12	12	12	12	12	12	12	12
Vet inte	1	4	4	4	4	5	28	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5
U svar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vet inte	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Ja
Nej
Vet inte
U svar
Vet inte

(Om förkastligt): "Änsat till det förkastligt, om övriga enligt krigenmaterial till utlandet"

	Tot	BS	M	A	Land	Stor- stad	övr. stad	20	30	40	50	55	Jo	Ind. hänv.	Hand. samf.	Allm. öj.
Förkastligt, oavsett till vilket land	20	72	24	31	27	25	34	33	24	25	28	32	29	30	21	27
Förkastligt, till vissa länder	6	53	7	6	6	8	7	6	6	7	6	7	5	7	8	4
Inte förkastligt	36	70	57	53	55	64	52	52	61	65	53	45	52	54	62	63
Vet inte	10	10	6	11	10	6	7	7	9	7	12	12	15	10	10	6
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Änsat till Beforma (23)

	Staten	Reger	Beforma	Beforma	Vet
HS. Folk- part.	25	29	29	39	16
Soc. dem.	7	7	5	9	6
Övriga	54	56	58	49	74
	100	100	100	100	100

Förkastligt, oavsett till vilket land

Förkastligt, till vissa länder

Inte förkastligt

Vet inte

(Om ja): "Är Sverige svårare än oug andra länder för det?"

	Ja	Nej	Inte	vet	Andra	Andra	Andra	Andra	Andra	Andra	Andra
Ju	49	73	49	46	52	42	39	50	50	50	50
Nej	40	23	37	45	42	48	53	47	47	47	47
Vet inte	3	3	13	9	5	11	11	12	12	12	12
Öj svar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Ja
Nej
Vet inte
Öj svar

Enligt antalet intervjuade, som på frågan "Är det lättare att Sverige nu blir svårare" svarat "ja", är alltså för ringa för att utan risk för stora slampfel kunna redovisas fördelade på socialgrupper etc. (baserat på 291 st svar).

	Ja	Nej	Inte	vet	Andra	Andra	Andra	Andra	Andra	Andra	Andra
Ja	49	73	49	46	52	42	39	50	50	50	50
Nej	40	23	37	45	42	48	53	47	47	47	47
Vet inte	3	3	13	9	5	11	11	12	12	12	12
Öj svar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Ja
Nej
Vet inte
Öj svar

"Härna Ni om Ni sett någon annans förbehåll"

	Tot	BS	H	A	Land	Stor- stad	Övr. städer	22	20	40	50	65	Jo	Ind. huvr.	Hand. manf.	Allm. från yrk.
Ja	49	73	49	46	42	65	55	54	57	48	41	33	32	57	57	57
Nej	40	25	37	45	46	29	33	37	34	40	48	49	55	32	35	32
Vet inte	10	5	13	9	11	5	11	9	9	10	11	17	12	10	7	10
Bj svar	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

	Ho	Da	EM	Stn	Ag	Sk	Borv
Ja	36	51	53	64	45	51	47
Nej	50	45	36	29	43	35	41
Vet inte	11	3	10	6	13	13	11
Bj svar	1	1	1	1	1	1	1
	100	100	100	100	100	100	100

HOUSWARTILAR

ning av samtliga svar på frågorna:

ställiverkningen vid Bofors

av betydelse för Sverige under

härigen? (Om Ja): Ja

sett någon annans förbehåll?

Ja

givet

KOMMENTARBILAGA

1. Fullständig redovisning av samtliga svar å frågorna:

"Anser Ni att vapentillverkningen vid Bofors var av avgörande

"Anser Ni att vapentillverkningen vid Bofors
betydelse för övriga under det andra världskriget? (Om ja):
var av avgörande betydelse för Sverige under
det andra världskriget?" (Om ja): På vad
sätt?"

och

"Minns Ni om Ni sett någon annons för Bofors?"

(Om ja): Minns Ni vad den handlade om?"

2. Urval av kommentarer givna i samband med svaren å övriga frågor.

Det var ju Sveriges största vapenindustri	a	20-29	må
Det är ju den enda vapenindustri vi har, utan vapen är vi försvarslösa	a	30-39	no
Den enda större krigsmaterielfabrik Sverige har	a	50-64	hovd
Det är ju den enda industri i Sverige, som gör krigsmateriel	a	50-64	må
Var väl Sveriges största vapenfabrik under kriget	a	50-64	no
Det är den enda vapenfabrik av betydelse som finns i landet	a	50-64	sk
Det var vår enda godvare vapensmedja för krigsmateriel.	a	50-64	sk
"Anser Ni att vapentillverkningen vid Bofors var av avgörande betydelse för Sverige under det andra världskriget? (Om ja):			
Det är ju vår enda vapenfabrik, utan den hade vi inte haft något På vad sätt?"	a	65-	no
Det var bara Bofors, som kunde tillverka kanoner i Sverige	a	20-29	hovd
För det är den enda fabriken som tillverkar krigsmateriel här i landet	a	30-39	sk
Enda vapensmedjan, som kunde tillaga Sverige med nödvigt krigsmateriel <u>Kommentar: Lovishak</u>	a	20-29	sta
Vår vapensmedja, vi kunde inte få vapen från annat håll	a	30-39	sk
Var vår största vapensmedja, nästan det enda vi fick, var väl älskade	ba	30-39	sta
Därför att det snart sagt var den enda vapenfabriken i stor skala	a	65-	5g
Det var Sveriges vapensmedja	a	20-29	da
Den Sveriges vapensmedja	a	20-29	må
Vi hade en vapensmedja i Sverige	a	50-59	da
Vi måste ha egen vapenindustri för att kunna försvara oss	a	30-39	hovd
En sådan vapenindustri inom landets gränser måste vara av största	ba	30-39	5g
Landets viktigaste vapenleverantör	a	40-49	hovd

Det var ju Sveriges största vapenindustri	m	20-29	må
Det är ju den enda vapenindustri vi har, utan vapen är vi försvarslösa	a	30-39	no
Den enda större krigsmateriefabrik Sverige har	a	50-64	bovä
Det är ju den enda industri i Sverige, som gör krigsmateriel	a	20-29	ög
Var väl Sveriges största vapenfabrik under kriget	m	20-29	da
Det är den enda vapenfabrik av betydelse som finns i landet	a	50-64	sk
Det var vår enda grövre vapensmedja för krigsmateriel	a	30-39	sta
Det var ju den enda vapensmedjan den hade tillgång till	a	50-64	sk
Det är ju vår enda vapenfabrik, utan den hade vi inte haft något för import	a	65-74	no
Det var bara Bofors, som kunde tillverka kanoner i Sverige	a	20-29	bovä
För det är den enda fabriken som tillverkar krigsmateriel här i landet	a	30-39	sk
Enda vapensmedjan, som kunde förses Sverige med nödigt krigsmateriel	a	20-29	sta
Vår vapensmedja, vi kunde inte få vapen från annat håll	m	30-39	sk
Var vår största vapensmedja, nästan det enda vi fick, var väl därifrån	ba	30-39	sta
Därför att det snart sagt var den enda vapenfabriken i stor skala	a	65-74	ög
Det var Sveriges vapensmedja	m	20-29	da
Som Sveriges vapensmedja	m	20-29	må
Vi behövde en vapensmedja i Sverige	a	30-39	da
Vi måste ha egen vapenindustri för att kunna försvara oss	a	30-39	bovä
En sådan vapenindustri inom landets gränser måste vara avgränsad	ba	30-39	ög
Landets viktigaste vapenleveratör	m	40-49	bovä

Vår största vapensmälja i Sverige - hjälpte oss att skydda vår neutralitet	m 65-	bovå
En av Europas största vapenindustrier behöva köpa från utlandet	m 30-39	no
Bra att det fanns att tillgå en sådan industri inom landet	a 20-29	ög
Landets behov av krigsmaterial, inport var icke inte tillräcklig	a 20-29	no
Hela vår vapenförsörjning	m 30-39	bovå
Landet behövde vapen och vi kunde inte få utifrån	m 20-29	da
Tack vare deras stora industri och tillverkning	m 20-29	da
Befors var föregångsindustri	a 20-29	sta
På grund av sin storlek beroende av importen	bs 20-29	bovå
Tillverkat all vår krigsmaterial import från andra länder	a 30-39	sta
Vi tillverkade själva, slapp därför import	m 30-39	bovå
Behövde att vi voro avstängda från import av vår Sverige kunde tillverka självt och var inte beroende	a 50-64	bovå
Vi var beroende av utlandet	a 50-64	ög
Vi hade haft svårt för import	m 20-29	ög
Hela därför att vi voro avstängda från vapenimport	a 30-39	sk
Hade inte fått krigsmaterial från någon annan stat	a 40-49	bovå
stana vapen för vårt försvar	a 30-39	bovå
Vi kunde inte få från annat håll ju	a 20-29	bovå
Dom hade ju inte möjlighet att få vapen utifrån importerna	a 30-39	bovå
Vi hade själva utan import	m 30-39	ög
Vi var totalt avstängda från vapenimport	a 40-49	bovå
Vi kunde inte få vapen från utlandet	bs 30-39	sta
En tillgång för vår armé. Vi blev ej beroende	a 20-29	sk
Sedan importen blev stängd var den det ännu mer	m 30-39	bovå
Oberoende av utländsk tillverkning	m 30-39	sta
Vi kunde anskaffa vapen inom landet, vi hade inga möjligheter att få det utifrån	m 30-39	bovå
Hade knappast någon möjlighet att importera andra grejer	a 20-29	må
att vi själva kunde framställa krigsmaterial och	a 20-29	sta
Det enda ställe vi kunde få något ifrån	m 50-64	må
Vi behövde inte köpa ammunition inom riket så	bs 30-39	ög
Hade vi inte det, fick vi försöka få från utlandet, och det är ju både svårt och dyrt	bs 30-39	sta
Oberoende av andra länder	m 65-	må
Ja, vi kunde göra oss oberoende av import	bs 30-39	sta
Bättre tillverka vapen än att köpa	a 30-39	ög
	a 30-39	bovå

I händelse av isolering hade Sverige annars blivit utan vapen	a	30-39	8g
utan behövt hade vi varit ganska osäkra	m	50-64	bovH
Sverige hade kunnat upprusta utan att behöva köpa från utlandet	m	30-39	no
om det hade varit möjligt hade det nog varit utgående	a	20-29	sk
Tillverkning av landets behov av krigsmateriel, import var ju inte möjlig	a	20-29	no
Landet behövde vapen och vi kunde inte få utifrån	a	20-29	mH
vi själva icke haft dessa; hade vi inte kunnat köpa dessa vapen	a	65-	bovH
I händelse Sverige blivit isolerat	a	30-39	bovH
har det inte funnits, hade det varit sämre	a	30-39	8g
Sverige var inte helt beroende av importen	a	65-	8g
vi hade inte varit mycket värda annars	a	30-39	sk
Vi var så gott som utestängda från import från andra länder	m	30-39	bovH
Därför att vi voro avstängda från import av vapen	a	65-	8g
om ej tillverkningsanläggningarna hade varit i landet	a	50-64	8g
Vi var beroende av utlandet	a	30-39	sk
Dels därför att vi voro avstängda från vapenimport och dels därför att Bofors producerar högvärldiga vapen för vårt försvär	a	30-39	bovH
och att så varit försvaret och bra kanoner slapp vi införskaffa var stängd	bs	30-39	bovH
Det blev masstillverkning, då Sverige inte kunde importera	a	30-39	bovH
Vi var totalt utestängda från vapenimport	a	50-64	8g
En tillgång för vår armé. Vi blev ej beroende av andra länder	bs	30-39	sta
Kunde icke importera	m	40-49	sk
vi kunde annars ha varit med i kriget	a	30-39	no
Tillgodose svensk krigsmaktens behov, varför vi blir beroende av import	a	40-49	sk
riktet under upprustningsarbetet	m	20-29	sk
Vi hade ju ingen möjlighet att importera kanoner	a	20-29	mH
eft vi inte kom med i kriget, berodde nog till	a	20-29	mH
Att vi själva kunde framställa krigsmateriel och ej var beroende av import av sådant	a	50-64	sta
hade vi kanske Sverige för kriget, vi fick	a	30-39	8g
Det fanns ju vapen och ammunition inom riket då	a	40-49	noH
Vapen tillverkas inom landet	a	40-49	noH
Oberoende av andra länder	bs	30-39	sta
Om vi skulle ha kommit med i kriget	bs	30-39	sta
	a	50-64	no

Utan Bofors hade vi stått oss slätt, om det hade blivit krig	a	30-39	ög
Utan Bofors hade vi varit ganska enkla	m	20-29	no
Det hindrade i vissa mån, att det blev invasion	m	40-49	bovå
Hade vi inte haft Bofors, skulle tyskarna angräpnit oss	a	20-29	sk
Annars hade det gått illa	a	20-29	sk
Hade vi inte haft den, hade det nog varit ute med oss	a	20-29	må
Hade vi själva icke haft denna, hade vi inte kunnat köpa dessa vapen	m	40-49	sk
Har det inte funnits, hade det varit sämre	a	30-39	ög
Vi hade inte varit mycket värda annars	m	30-39	sk
Räddade oss från mycket ont	m	65-	bovå
Vi kanske inte slappit undan kriget annars	a	65-	ög
Om ej tillverkningen funnits, hade inte landet i den omfattningen kunnat skydda sig	m	30-39	ög
På grund av Sveriges upprustning varnade det oss	a	30-39	bovå
Hade Bofors blivit bombat under kriget, så hade Sverige stått sig slätt	a	30-39	bovå
Annars Bofors gavs styrka och respekt	a	30-39	ög
Med ett starkt försvar och bra kanoner slapp vi krigade respekt för Sverige hos de andra staterna	m	30-39	ög
Bofors kan ha varit en bidragande orsak till att vi har slappit kriget	a	40-49	no
Vi slapp ju kriget - kanske delvis därför	a	440-49	ög
Vi fick respekt utåt	a	30-39	ög
Moderniserade alla våra vapenslag. Om vi ej fått nya vapen från Bofors - vad hade vi haft då? I stort sett alla vapen	m	30-39	no
Vi kunde annars ha varit med i kriget	m	50-64	bovå
Det räddade nog oss ifrån kriget under upprustningen	m	30-39	må
Att vi inte kom med i kriget, berodde nog till stor del på deras tillverkning	a	30-39	sk
Avskräckte andra från att anfalla oss	m	50-64	sk
Räddade kanske Sverige för kriget, vi fick starkt försvar av det. Blev för att inte respekt att vara fiender. Vi kunde ju ha haft hemliga	a	50-64	bovå
Skyddade landet från fienden	m	30-39	bovå
Vid behov hjälpt till vid försvar	a	50-64	må
Om vi skulle ha kommit med i kriget	a	50-64	no

Det de tillverkade var betydelsefullt, om det hade blivit krig	a 10-11 a 20-29	bovå bovå
Ära att ha örens sitt självförsvar, det kunde Det hindrade i vissa mån, att det blev invasion här	bs 30-39 bs 40-49	sk bovå
Man visade om att Sverige hade en vapenredja, Annars hade det gått illa	a 65-69	sta
Hade det inte funnits, vad skulle vi gjort då blev rädda för krigens konsekvenser	m 30-39 a 20-29	bovå da
Det ökade ju Sveriges beredskap. Utan dem hade vi nog stått oss självt. Respekt, att vi hade så hög kvaliteten på vår krigsmaterial	m 50-64 a 20-29	må må
Fienden hade lättare kunnat angripa landet Skapade respekt genom sin tillverkning	m 40-49 a 40-49	bovå no
Det höll nog våra gränser mer neutrala Andra nationer hade respekt för våra kanoner	a 40-49 a 50-64	no no
Det var klart och respektgänt utåt, på så vis Fienden hade respekt för våra utmärkta vapen	a 30-39	ög
Ingav respekt för svenska vapen	a 50-64	bovå
På grund av Sveriges upprustning verkade det avskräckande på t. ex. Tyskland heilra se att den tillverkade nyttigare saker	a 20-29 a 20-29	bovå sk
Genom kofors gavs styrka och respekt Det blev lugnare och vi respekterades	a 30-39 a 40-49	sk da
Skapade respekt för Sverige hos de andra staterna Det var en skrämsel för andra länder	a 40-49	da
Stärkte försvaret, skrämsel även med det som ej tillverkades	m 50-64	no
Väcker respekt utåt. Utveckling vid kofors, var kanske många länder nästan rädda för vår vapen. Ja, för att den respekterade vårt land, när vi hade förstklassiga vapen	a 50-64 a 20-29	no no
Genom att den hade vapen, som ingen annan i Ingav respekt på grund av dess effektivitet	a 50-64	bovå
Underhållande av krigsmaterial till försvaret, respekt utifrån för materielen	a 30-39	sta
Tyskarna hade respekt för oss vågade sig väl inte på oss rättigt avskräckte andra från att anfälla oss	m 30-39 a 40-49 a 20-29	da ög sk
Var nog sina, som var rädda för den koforserna. Ekonomiskt var de det, även för att inge respekt åt våra fiender. Vi kunde ju ha haft healiga vapen	a 40-49 m 50-64	sta no
Finnarna fick mycket stöd från oss under vinter. Ingav respekt att Sverige kunde upprusta. vi hade tillräckligt till goda vapen	a 40-49 m 50-64	må sk
Stlandet hade respekt för våra kanoner	a 65-	sk

40 mm-kanonen satte respekt i nazis	a	30-39	bovh
Bra att ha såsom sitt självförsvar, det kanske ingav respekt	a	30-39	ög
Vi ingav krigsmakterna en viss respekt	a	30-39	na
Man visste om att Sverige hade en vapensmedja, avskräckte från anfall	a	30-39	sk
Dom har gjort så enastående bra grejor, tysken blev rädd för Bofors-kanonerna	a	20-29	da
Dom hade respekt för krigsmakterna	a	30-39	ög
Det skapade en viss respekt, att vi hade så hög kvalitet på vår krigsmateriel	a	20-29	må
hade stor respekt med sig	a	20-29	no
Skapade respekt genom sin tillverkning	m	40-49	ög
Viss tillverkning av moderna vapen, det hade andra nationer hade respekt för våra kanoner	a	50-64	no
Det var känt och respekterat utåt, på så vis fick vi vara ifred	a	30-39	no
Genom att svenska angripas	m	30-39	sk
Genom deras vapenproduktion, som ingav respekt	m	30-39	ög
Det ingav en viss respekt	m	30-39	ög
Det hjälper till att hålla oss uppe och inge respekt, men nog skulle jag hellre se att dom tillverkade nyttigare saker	a	40-49	sk
Kanske inte precis avskräckande, men det var väl	a	40-49	sk
Det blev inkomster och vi respekterades	a	50-64	sk
Det var en skrämeol för andra länder	a	40-49	no
Stor export. Vi satte oss i respekt genom Bofors respekt i tyskarna t.o.m.	a	65-	må
	a	65-	sta
Tack vare denna tillverkning vid Bofors, var kanske många länder nästan rädda för vår vapentillverkning, blev respekterade av andra länder	a	50-59	no
Genom att dom hade vapen, som ingen annan i världen hade, ingav dom en viss respekt	a	50-64	no
hade nog respekt för svenska vapen	a	40-49	da
Vi exporterade så fina vapen att utlandet fick respekt för vårt försvar	a	30-39	må
hade vi inte kunnat bli så starka så fort, och så satte vi oss i	a	50-64	no
Vi var ju bra rustade, så de vågade sig väl inte på oss riktigt	a	40-49	ög
Ingav respekt för Sveriges försvar	a	40-49	bovh
Var nog många, som var rädda för dom kanonerna. Deras träffsäkerhet var ju nummer ett. Främmande makter drog sig för att komma hit	bo	40-49	sk
Vi satte oss självsamma i respekt hos fienden	a	65-	bovh
Finnarna fick mycket stöd från oss under vinterkriget, man respekterade oss, därför att vi hade tillgång till goda vapen	m	50-64	ög
Vi hade ju ett fullständigt luftvärn, utlandet hade ja stor respekt för våra tillverkningar	a	40-49	må

Den kanske avskräckte ev. angriparspekt ått alla håll	a	20-29	da
Genom att vi ingav andra nationerna respekt	a	30-39	no
Vi ha satt oss i respekt genom luftvärnet	a	50-64	da
Vi ingav krigsmakterna en viss respekt	m	50-64	no
Luftvärnet skräckte	a	20-29	no
Respekt för Bofors kanoner	a	50-64	ög
Modernerna antomatkanoner och andra mindre antomat-			
Det sätter skräck på tyskarna	a	30-39	imå
Bos hade respekt för boforskanonerhändelen att	m	30-39	ög
Sverige var fikt rustat	m	40-49	da
Genom att de tillverkade luftvärnskanoner, som			
hade stor respekt med sigvärnskanoner, som ut-	a	20-29	no
landet brukade	m	65-	no
Fina tillverkning av moderna vapen, det hade			
de krigförande respekt för svenska vapen	m	40-49	da
De andra länderna hade respekt för Boforsmaterial	m	40-49	sk
Genom att avskräcka angriparna	m	30-39	imå
Det ingav en viss respekt för våra senaste	m	30-39	ög
vapen	m	65-	no
Det ingav respekt	m	40-49	ög
Sländet visste, att Sverige hade upprustat med			
kanske inte precis avgörande, men det var väl	a	20-29	no
litet respektingivande	a	65-	ög
Ell annars var ju litet rädda för Bofors kanoner	a	65-	imå
Utlandet hade respekt för Bofors luftvärnskan-			
oner hade världens bästa vapen, detta visste	a	65-	imå
de krigförande	a	50-64	sta
Satte respekt i tyskarna t.ex.	m	65-	hovå
Ja, som tillverkade ju så fina grejor så, att			
Genom att vi ingav de andra nationerna respekt	m	30-39	no
Bekände vapen, blev respekterade av andra län-			
dersrespekt i fienden med	m	30-39	sk
Sällskheten visste ej så mycket, men utlandets			
hade nog respekt för svenska vapen	m	40-49	da
Hade vi inte haft Bofors, hade vi inte kunnat			
bli så starka så fort, och så satte vi oss i	m	30-39	no
respekt	a	50-64	no
De satte upp kanoner lite varstans, så att hit-			
länger respekt för Sveriges förvar	m	40-49	hovå
Ingav respekt utmärkte vapenfabriker och Bo-			
forskanoner förde kanske alla sig i en viss	m	40-49	sk
Vi satte oss därigenom i respekt hos fienden	m	65-	hovå
Respekt för kanonerna som tillverkades där på	a	50-64	ög
vår vapenindustri	a	30-39	sk
Vi hade ju ett fullständigt luftvärn, utlandet ha-			
de jurator respekt för våra tillverkningar	a	40-49	imå
varpenindustri	a	20-29	ög

Den sällra luftvärnskanonen ingav respekt åt alla håll	a	40-49	bov8
Vi ha sett oss i respekt genom luftvärnet	a	50-64	da
Luftvärnet skrämdes	a	20-29	no
Moderna automatkanoner och andra mindre automatvapen var nog tysken rädd för	a	40-49	böv8
Just genom luftvärnskanonen trodde fienden att Sverige var rikt rustat	a	65-	no
Det var kanske Bofors luftvärnskanoner, som utlandet fruktade	a	40-49	da
Tyskland hade respekt för svenska vapen	a	50-64	no
Övriga länder respekterade Sveriges krigsmaterial	a	30-39	da
Moderna vapen, som ingav respekt	a	40-49	m8
Andra ha ej vågat angripa för våra anstående vapen	a	50-64	sk
Utlandet visste, att Sverige hade upprustat med utmärkta vapen och kanoner	a	65-	no
Di andra var ju litet rädda för Bofors kanoner	a	20-29	sk
Bofors hade världens bästa vapen, detta visste de krigförande	a	40-49	no
Ja, dom tillverkade ju så fina grejor där, att andra tänkte sig för innan dom hoppade på oss	a	65-	m8
Annars hade vi ej haft boforskanonerna att sätta respekt i fienden med	a	30-39	no
Om man skall tro något på militären, var Bofors vapen avskräckande	a	50-64	no
Psykologiskt sett var vi nog starka genom Bofors goda namn om sina vapen	a	40-49	bov8
De satte upp kanoner lite varutens, så att Hitler inte torde komma hit	a	30-39	no
Ett land med utmärkta vapenfabriker och Boforskanoner förmår kanske sätta sig i en viss respekt	a	65-	no
Fienden drog sig för att anfälla med tanke på vår vapenindustri	a	20-29	no
Det var känt att Sverige hade en förmålig vapenindustri	a	20-29	sk
	a	20-29	8g

Genom att de krigförande makterna visste om att vi hade en stor krigsindustri	m	65-	ml
Boforskanonerna spänd en viss fasa under kriget och så de där kikarsiktarna, som gjorde Boforskanonerna särskilt prickskrä	a	40-49	no
På grund av att andra visste om att det fanns effektiva vapen i Sverige. För att boforskanonen är ett så farligt vapen som den är, fast den användes i så galel ändamål som att skjuta	a	20-29	bovll
De krigförande visste att vi hade kanoner och vapen av synnerligen hög kvalitet	a	65-	no
Landet var väpnat det betydde mycket under kriget. De ville ej taga risken att anfälla i första hand	be	30-64	sta
För Sveriges försvår, annars kanske tyskarna inte hade dragit sig för att komma hit med	a	50-64	no
Är sådant tillverkas, inger det respekt	a	50-64	sk
Tyskarna respekterade oss till en del tack vare Bofors	a	20-29	sk
Ett hot mot utlandet	m	20-29	sta
Ett skräckkott kanske	m	20-29	no
Togs hänsyn från utlandet	be	30-39	bovll
Internationellt känd, satte väl någon respekt	a	20-29	ml
Sverige skaffade sig världsrökte	m	20-29	ög
Det skrämde kanhända en hel del	m	50-64	ög
Det var nog en hämsko för Tyskland att vi hade Bofors	m	50-64	ög
Sverige var något att räkna med	a	40-49	bovll
För vår utrikespolitiska ställning	be	40-49	no
För beredskapen	a	20-29	sta
För upprätthållande av beredskapen under krigsåren	a	20-29	bovll
Det stärkte landets säkerhet	a	40-49	no
Vapnen skyddade landet	m	20-29	no

Vi hade kanoner lite här och var i landet och det värnade landet	a	50-64	no
	a	65-	no
Utan egen vapentillverkning hade inte beredskapen blivit effektiv	a	65-	no
Tack vare Bofors, kunde vi upprusta och rycka	a	20-29	bovl
För att hålla Sverige neutralt, hindra inflygningar	a	30-39	no
Vi hade ju fått upprustat tack vare Bofors	a	20-29	bovl
	a	40-49	no
För att stärka vår neutralitet	a	30-39	no
För att göra Sverige krigsberett	a	40-49	ög
Stärkte Sveriges beredskap, skapade goodwill	bs	50-64	sta
Det var de som rustade upp försvaret	a	30-64	ög
För skyddet av vår neutralitet	a	40-49	sk
Annars hade vi inte kunnat rusta upp	a	40-49	sk
Sverige var en bidragande orsak till att så många tyska flygplan nedsköts	om	20-29	ög
Få sätt och vis. Bofors sköt ju ner mycket utländska plan med Bofors-vapen, också om vi hade kommit med i kriget, hade det ju varit bra att ha haft dem var för oss	a	65-	oml
Upprustningen kunde göras tack vare Bofors	a	30-64	sk
För upprustningen (12 likalydande svar)	a	40-49	ög
V snabb upprustning (5 svar. "Bofors, då" Bofors ju var enda stället att behålla vapen tillräckligt	a	50-64	sk
Om ej Bofors varit hade vi varit sämre rustade	a	40-49	no
Annars hade vi inte kunnat upprusta snabbt nog	a	65-	ög
Mycket bra tillgång vid upprustningen	a	30-39	ög
Först och främst genom deras rustning	a	40-49	da
Hade ej kunnat rusta annars	a	30-39	sk
Lättare att upprusta med inhemsk industri	a	40-49	sk
Möjliggjorde upprustningen	a	30-39	sk
Vi kunde snabbt upprusta och ingen risk för			
blev bättre rustade med bl.a. luftvärn just då	om	50-64	bnc
Bra rustning genom Bofors; rustat så som vi gjorde	a	40-49	bovl
	a	40-49	sk
Kunde rusta snabbt, även hjälpa andra	bs	30-39	sk
gjorde oss med upprustning	a	50-64	sta
Upprustningshjälp	a	20-29	sta
En viktig faktor vid upprustningen	a	40-49	ög
Vi fick bättre rustat genom boforskanoner	a	40-49	ög
Upprustade landet	a	65-	sk
Medverkade i den hastiga upprustningen	a	20-29	sta
Upprustningen möjliggjordes	a	20-29	sk
Vi kunde upprusta tack vare Bofors	a	20-29	bovl
Utan Bofors hade vi varit dåligt rustade	a	30-39	ög
God tillgång för Sveriges upprustning	a	30-39	sk
För rustningen och för exportens skull	a	30-39	sta
Vi var dåligt rustade, Bofors ordnade saken	a	30-64	sk
Hjälpte vår upprustning	a	40-49	ög
Mycket bidragande orsak till upprustningen	a	30-39	bovl

Dom kunde då upprusta den arme, som dom då hade inom Sverige	ne	70-79	sk
Vi kunde rusta upp, storaakterna ville så vad	a	65-	no
Möjliggjorde en grundlig upprustning	a	65-	må
Tack vare Bofors, kunde vi upprusta och rycka upp vårt försvar	a	20-29	sta
Viktigt för upprustningen	a	30-39	no
Vi hade ju fått upprustat tack vare Bofors	m	40-49	no
Landet blev bättre rustat			
För att göra Sverige krigsberett	a	40-49	ög
Bra att Sverige rustat, så det sv. skulle bli	a	30-39	sk
Det var de som rustade upp försvaret	a	50-64	ög
Annars hade vi inte kunnat rusta upp	a	40-49	sk
Bra för upprustningen	a	50-64	bovå
Möjliggjorde vår upprustning	m	20-29	no
Vi kunde ju då varit bättre rustade ifall det blivit allvar för oss	a	50-64	ög
Upprustningen kunde göras tack vare Bofors	m	50-64	må
Hjälpte upprustningen	m	40-49	ög
Vi kunde upprusta tack vare Bofors, då Bofors ju var enda stället att erhålla vapen ifrån	m	50-64	må
Annars hade vi inte kunnat upprusta snabbt nog	m	65-	ög
Först och främst genom deras rustning	a	40-49	da
Lättare att upprusta med inhämsk industri	m	40-49	må
Vi kunde snabbt upprusta och ingen risk för isolering	m	50-64	bovå
Utan Bofors kunde vi aldrig rustat så som vi gjorde	m	40-49	sk
Hjälpte oss med upprustning	m	50-64	sta
En viktig faktor vid upprustningen	a	40-49	ög
Upprustade landet	a	65-	må
Upprustningen möjliggjordes	m	20-29	må
Utan Bofors hade vi varit dåligt rustade	a	30-39	ög
För rustningen och för exportens skull	a	30-39	sta
Hjälpte vår upprustning	a	40-49	ög

Sverige kunde snabbt upprusta vid krigsutbrottet	bs 20-29	sk
ju allmänt kända och uppskattade	a 40-49	no
Vi kunde rusta upp, stormakterna ville slå vad	a 40-49	bovK
med oss: säkerhet att ha luftvärns pjäser tillverkade	bs 45-	hg
inom landet	a 20-29	sta
Hjälpte oss att rusta upp ordentligt	a 40-49	no
Sverige står främst att göra luftvärns pjäser	a 30-39	mK
Viktigt för upprustningen	a 30-64	bovK
Effektivt försvar mot luftangrepp	a 20-29	ög
Landet blev bättre rustat	a 65-	mK
Luftvärnet var ju det "riksta" då hade	a 30-39	ak
Bra att Sverige rustat, om det ev. skulle bli	bs 30-39	da
krigsdräpte i synnerhet luftföretaret	a 30-39	sk
På grund av den dåliga utrustningen vi tydligen	a 30-64	sk
hade		
Luftvärnskanonernas hade vi god nytta av		
Då tillverkade ju luftvärn, det var följande bety-		
lutvärnskanonerna (7 likalydande svar)	a 30-64	mK
Luftvärnets just 7 (4 tillverkning av 7) luftvärns-		
kanoner	a 30-64	no
Ja, luftvärnskanonerna både 40 och 7 mm gjorde	a 20-29	no
ganska mycket för luftkanoner		
Genom luftvärnskanonerna, som styrke vårt för-	a 30-64	no
svår	a 30-39	mK
På grund av dess effektiva luftvärns pjäser	a 30-39	bovK
Tänker speciellt på det skydd vi erhöi genom	a 30-39	ög
luftvärnskanoner som ej bättre än Bofors kanoner		
De hade ju fina luftvärns pjäser och fältkanoner	a 40-49	ög
Det starka luftvärnet och andra automatvapen	a 20-29	bovK
gränsövervakningen	a 20-29	ög
Genom de goda lvkanonerna	a 40-49	da
Luftvärnskanonernas hade en speciellt bra bety-		
stärkt luftvärn	a 30-39	mK
Genom tillverkning av luftvärnskanoner	a 40-49	mK
Sverige fick fullvärdigt luftskydd	a 20-29	ög
Våra luftvärnskanoner är ju världsberömda	a 20-29	sta
Genom vårt starka luftvärn värdelunda i fråga	a 30-39	ög
om luftvärn	a 40-49	ög
Tack vare deras utmärkta luftvärnskanoner	a 30-64	sk
Tillverkade vårt lands främsta luftvärns pjäser	a 40-49	mK
Vårt gamla luftvärn var dåligt och blev under		
sista kriget iständsatt genom Bofors	a 30-39	mK
Uppfinningen av luftvärnskanonen, som kom Sve-	a 20-29	mK
rige till godo	a 40-49	sk
Vi fick så fina luftvärns pjäser	a 30-39	sk

Luftvärnets stora användning mot bombplanen är ju allmänt känd och uppskattad	sm 440-49	no
En viss säkerhet att ha luftvärns pjästillverkning inom landet	m 50-64	sta
Prezisionsvapen	bs 65-	ög
Sverige står främst att göra luftvärns pjäser	m 40-49	sta
Moderns kanoner	m 40-49	no
Effektivt försvar mot luftangrepp	a 50-64	bovä
Starka kanoner	a 50-64	no
Luftvärnet var ju det "liksta" di hade	m 65-	må
Den höga kvalitén på deras produktion	a 50-59	sk
Förstärkte i synnerhet luftförsvaret	m 20-29	no
Det var en kvalitetsvara som utlandet kände till	a 20-29	må
Genom effektivt luftförsvar	bs 30-39	da
Genom sin kvalitet på vapnen	a 20-29	bovä
Luftvärnskanonerna hade vi god nytta av	a 50-64	sk
Genom god kvalitet och enastående stål	m 40-49	da
Di tillverkade ju luftvärn, det var fälle betydelsefullt för världsbekend	sm 450-64	små
Kanoner detta just för tillverkning av luftvärnskanoner	a 50-64	må
Kvaliteten på krigsmaterial var god	a 50-64	no
Mär de använde luftkanoner	m 50-64	sk
Kvalitet på allt	a 20-29	bovä
Det var ju bekant att vi hade bra luftvärn	m 50-64	no
Kvalitet	a 40-49	må
På grund av dessa effektiva luftvärns pjäser	a 30-39	bovä
Fagnas gode kvalitet	a 50-59	sta
För luftvärnet fanns ej bättre än Bofors kanoner	a 50-64	no
Den största kvaliteten	a 20-29	sk
Luftvärnet bäst i världen	a 40-49	sk
Genom sin kvalitet, det fanns nog en hel del	a 30-39	må
Det var av betydelse för luftvärnet och för gränsbevakningen	m 20-29	ög
Berodde på materialens kvalitet	a 50-59	må
Luftvärnskanonerna hade en speciellt bra betydelse kvalitetsprodukter	sm 550-64	ög
Luftvärnskanonerna var ju enastående	sm 265-	smo
Vi hade fint luftvärns sta kanoner	sm 520-29	nda
Våra världsberömda luftvärns pjäser	sm 520-29	nsk
Bär för att Sverige var självförsörjande i fråga om luftvärn	a 50-59	bovä
Diaktiska ivkanoner och autosastvapen	a 40-49	ög
Tillverkade vårt lands främsta luftvärns pjäser	bs 40-49	bovä
Kanonernas världsberömda inställning	a 40-49	ög
Föresåg Sverige med fina luftvärns pjäser	a 20-29	må
Bofors kanoner är ju världsberömda	a 50-64	må
Vi hade ju också luftvärn, det var ju effektivt	a 20-29	må
Ja, kanonerna var ju effektiva	a 50-59	må
Vi fick så fina luftvärns pjäser	a 30-39	sk

Lykanonen var effektiv och andra goda automatvapen	a	30-34	ög
	m	40-49	bovå
Ja, det kan man säga förtida: genom deras kanonkanonerna var världsberömda	m	50-64	stäm
Precisionsvapen, att tillverka åt landet de bästa kanonerna	m	40-49	stäm
Modernerna kanoner	a	20-29	bovå
	a	40-49	no
Kanonernas goda rykte över hela världen	bs	30-39	må
Starka kanoner	a	50-64	no
Det är ju klart att tillverkning av fina vapen			
Den höga kvaliteten på deras produktion: litet	a	30-39	sk
Landets försvarsmöjligheter	m	55-	no
Det var en kvalitetsvara som utlandet kände till	a	20-29	må
Tillverkning av vapen var bästa saken i världen	a	30-39	må
Genom sin kvalitet på vapnen	a	20-29	bovå
Gods vapen gjorde oss starka	a	30-64	da
Genom god kvalitet och enastående stål	m	40-49	da
Levererade bra vapen	a	30-39	stäm
Kvaliteten är världsberömd	a	40-49	bovå
Gods vapenkonstruktioner, fabriken omläggning			
Den kvalitetsvaror	m	50-64	må
Kvaliteten på krigsmaterial var god	m	30-39	må
Ja	a	65-	no
Kvalitet på allt	a	20-29	bovå
Effektiva och bra vapen, som ju är världsberömd			
Kvalitet	a	40-49	må
Vapnens goda kvalitet	a	30-39	stäm
Den utmärkta kvaliteten	bs	20-29	sk
Genom sin kvalitet, det fanns nog en hel del	m	50-64	sk
hemliga saker, avsedda för Sverige	m	30-39	må
Levererade bra vapen till vårt försvar	m	50-64	må
Berömd på världens kvalitet	a	30-39	må
Det var fina vapen	m	30-39	sk
På dess kvalitetsprodukter	m	30-39	må
Vi har moderna vapen	a	50-64	stäm
Genom att det är prima kvaliteter	a	20-29	no
Utmärkta vapen	a	20-29	stäm
Bofors hade världens bästa kanoner	m	50-64	sk
Tillverkar ju bra vapen, prima varor	a	40-49	stäm
Vårt världsberömda luftvärn	m	50-64	sk
Den tillhör till världens finaste vapen	a	40-49	sk
Boforskanonen var ju nummer ett	a	30-39	bovå
Ja, att de föred, oss god prima vapen	m	50-64	ög
Utmärkta lykanoner och automatvapen	bs	40-49	bovå
Genom deras fina vapen	a	50-64	no
Kanonernas världsberömda inställning	a	40-49	ög
Utmärkt material gav fina vapen	a	50-64	no
Bofors kanoner är ju världsberömda	a	50-64	må
Gods vapen till världens	m	30-39	stäm
Ja, kanonerna var ju effektiva	a	30-39	må

Deras fina kanoner, som gjort slaget i saken	a	50-64	8g
Ja, det kan man säga förstärkt genom deras kanoner och bra tillverkning på dem	a	40-49	sk
Bra vapen, skottskräpa	a	50-64	bovå
De hade material att tillverka åt landet de bästa kanonerna från effektiva vapen	a	40-49	da
Kanonernas goda rymte över hela världen	a	20-29	bovå
Det är ju klart att tillverkning av fina vapen och kanoner har stor betydelse för ett litet lands försvarssäjligheter skjutvapen	bs	30-39	all
Tillhandahåll vapen av bästa märke i världen	a	20-29	sta
Goda vapen gjordes oss starka	a	65-79	no
Levererade bra vapen	a	40-49	8g
Goda vapenkonstruktioner, fabriken omfattning okänd för utlandet	a	30-39	all
Det är ju endast Sofors, som för vapen av betydelse	a	50-64	da
För att som tillverkade moderna krigsvapen	a	30-39	sta
Träffsäkra och bra vapen, som ju är världsberömda	a	65-79	no
De gör ju världens bästa vapen	a	20-29	sta
Genom vapnens träffsäkerhet	bs	40-49	no
Levererade bra vapen till vårt försvaret	a	50-64	sk
Det var fina vapen	a	50-64	sta
Vi har moderna vapen	a	20-29	sta
Utmärkta vapen	a	50-64	8g
Tillverkar ju bra vapen, prima varor	a	20-29	sta
Egen tillgång till världens finaste vapen	a	40-49	sk
Genom att de föräd oss med prima vapen	a	50-64	8g
Genom deras fina vapen	a	50-64	no
Gott material gav fina vapen	a	50-64	no
Goda vapen till armén	a	30-39	sta

Befors har de bästa vapnen i världen	m	30-39	sk
Vi fick bra vapen från Befors	a	40-49	sk
Bra vapen, skottelåra	m	40-49	da
Dom har fått fram effektiva vapen	m	30-39	sta
Våra förstklassiga vapen	a	65-	sk
Hade fina moderna vapen	bs	20-29	sta
Dom gör världens finaste skjutvapen	m	30-39	sk
Tack vare vapen av prima vara slapp vi skrig	m	40-49	8g
Tillverkar de modernaste krigsvapen som kommer	m	20-29	8g
Den svenska krigsmakten till godo	a	40-49	sk
Nya pjäser och förbättrade vapen	a	40-49	må
Vi förbräggade med moderna och förnämliga vapen	bs	65-	sta
Stor tillgång på moderna vapen	a	20-29	sk
För att dom tillverkade moderna krigsvapen	m	50-64	no
För att dom gav Sverige världens modernaste va-	a	40-49	8g
pens bra vapen	a	40-49	8g
Förstklassig tillverkning av automatvapen	a	30-39	da
Genom tillverkning av precisionsvapen	m	20-29	må
De framställde effektiva vapen	bs	50-64	sta
Genom de moderna vapnen	a	30-39	no
Finns inte annat än hos oss över hela världen	a	30-39	sk
Mycket för att England visade att våra vapen	a	50-64	sk
var av god kvalitet	a	30-39	no
Vår egen högtstående vapentillverkning, som är	a	50-64	no
en stor styrka	a	40-49	sk
Vår egen svenska krigsmakt	a	50-64	sta
Vi får moderna vapen	a	65-	8g
Med goda vapen ett starkt försvar	a	20-29	sk
Med Sverige fick moderna vapen	a	50-64	sk
Till av den orsaken att dom var självförsörjande i	a	30-39	sk
fråga om vapen. Om de skulle behövas var ju de-	a	30-39	no
ras vapen tillförlitliga	a	30-39	8g

Bofors vapen har ju rykte att vara bra	m	20-29	bovå
Moderna vapen	a	50-64	no
Bättre vapen från Bofors än från utlandet	a	30-39	no
Moderna pjäser tillverkades, som inte Sverige skulle fått eljest	m	50-64	ög
Våra försvarsomöjligheter genom världens bästa luftvärnspjäser	bs	50-64	sk
Det är ju världsbekämd tillverkning, som gör bra saker	a	40-49	mf
Sakerna voro före andra länders tillverkningar	m	20-29	ög
Tillverkade krigsmaterial som ej andra länder kunde tillverka	a	40-49	ög
Var både kraftigare och snabbare krigsmateriel	a	40-49	no
För sin säkerhet i fråga om bra materiel	a	50-64	no
Vi tillverkade goda materiel	m	40-49	bovå
Vi hade god krigsmateriel	m	40-49	bovå
Di hade bra materier	m	50-64	ög
Den materiel som tillverkas är berömd för att vara bra	a	30-39	bovå
Materialet var högklassigt	bs	50-64	stm
Fina instrument och fina materiel	a	20-29	no
Finns inte annat land, som har samma kvalitet på materialet	a	30-39	no
Bra materiel som tillverkas	m	20-29	mf
Våra bästa krigsmateriel tillverkas i Bofors	m	50-64	no
Tillverkar högklassig krigsmateriel, som tillfaller svenska krigsmakten	a	20-29	sk
Vi fick värdefullt materiel, som vi ej kunde få från annat håll	a	20-29	sk
Materialet var av betydelse för vårt försvar	bs	30-39	stm
Tillverkar goda produkter till vårt land	a	30-39	sk
Framställt instrument av betydelse	a	30-39	ög

Moderniteten i allt	m	65-	no
Träffsäker	m	50-64	no
Känt utanför landets gränser för sin höga standard å varorna	a	20-29	no
Hade riktiga grejer, prima varor, världsberömda	m	50-64	stm
Dom tillverkade det bästa man kunde frambringa	a	65-	da
Genom sin kapacitet samt sina patent, som kom Sveriges krigsmakt till godo	bs	40-49	sk
Deras tekniska prestationer	m	40-49	bovå
På det sättet att dom var lika som mera överlägsna än dom andra	m	50-64	da
Den enda industri som kunde framställa kvalitetsvaror	m	30-39	no
Vi var rustade med bra material	m	40-49	bovå
Sverige hade massor av effektiva vapen	a	30-39	sk
Landet var väl rustat med Boforesmaterial	a	40-49	sta
Vi var rustade med bra material	m	30-39	bovå
Vi vororustade med material för kriget	m	30-39	bovå
Vi hade god tillgång på bra material	a	40-49	bovå
Sverige hade gott om bra vapen	m	65-	bovå
Blev delvis självförsörjande med vapen och ammunition	a	40-49	no
Till självförsvar	a	40-49	må
Vi blev självförsörjande av vapen	m	30-39	sta
Vi hade egna vapen	a	30-39	sta
För att vi hade vapen i beredskap	m	40-49	ög
Det fanns vapen runt hela Sverige från Bofores	bs	65-	må
Genom att vara välrustade med moderna vapen, vi inte kunde rå på grund av kriget	m	50-64	no
Hela vårt försvar fick nya moderna vapen	bs	40-49	no

Försåg svenska krigsmakten med vapen (26 liknande svar)		
De gjorde ju vapen åt oss vårt försvar	a	40-49 da
Dem tillverkade kanoner för svenska försvaret	m	65- ma
Beväpnade vårt försvar och därifrån, närmast byråer	a	50-64 ma
Levererade moderna kanoner till försvaret	a	20-29 ma
Tillverkar mycket för egna krigsmakten	a	40-49 sa
De fyllde vårt behov	m	20-29 sta
De försåg Sverige med vad som behövdes, om det kunde snabbt tillgodoses försvarets behov av va- pen	a	30-39 bg
Sverige behövde ju också vapen	a	30-39 sk
De kunde tillföra vårt försvar de varor, som nödvändigt behövdes goda vapen till svenska krigsmakten	a	65- sk
Tillgodosåg oss med nödig krigsmateriel	a	20-29 da
Såsom att vi kunde bygga upp vårt försvar om fick vapen och ammunition därifrån	a	20-29 ma
Förhöjde vårt försvars värde	a	20-29 bovd
Vi fick ett starkt försvar kanoner och andra nödvärldiga vapen	a	30-39 sta
Försvaret fick många värdefulla pjäser	m	20-29 bg
Den försåg oss med vapen och gjorde därmed vårt Svenska krigsmakten har fått sina vapen däri- från	m	20-29 bg
Tillverkade huvudsakligen för landets egen upp- byggnad	a	50-64 sk
Var skulle vi fått kanonerna från annars	a	20-29 bovd
Vi fick tillräckligt med vapen och ammunition för eget behov	a	65- ma
Skickade ju vår egen vapenutrustning	a	30-39 sta
Dem levererade krigsmateriel till både oss och utlandet fick ett förstklassigt försvar	a	20-29 bg
Fick all ammunition därifrån och kulprutor	a	50-64 ma
Tillhandahöll landet med en stor del av vapen- behovet skydd	a	20-29 bg
Vi kunde få fram materiel för beredskapen	a	20-29 sta
För vapenförsörjningen för det egna landet	a	50-64 no
Gjorde de största leveranserna till vår krigs- makt	a	30-39 sta
Vi hade varit utan vapen om ej de föres funnits för armen. Hjälpte till att tillverka varor, vi inte kunde få på grund av krigets konsekvenser	a	65- bg
Hela vårt försvar fick nya moderna vapen	m	50-64 sk
	ba	40-49 no

De kunde leverera till svenska krigsmakten	a	20-29	sk
Levererade bra vapen för vårt försvar	a	20-29	må
Det gav oss ett starkt försvar	a	40-49	må
Vi fick vår krigsmateriel därifrån, närmast lykanoner	a	40-49	bevil
Tillverkar mycket för egna krigsmakten	a	40-49	sk
De försåg Sverige med vad som behövdes, om det blivit krig här	a	40-49	må
Sverige behövde ju också vapen	a	30-39	ög
Genom att leverera goda vapen till svenska krigsmakten	a	40-49	sta
Genom att vi kunde bygga upp vårt försvar samt hjälpa andra länder	a	30-39	sk
De höll Sverige med goda vapen	a	30-39	da
Höll Sverige med luftvärnskanoner och andra högvärdiga vapen	a	30-39	ög
De försåg oss med vapen och gjorde därmed vårt försvar starkt	a	20-29	ög
Tillverkade huvudsakligen för landets egen upp- rustning	a	50-64	nsk
Tillhandahöll landet med god krigsmateriel	a	65-	må
Säkrade ju vår egen vapenutrustning	a	20-29	ög
Sverige fick ett förstklassigt försvar	a	30-39	ög
Skaffar vapen för eget behov	a	50-64	sk
Produktionen av kanoner stärkte vår neutralitet och vårt skydd	a	65-	bonö
De drog sitt strå till stacken	a	40-49	nda
De som stora tillverkning säkrade vårt behov	a	20-29	sta
Vi måste ju ha vapen att försvara oss med	a	65-	bonö
Vi hade varit utan vapen om ej Bofors funnits	a	65-	nsk
Både för eget försvar och för export kanske	a	40-49	ög
Den ökade vår styrka	a	30-39	da
Vi kunde inte ha blivit utan vapen	a	30-64	bevil

Vapentillverkning för försvaret nödvändig	bs	30-39	sta
Försett landet med krigsmaterial - betydelsefullt i dessa tider	m	30-39	ög
är militär synpunkt	a	40-49	no
Bidrog till uppbyggandet av ett starkt försvar	m	50-64	mll
Vårt försvar lyste ju på Bofors	a	50-64	sk
Kanoner och vapen till armé och marin	m	20-29	sta
Lagade landets försvar	a	30-39	sk
Försvaret behövde nödvändigtvis materiel	a	40-49	sta
För vapentillverkning för svenska armén	m	40-49	mll
Det stärkte vårt försvar (7 liknande svar)			
Höll landet med kanoner	a	20-29	sta
För försvarets högsta effektivitet	a	40-49	bovli
Sverige fick de vapen det behövde	a	20-29	bovli
Fick kraftig försvarsmakt	a	20-29	bovli
Sverige hövde vapen	a	20-29	bovli
Försvaret blev starkt genom krigsmaterielen	a	50-	no
Vi fick bra vapen för vårt eget behov	m	30-39	mll
Ja, för försvaret förstärkte	a	20-29	bovli
Genom att det var en krigsindustri av större mått och tillverkade huvudsakligen för försvaret	m	20-29	sta
gata standard			
Tillverkades för vårt eget försvars stärkande	m	20-29	bovli
Upprätthöll en stor del av landets försörjning av vapen	a	20-29	mll
Sverige fick starkare försvar	a	30-39	mll
Sverige fick starkare försvar	a	20-29	no
För deras vapen fick ju inte levereras utan allt stannade till största delen	m	30-39	no
Gjorde gods vapen åt landet	a	20-29	mll
Förde Sverige med vapen samt kunde exportera	a	30-39	sk
Tillverkas bra vapen i sådana mängder att Sverige var väl rustat	a	40-49	sta
Förstärkt försvarsförande	a	50-64	ög
Fick fram krigsmateriel i god tid	a	30-39	bovli
Vårt försvar blev starkare genom Boforskanoner			
Vi fick väl mest därifrån	m	65-	bovli
Fick ett starkt försvar och som hjälpte sig trygga	a	30-39	mll
Själva	a	20-29	no
Försvaret av landet	a	30-39	mll
Det måste man nog säga: ja det gjorde oss starka			
Bra försvar från Bofors	a	20-29	bovli
Den höll svenska krigsmakten oppe	m	30-39	no
För annars hade vi ej haft några utsektioner (att liknande svar)			
få fram de vapen vi fick	a	40-49	mll
Gjorde kanoner åt landet	a	20-29	mll
Vi kunde annars ha blivit utan vapen	m	50-64	bovli

För försvaret. (16 likalydande svar)	a	30-37	bovå
För armén (5 likalydande svar)	a	30-37	bovå
Ursågs förs förs	a	40-49	no
Ur militär synpunkt	a	40-49	no
Tillverkning av vapen, kanoner, krut	a	30-39	da
Vårt försvår levde ju på Bofors	a	50-64	sk
Tillverkar ju kanoner och allt krigsmateriel	a	40-49	sta
Gagnade landets försvår	m	20-29	sk
Genom sin produktion av kanoner	m	30-39	da
Genom kanontillverkningen	m	30-39	da
Det stärkte vårt försvår (7 liknande svar)	m	30-39	da
Genom nya vapen	m	50-	da
För försvarets högsta effektivitet	m	40-49	bovå
Det var det ju genom vapentillverkningen, som	a	20-29	bovå
Fick kraftig försvårsmakt	a	20-29	bovå
Försvaret blev starkt genom krigsmaterielen	m	65-	no
Största mängden krigsmateriel	a	40-49	må
Ja, för försvaret förbättrade	a	20-29	bovå
Krigsmateriel för försvaret i landet	a	20-29	bovå
Det förde med sig att vår krigsmakt höll på	a	30-39	no
högsta standarden blev på så sätt tillverkat	a	30-39	no
inom landet	a	30-39	bovå
Hela armén effektiviserades	m	20-29	no
Den stora produktionen av krigsmateriel	m	20-29	da
Vi fick ett starkt försvår genom det	m	20-29	må
produktionen av krigsmateriel	a	30-39	no
Sverige fick starkare försvår	a	20-29	no
På grund av tillverkningen	m	20-29	må
Vi ha blivit starkare	m	20-29	no
Viktig tillverkning	a	20-29	må
Det stärkte vår ställning utåt	a	40-49	sta
Massproduktion av vapen	m	30-64	sta
Förstärkte landets förråd av vapen	m	30-39	må
Bofors kunde tillverka vapen i stor utströk-	a	40-49	da
Den stärkte vår ställning	a	40-49	da
Förstärkt försvårsmåga. Framställa vapen hast-	a	30-39	bovå
ligt	a	40-49	sk
Vårt försvår blev starkare genom Boforskanoner-	a	50-64	må
na bl.a. ju från kanoner på så kort tid, när	a	40-49	må
det behövdes	a	40-49	må
Försvaret blev starkare och man kunde sig tryg-	a	20-29	no
gare genom ju själva ställa oss vapen genom kort	a	20-29	no
Det måste man nog säga, ju det gjorde oss stark-	a	50-	da
are	a	20-29	no
Genom uppfinning av kanonerna, de var ju mycket	a	50-64	må
effektiva	a	50-64	må
Genom sin tillverkning av krigsmateriel (13 liknande svar)	a		da
Gjorde kanoner åt landet	a	20-29	må
Också har de ju kommit med många nybetar inom	a	30-64	må
den svenska krigsmateriel	a	30-64	må

De gjorde kanoner och krigsmateriel	a = 30-39	bovH
Hade nog blivit sämt med kanoner, om inte Bofors gjorde några	a = 30-39	da
En multiplikator	a = 20-29	no
Tillverkning av vapen, kanoner, krut	a = 20-29	sk
Varit stöd för vårt försvar	a = 20-29	da
Tillverkar ju kanoner och allt krigsmateriel	a = 50-64	m
Utan vapen inget försvar	a = 40-49	stm
Genom sin produktion av kanoner	a = 20-29	sk
Bra att ha tillgång vid fara för krig	m = 30-39	da
Genom kanontillverkningen	a = 30-39	8g
Var det inte bra att den hade något att bjuda	m = 50-64	da
Genom nya vapen ville vara så	m = 65-64	da
Det var den ju genom vapentillverkningen, som väl behövdes för vårt försvar	m = 50-64	stm
För hela landets krigstrustning avskräde utse, det var ju den fabriken, som tillverkade största mängden krigsmateriel	a = 50-64	da
Svenska behövde så mycket vapen	a = 40-49	sk
Krigsmateriel för försvaret i landet	a = 40-49	m
I krig behövs ju krigsmateriel	a = 65-	bovH
Mer krigsmateriel blev på så sätt tillverkat inom landet	m = 20-29	bovH
Genom landet tillverkas krigsmateriel	a = 30-39	bovH
Den stora produktionen av krigsmateriel	a = 50-64	bovH
Produktion av krigsmateriel viktigaste	a = 20-29	8g
Rå grund av tillverkningsvar det som hade mest betydelse	a = 30-39	no
Viktig tillverkning	m = 20-29	m
Bestyckning för fartyg, bunkers, försvar	a = 40-49	m
Massproduktion av vapen	a = 20-29	m
Bofors kunde tillverka vapen i stor utsträckning till de allierade	a = 30-39	stm
Vi hade stora möjligheter framställa vapen hastigt	a = 20-29	sk
Spoket för att England visade att våra vapen	m = 40-49	sk
Dem fick ju fram kanoner på så kort tid, när det behövdes	a = 50-64	stm
Vi fick ett starkt försvar därigenom samt kunde	a = 40-49	m
Vi kunde ju själva skaffa oss vapen ganska fort	a = 30-39	sk
Försvaret hade en god hjälp i Bofors uppfinning	m = 65	8g
Finland 1939-40	a = 20-29	bovH
Genom uppfinning av kanonerna, de var ju mycket effektiva, karaktärad vid krigsutbrottet, vårt luftvärn hade ju Finland fått	m = 50-64	m
Genom uppfinningar till krigsmakterna	a = 30-64	8g
Därigenom att finarna fick hjälp	a = 65-	da
Hade bra patent	a = 30-39	8g
Också har de ju kommit med många nyheter inom den övriga krigsindustrin	m = 30-39	stm
	m = 50-64	m

Det var en god hjälp för svenskarna	a	65-	bovli
Var väl det enda vi hade att komma med	a	30-39	da
ut sig övertrallade	a	40-49	sk
En maktfaktor	a	20-29	mli
Majoriteterna gjorde sig kända i finska vis-			
Varit stöd för vårt försvar	a	50-64	mli
Utan vapen inget försvar	a	20-29	sk
Bra att ha tillgång vid fara för kriget	a	30-39	ög
Var det inte bra att de hade något att skjuta	a	40-49	sk
med, när det skulle vara så	a	50-64	da
svad för sådana men mest för Sverige	a	20-29	bovli
Krigsmakten avgörande betydelse för försvaret	a	50-64	stn
för vapen för eget behov och kunde hjälpa			
För hela landets krigsutrustning avgörande un-	a	40-49	sk
der kriget	a	40-49	sk
Kunde försvara vårt eget land och hjälpa de sta-			
Sverige behövde då mycket vapen	a	65-	bovli
I krig behövs ju krigsmateriel till England och	a	30-39	bovli
Amerika	a	65-	no
Nödvändigt tillverka krigsmateriel	a	20-29	bovli
Hade ju ej haft vapen annars	a	30-39	no
om landets försvar samt för export	a	20-29	no
Det för svenska försvaret viktigaste	a	30-39	da
Stor exportartikel och stor försvarsartikel	a	20-29	sk
Jag tror att kuleprutorna var det som hade mest			
betydelse ju en hel del. Jo Sverige exporterade	a	40-49	mli
en hel del, det blev ju mer arbete i Sveri-			
Bestyckning för fartyg, bunkers, försvar	a	30-39	stn
Sådan försäljning värt och för eget behov	a	50-64	mli
Hjälp till de allierade	a	20-29	sk
Hjälpte de allierade	a	20-29	sk
Kunde svar			
Måcket för att England visade att våra vapen	a	30-39	da
var av god kvalitet i London	a	50-64	stn
Vi exporterade ju en hel del fina grejor	a	40-49	ög
Vi fick ett starkt försvar därigenom samt kunde			
exportera till Finland under vinterkriget etc.	a	20-29	sk
Svenska arbetare	a	20-29	ög
Man såg vilken nytta Boforskanonen gjorde i			
Finland 1939-40	a	20-29	bovli
ju vapen och fick in pengar			
Vi var nog barskapade vid krigsutbrottet, vårt	a	20-29	mli
luftvärn hade ju Finland fått	a	50-64	ög
Stort handelsöfverskott	a	40-49	mli
Därigenom att finnaarna fick hjälp	a	30-39	ög
Koncernerna gick ju på utlandet som byråvaror	a	50-64	mli

Underhåll Finland med vapen	bs	20-29	må
Våra berömda luftvärns pjäser som i Finland visade sig öfverträffade	m	40-49	sk
Boforskanonerna gjorde sig kända i finska vinterkriget	m	40-49	no
De hjälpte Norge och Finland	a	65-	da
Alla var beroende av Bofors under kriget	m	50-64	bovä
Det var fler än vi som hade nytta av dem	a	40-49	sta
Iven för andra men mest för Sverige	m	20-29	bovä
Fingo vapen för eget behov och kunde hjälpa andra	m	40-49	sk
Kunde förvara vårt eget land och hjälpa de stater, som var fredliga mot Sverige	a	30-39	må
Tillverkade kanoner som gick till England och Amerika	a	65-	no
Handelspolitiskt, ekonomiskt	bs	50-64	bovä
Som landets förvar samt för export	a	20-29	no
Stor exportartikel och stor försvarsartikel	a	20-29	sk
Tillverkade ju en hel del. Jo Sverige exporterade en hel del, det blev ju mer arbete i Sverige o.s.v.	m	40-49	må
Genom försäljning utåt och för eget behov	m	50-64	må
För export och förvar	a	30-39	ög
Stor export	a	50-64	da
Vi exporterade ju en del fina grejor	a	40-49	ög
Exporten gjorde att det blev mycket arbete för svenska arbetare	a	20-29	ög
De exporterade ju vapen och fick in pengar	a	30-39	no
Kanonexport och en inkomst för landet	a	20-29	må
Stort handelsutbyte	m	40-49	må
Kanonerna gick ju på utlandet som bytsvar	m	50-64	må

För att byta med utlandet med behövs i landet, vi vara ekonomiskt på det	a 20-29 mÅ
Den gav oss internationella förbindelser och goodwill i stort sett som på arbetsmarknaden	m 30-39 bovl
Utän den hade vi ej haft några grova vapen, vi fick även byta till oss många	m 30-39 sta
Systemen ville bli byta till sig två beforskaner mot fyra tyska	a 20-29 8g m 40-49 8g
Vi fick väl andra saker i utbyte, när vi exporterade vapnen många	m 30-39 8g
andra länder ville hålla sig väl med Sverige för att få köpa med	a 65-79 no
Därför att alla var mån om att få köpa	a 50-64 no
Spelade en mycket stor roll under kriget	a 30-41 m
Både militärt och ekonomiskt spelade Befors en mycket stor roll	a 40-49 8g a 30-39 sk
Även vad jag läst och hört i tidningarna	a 85-8g
Handelspolitiskt, ekonomiskt ekonomiskt med erfarenheten	bs 50-64 bovl a 50-64 sta
Ur ekonomisk betydelse, dels även militär	a 30-39 bovl
Kanske nog stog emot som tycker överhuvud taget	
Hjälpte vår handelsbalans be som är också kunde såna små utan vapen - med Knyttvarna menar	bs 30-39 no
De förde in inkomat till landet	m 50-64 mÅ
Ekonomisk vinning	a 20-29 sk
Sverige förtjänade på det helt andra faktorer spelade in	m 30-39 sk a 20-29 8g
En inkomat för landet	m 40-49 mÅ
Förtjänade av vårt lands så dälla försvar	a 20-29 bovl
Genom sin kvalitet och genom att skaffa valuta till landet	m 30-39 bovl
För handeln	a 50-64 sta
Sverige förtjänade pengar på den 5 intervjuade.	a 30-39 sk
Det är ju en ekonomisk fördel	a 40-49 mÅ
I ekonomiskt avseende och att de kunde få fram vapen	a 30-39 8g
För landets ekonomi	m 50-64 mÅ
Största profitabiliteterna	bs 30-39 8g
De fick leverera vapen och tjäna pengar	a 40-49 no

Dom tillverkade ju allt som behövdes i landet, vi vann ekonomiskt på det	m	20-29	no
Inte krigiskt sett men på arbetsmarkanden	m	40-49	no
Det är ju också av stor betydelse ekonomiskt sett, det ger arbete åt många	m	65-	må
Produktionen ökades	m	20-29	ög
Inom alla områden nästa	bs	40-49	sk
Ja, det är klart, det är ju alltid bra att ha något att komma med	a	20-29	må
Hade viss betydelse	m	20-29	bovå
Spelade en mycket stor roll under kriget	a	50-64	sk
Det gällde ju inte direkt något avgörande	a	40-49	ög
Efter vad jag läst och hört i tidningarna	a	65-	ög
Gemensnitt med erfarenheten	m	50-64	sta
Kanske nog stog emot men tycker överhuvud taget inte om vapenindustri. De som är osams kunde slås ändå utan vapen - med knytnävarna menar jag	m	30-39	må
Bara det är i fredstid så är det bra	a	40-49	bovå
Världsått var sådant att helt andra faktorer spelade in	m	20-29	ög
Företattligande av vårt lands så dåliga försvar	m	20-29	bovå
Vet inte (o.d. nämnt av 37 intervjuade)			
Inget svar alla har lämnats av 5 intervjuade.			

40 mm kanoner (4 svar)		
Luftvärnskanoner (23 svar)		
Kanoner (34 svar)		
Tre stora kanoner	a	30-39 bovt
Om Bofors-kanonens duglighet	a	20-29 sk
En reklambild i kassett	a	30-39 sk
Ja, deras reklam om kanon	a	30-39 8g
Handlade om kanoner, såg bild av kanoner	a	20-29 sta
Fotomontaż luftvärnskanoner	a	45- sk
De nya kanonerna som de gjorde	a	30-39 sk
"Minns Ni om Ni sett någon annons för Bofors? (Om ja): Minns En ned skiljer kassa	a	30-64 bovt
Ni vad den/de handlade om?"		
Bofors kanoner är effektiva - tror jag det stod	a	30-39 sk
Serör	a	40-49 sk
Tapan (3 svar)		
Krigsmaterial (6 svar)		
40 mm A-kanon, Bofors kanonstål, fartygspropell- rar, läkemedel	bs	30-39 sk
<u>Koncentreredovisning</u>		
Kanon 40 mm 1/r, huvudtröspulver	bs	20-29 bovt
Acetylsallskydd, kanoner	bs	30-39 bovt
Acetyl och kanonerna	n	20-29 sk
Om någon skrika, om luftvärnskanoner	a	20-29 bovt
Kanon, läkemedel	n	30-39 sk
Läkemedel, kanoner, stål	a	30-39 sk
Kanoner, läkemedel, stål	bs	20-29 sk
Kanoner, stål, läkemedel	a	20-29 sk
Luftvärnskanoner, plåt	a	30-64 sk
Stål, kanoner	a	30-39 sk
Stålkonstruktioner, kanoner	a	30-64 sk
Stålprodukter, kanoner	a	20-29 da

40 mm lv-kanon (4 svar)	bs	50-64	da
Luftvärnskanoner (25 svar)	a	50-64	sta
Kanoner (54 svar)	a	20-29	bovä
Tre stora kanoner tillbehör, kanoner, fartygspropellrar	a	30-39	bovä
Om Bofors-kanonens duglighet	a	20-29	må
Tror sig ha sett en kanon, och två personer hållit en reklambild i kanonväg	m	30-39	sk
Ja, deras reklam om kanon	a	30-39	ög
Handlade om kanoner, såg bild av kanoner	u	20-29	sta
Fenomenala luftvärnskanoner	a	65-70	må
De nya kanonerna som de gjorde	a	30-39	sk
En med ställbar kanon (svar)	m	50-64	bovä
Bofors kanoner är effektiva - tror jag det stod	a	30-39	må
Gevär och sprängämnen (4 svar)	a	40-49	må
Vapen (5 svar)			
Krigsmaterial (6 svar)			
40 mm A-kanon, Bofors kanonstål, fartygspropellrar, läkemedel	bs	30-39	sk
Kanon 40 mm 1/v, huvudvärkspulver	bs	20-29	bovä
Acetylsalicylsyra, kanoner	bs	30-39	bovä
Acetyl och kanonerna	m	20-29	sk
Om någon smärta, om luftvärnskanoner	a	20-29	bovä
Kanon, läkemedel	m	30-39	må
Kanon, läkemedel, stål	a	30-39	må
Kanoner, läkemedel, stål	bs	20-29	må
Kanoner, stål, läkemedel	a	20-29	må
Luftvärnskanoner, plåt	a	50-64	sk
Stål, kanoner	m	30-39	sk
Stålkonstruktioner, kanoner	m	50-64	må
Stålprodukter, kanoner	a	20-29	da

Kanoner, stål, motordelar	bs 50-64	da
Kanoner och kanonrörvar)	a 50-64	stm
Om kanoner och jubileum)	a 20-29	bovö
300-årsminnet (med tillbehör, kanoner, fartygspropellrar	bs 65-	sk
Verktygstål (3 svar)		
Frör mig ha sett en kanon, som två personer höll på att rista in. Har något fabriksmärke också	a 40-49	stm
Handlade om järnvaror och kulsprutor av stål	m 30-39	no
Tunga vapen, luftvärnskanon i klichén	m 30-39	stm
Krigsmaterial, bildelar	m 30-39	mll
Stålet i lvkanonerna	a 20-29	sk
Bofors Nobelkrut (11 svar)	m 20-29	stm
Krut (6 svar)	a 30-39	stm
Krut och sprängkanon (4 svar)	a 30-39	ög
Krut och dynamit (2 svar)		
Sprängkanon (5 svar)		
Boforskrut (3 svar)	a 50-64	ög
Bonullkrut (teckning av ståljutade för fartygs- tillverkning)	a 50-64	sk
Björkboms krut	m 30-39	no
Olik. järntillverkningar, stål	a 20-29	da
Nitrolit	a 30-39	mll
Svarstål och verktyg	m 30-39	mll
Nitrolit, Gyttorps jaktammanition	m 40-49	bovö
Stål, acetylsalicylsyra	a 20-29	ög
Krutets framställning	bs 30-39	stm
Stål, krut	m 30-39	no
Reklam för kruttillverknigen	m 30-39	ög
Läkemedel, specialstål m.m., nobelkrut	m 40-49	sk
Bofors Nobelkrut och så för anställning av tjänstemän, bygg. stålvaror	bs 30-39	ög
Krut och magnecytabletter, tråd m.m.	m 40-49	ög
Krut, krigsmaterial av och rör och stål	a 20-29	sk
Krut och stålvaror	m 40-49	no
Krut och stålvaror	a 30-39	bovö
Stålhalten i kanonerna, krut	a 50-64	mll
Nitrolit, acetylsalicylsyra, hejarsiden, lv- kanoner	a 20-29	no

Om stål (18 svar) (6 svar)	
Om Boforsstål ((12 svar)	
Kvalitetsstål (10 svar)	a 30-39 sk
Specialstål (4 svar)	a 20-29 sk
Verktøgsstål, (3 svar) om sulfonamid	a 40-49 da
Verktøgsstål, pansarstål och tekniska stål	aa 30-39 mivk
Den reklamerade och sitt begådda välkända stålver	a 30-39 no
Cokestål och andra produkter, rör för metall-industrin	a 20-29 da a 30-39 sk
Svenska stålet	a 20-29 sta
Acetyli, stål	a 20-29 sta
Stålet i livkanonerna	a 20-29 sk
Acetyli, hejarsnida	a 30-39 sta
Ånglande deras stålindustri	a 20-29 sta
Läskenedel, magnetyli, lösnar	a 30-39 hovk
Olika ståleorter	a 30-39 sta
Bofors stålqualität	a 30-39 sk
Kemiska produkter (8 svar)	
Stålkonstruktion (2 svar)	
Impregneringsmedel	a 50-64 hovk
Stålprodukter (13 svar)	
Kemiska Subst., kvalitetsstål	a 50-64 hovk
Stålgjutgods (2 svar)	
Om verktygar, kemiska preparat, verktygsstål	
Deras tillverkning av stålgjutgods för fartygs-tillverkning	a 20-29 sk a 30-39 no
Kemiska produkter, korrosion	ba 50-64 hovk
Olika järntillverkningar, stål	a 30-39 mivk
Kemiska produkter, pulver, salicylsyra, anti-Svarvstål och verktyg	a 40-49 hovk
Stål, acetylsalicylsyra	ba 30-39 sta
Stål, krut, produkter, stora maskiner	a 30-39 sk
Läskenedel, specialstål m.m., nobelkrut	ba 30-39 sk
Krossverktyg, stålvaror	a 50-64 da
Om prima stål, mäsningrör, tråd m.m.	a 20-29 da
Jag tror den handlade om rör och stål	a 30-39 hovk
Stålet, nobelkrut anor och svensk industri	ba 30-39 sta
Om stål och läskenedelens band med jubileet	a 50-64 da
Jo, att Bofors var 300 år	a 30-39 sk
Jubiläum och om några ledande personer	a 20-29 mivk

Huvudvärkspulver (6 svar)

Om läkemedel (14 svar)

Medicinska instrumenteringar	a	30-39	må
Magnesyttabletter från Bofors	m	20-29	ög
Konser sjöihåg, näsligan sulfonamid	a	40-49	davn
Dels om läkemedel, dels om tekniska saker	bs	30-39	bovå
Fäskild förtägnis och ett huvudvärkspulver	a	20-29	no
Läkemedel och andra produkter, rör för metall-	m	30-39	bovå
industrin	a	30-39	sk
konstruktionsmaskiner	a	40-49	må
Acetyl, stål	a	20-29	sta
konstruktionsmaskiner	a	40-49	bovå
Acetyl, bojarside	a	30-39	sta
traktorer	a	30-39	ög
Läkemedel, magnesyt, låsar	m	65-	bovå
Ja, om traktorer som tillverkas där	a	40-49	no

Kemiska produkter (8 svar)

Bojarsiden (3 svar)

Impregneringsmedel	m	50-64	bovå
Bojarside, högvärdigt stål till industrin	a	30-39	ög
Kemiska Mannen, kvalitetsstål	m	50-64	bovå
Siden	a	50-64	sta
Om vevstakar, kemiska preparat, verktygsstål			
och kanoner	m	20-29	ög
Kemiska produkter, borrstål	bs	50-64	bovå
Kemiska produkter, pulver, salicylsyra, anti-	bs	20-29	må
febrin	m	65-	bovå
Konser ihåg om vevstakside, bxa annan	bs	65-	ög
Kemiska produkter, stål	a	50-64	sk
Grov industri, stålside	a	50-64	sta
För kemiska produkter, stora maskiner	m	20-29	bovå
Grovsida till fartyg och propellrar o.s.	a	40-49	da

Sjögods, propellrar

Om jubileet (11 svar)

Tillverkning av axlar och propellrar till fartyg	a	30-39	sk
300 års jubileet (4 svar)			
vevstakar, maskinstål för flygmaskiner	a	20-29	sk
Hade en hel serie vid sitt jubileum	m	20-29	sk
flygmaskiner	a	20-29	no
Bofors 300-åriga anor som svensk industri	a	20-29	sk
Sultvarv (8 svar)			
Bofors utveckling i samband med jubileet	a	50-64	sk
Inte någon, heller	m	20-29	sta
Ja, att Bofors var 300 år	m	20-29	ög
Jubileum och om någon ledande person	m	20-29	må

Maskiner (3 svar) skriv	a	40-49	da
Maskindelar (3 svar)	a	65-	8g
Större maskinutrustningar	a	50-64	no
Om moderna maskiner från Sofers Järnvarer, som gå på en krake. Text: Vi gå in för lättare Maskiner och maskindelar	m	40-49	bovli
Maskiner för Järnbruk	a	20-29	mli
Fredsvaror, maskiner	a	50-64	bovli
Arbetsmaskiner för till Svenska lastvagnar	m	30-39	bovli
Lantbruksmaskiner	a	40-49	mli
Kan ja användas till medicin och allting	m	50-64	sta
Jordbruksmaskiner	a	40-49	bovli
Imponer och krut för jaktvapen	m	40-49	da
Traktorer	m	50-64	8g
Sofers stångjärnmaskiner	a	40-49	sk
Ja, om traktorer som tillverkas där	m	40-49	no
Träimpregnering i samband med jubileet	m	20-29	bovli
... vilka de fruktar till den goda kvaliteten	a	30-39	sta
Hejarsaide (9 svar)	a	30-39	sta
Var det inte en Jernvägsmaterial	m	30-39	8g
Hejarsaide, högvärdigt stål till industrin	a	50-64	da
En ledningsmaterial, mätningar och bult	m	50-64	sta
Saide	m	50-64	mli
Det var en kugghjul	m	50-64	sk
Erinrar mig att det handlat om saide och sånt	m	50-64	sk
En kullager	a	30-39	sk
Saidesalster	m	30-39	mli
Kugghjul, vevaxlar	a	20-29	mli
Hamarsaide	be	20-29	mli
Vevaxlar	a	30-39	sta
Kommer ihåg om vevaxelsaide, bra annons	be	65-	8g
Stora annonser för luftkranar o.d.	a	30-64	sta
Grov industri, stålsaide	m	50-64	sta
Om metalldeklar och halvfabrikat, tror jag	a	50-64	mli
Grovsaide till fartyg och propellrar o.d.	a	40-49	da
Inte en kanoner, utan en järnbultar tror jag	a	30-39	da
Gjutgods, propellrar	m	50-64	mli
Propellrar	a	20-29	bovli
Tillverkning av axlar och propellrar till fartyg	a	30-39	sk
Propellrar	a	30-39	bovli
Vevstakar, landningsställ för flygmaskiner	a	20-29	sk
Indubbar	a	30-39	mli
Flygplansdelar	a	20-29	no
Stålsaide	a	20-29	mli
Bultvaror (2 svar)			
Kugghjul	m	30-39	8g
Inte kanoner, bultar	m	20-29	sta
Järnkonstruktioner (2 svar)			

Det var ju mycket skräv	a	40-49	da
Nitar	m	65-	lg
Antagligen om järn och metallvaror	m	50-64	mll
Om lättmetall, en teckning av riddaren, som red på en krake. Text: Vi gå in för lättmetall	m	30-39	mll
Lättmetall	m	20-29	mll
Pressverktyg	m	50-64	da
Gjutna banjokåpor till Scania lastvagnar	m	30-39	bovll
Är det dom, som har det här med nobelkrut? Kan ju användas till medicin och allting	m	50-64	sta
annons om krut för jaktpatroner	a	40-49	da
Effors stångjärnsmanare	a	40-49	sk
Erkännegöring i samband med jubileet	m	20-29	bovll
Ang. röls, de frashäll den goda kvaliteten	a	30-39	sta
Var det inte om järnvägsmaterial	a	30-39	sta
Om ledningsmaterial, kättingar och bult	a	50-64	da
Det var om kuggjul	m	50-64	mll
Om kullager	a	30-39	sk
Kuggjul, veaxlar	a	20-29	mll
Kryssarbygge	m	30-39	sta
Stora annonser för luftkranar o.d.	a	50-64	sta
Om metalldelar och halvfabrikat, tror jag	m	50-64	mll
Inte om kanoner, utan om järnbalkar tror jag	m	30-39	da
Svarvetolar	a	20-29	bovll
Rörmaterial	m	30-39	bovll
Isdubbar	m	30-39	mll
Stålputs	m	20-29	mll
Valsverk	m	30-39	lg
Järnkonstruktioner (2 svar)	m	50-64	lg

Metallvaror (2 svar)	a	30-39	ög
Järnmanufaktur (2 svar)	a	20-29	bovÄ
Boforsmaterial (3 svar)	a	30-39	ög
Serie om deras tillverkning	a	50-64	mÄ
Något om fredlig tillverkning	bs	40-49	bovÄ
Stor industri i fredens tjänst	a	20-29	sta
Här nyttig industri - den är för landet	a	50-64	no
Tror det var i samband med att de skulle övergå till fredsindustri	a	30-39	sta
Ett träd som grenade ut sig visade olika produktionerna	a	50-64	mÄ
Utvidgningar av anläggningarna	a	40-49	mÄ
Hur många produkter, som kan utvinnas vid Bofors	bs	30-39	ök
Hur bra Boforsindustrin skötes, vetenskapligt m.m.	a	30-39	ök
Bofors stora nya laboratorier och arbete med nya uppfinningar	bs	30-39	mÄ
Handlade om den här nya tillverkningen	a	20-29	sta
Deras firmas utveckling	a	40-49	ök
En serie annonser om deras utveckling visande alla dess produkter	a	20-29	sta
Bofors utveckling	a	40-49	mÄ
Tillverkning under visa tidsperiod - statistik	a	50-64	bovÄ
Den handlade om bolagets utveckling från starten till nu	a	20-29	no
Bofors från början till nu	a	20-29	no
Om tillverkningen av annat än kanoner	a	50-64	ök
En reklam, som ville göra namnet känt och tillverkningen	a	20-29	bovÄ
Goodwillannonsen med firmamärket	bs	40-49	no
Annat märke med pil i	bs	50-64	ög

Nej, men jag minns deras märke, men kan inte ta- la om hur det ser ut	m	30-39	ög
Kvalitetsmärke	m	20-29	bovå
Om kvalitet	a	50-64	no
Minns inte annat än att det stod att det var svensk kvalitetstillverkning	bs	50-64	no
Boforestålet borgar för sin kvalitet	m	40-49	no
Kvalitetsjärn	m	50-64	må
Om deras kvalitetsvaror (2 svar)			
Allmän reklam för dess olika produkter	a	20-29	sta
Reklam	a	40-49	no
Om arbetskraft och kol av bolaget	m	50-64	no
Annons för anskaffande av personal	m	20-29	no
Lediga platser	a	20-29	bovå
Lediga platser	a	40-49	må
Annons om bolagets	a	20-29	bovå
Vinterkriget	m	40-49	da
För försvaret	a	40-49	bovå
Nej, men en kvartssida i Dagens Nyheter	m	50-64	ög
Minns ej vad den handlade om (176 svar)			

"Här är de viktigaste resultaten från undersökningen"

Resultat från undersökningen

1. Vilken är den viktigaste orsaken till att du inte väljer att köpa bilen?	4 2013 30
2. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
3. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
4. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
5. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
6. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
7. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
8. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
9. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
10. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30

Urval av kommentarer

1. Vilken är den viktigaste orsaken till att du inte väljer att köpa bilen?	4 2013 30
2. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
3. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
4. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
5. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
6. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
7. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
8. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
9. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
10. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
11. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
12. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
13. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
14. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
15. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
16. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
17. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
18. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
19. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30
20. Vilken är den viktigaste orsaken till att du väljer att köpa bilen?	4 2013 30

"Vem tror Ni äger Bofors, staten eller enskilda?"

Staten äger (så gott som) hela Bofors:

Staten har väl fått mer och mer inflytande	a	30-39	no
Jag tror, att det har varit utländskt kapital också i Bofors förut. Om det är det nu vet jag inte	a	50-64	no
Det bör staten äga	bs	50-64	äg
Det är väl troligt, att staten är den största delägaren	m	40-49	no
Det är väl staten, den skall ju äga allting	a	20-29	all
Åtminstone har den väl majoriteten skulle jag tro	a	40-49	mH
Även Tyskland har aktier i Bofors	a	50-64	bovH

Enskilda äger (så gott som) hela Bofors:

Det är ju ett aktiebolag (9 liknande svar)			
Men Åters Styrkebruk är väl statens?	a	50-64	sta
Alla dem som har mesta pengarna har aktier där	a	50-64	no
Jag förmodar, att det är enskilt, det verkar inte som om det gick i statens regi	a	30-39	no
Låga aktier om staten hade det	m	40-49	bovH
S.K.F. i första hand	a	40-49	äg
Bör ägas av staten	a	30-39	no
Det kontrolleras delvis av staten	a	30-39	da
Det kan ju hända, att sedan det blev krig, så har staten övertagit mycket	a	20-29	no
Borde vara det, för det var inte staten, som började	a	65-	no
Wennergren äger stor del av bolaget	a	30-39	mH
Disponenten heter Lindqvist	a	30-39	mH
Direktören heter visst Schiman	a	50-64	mH

Staten och enskilda ägar (ungefär) lika mycket:

Staten har aktiemajoriteten (6 liknande svar)

Staten kontrollerar Bofors a 20-29 8g

Har varit enskilt a 30-39 bov

Enskilda ägare litet mer a 20-29 no

Vet inte:

Antagligen statligt a 30-39 sk

Tror att staten äger en del. Vet att tyskarna haft en god del i det m 20-29 sta

Men nog i privata händer a 50-64 bov

Mycket möjligt att staten satsat en del a 30-39 no

"Tror Ni, att Bofors sålde mer eller mindre än hälften av sin vapenproduktion under 1930-talet till utlandet?"

Mer än hälften:

Dom byggde ju främlingshotellet	bs	65-	må
För de skeppade ut massor, men de drog in när kriget började	a	40-49	må
De tänkte nog på att tjäna pengar i första hand	m	30-39	må
Det blev ju en god inkomst för vårt land	a	30-39	sk
Nästan allt gick åt i utlandet	a	50-64	bovå
All produktion till utlandet	a	50-64	må
Sålde allt de kunde	m	30-39	sk
Hela deras produktion gick väl på export	m	50-64	no
Kolossal export	a	40-49	må
Tyskland och England köpte mycket	a	30-39	sk
Det såldes nog mycket till England	m	50-64	no
Det mesta gick till Tyskland. Jag jobbade vid Nyckvist och Hela under Bofors vid den tiden, så jag vet vart det mesta gick	a	30-39	sta
Tyskland köpte väl allt nästan	a	30-39	bovå
Ja, mer än hälften, mest till Tyskland	m	50-59	no
Det gick väldiga massor till Finland	m	50-64	ög
Nästan allt gick till de stridande	m	50-64	no
Dom exporterar ju kolossalt den firman	a	30-39	no
Då sålde dom väl mest alltihop på utlandet	m	50-64	no
Närpå allt	m	30-39	no
De exporterade ju oerhört mycket	m	50-64	må
Bra exportvara	m	40-49	sk
Exporterade så mycket de kunde	a	20-29	sk
Det var mest export på den tiden	a	40-49	bovå

Sålde så mycket de kunde tillverka	a	65-	sk
Jag förstår, att produktionen var högre än vad Sverige behövde	m	30-39	no
Då behövde och brydde sig inte Sverige om något själva	m	30-39	sk
Då avrustade, vi sålde mycket	a	65-	sk
För då köpte väl inte svenska staten så mycket, det var ju under kriget som vi började att rusta	a	40-49	må
För då låg ju vårt försvar nere, vi hade ju så dåligt, så det var stor skam	m	65-	må
På den tiden hade vi väl inte så stark krigsmakt	m	20-29	no
Det var därför vi inget hade att försvara oss med	a	50-64	sta
Sverige hade inte råd att köpa vapen då	a	50-64	ög
Var en bra exportvara, tänkte inte på krig då	m	20-29	sk
Det var fredstid då	a	20-29	må
Då tänkte vi inte så mycket på vårt eget försvar. Vi låg i lägervall	m	65-	må
Hade ej börjat att rusta då	bs	30-39	sk
Det var ju inte så aktuellt med rustning för vår egen del då	a	20-29	må
Trodde ej att vi skulle behöva något själva	a	20-29	sk
Sverige hann ej med i upprustningen	a	30-39	ög
<u>Ungefär hälften:</u>			
Nog sålde de väl bra mycket. Det fanns ju gott om beforsgrejor i utlandet	a	65-	må
De har nog hjälpt Tyskland rätt så mycket	m	50-64	må
De sålde nog rätt så mycket, kanske hälften	m	65-	ög

Mindre än hälften:

Måste ju tänka på vår egen del också	a	40-49	må
Det mesta stannade nog inom landet	a	65-	äg
Det var nog dåligt med exporten då	a	40-49	äg
Dom var väl inte så väl kända för sin tillverkning förut	a	50-64	no
Det var ju inte så stor tillverkning då, som det blivit på senare tiden	a	20-29	no
Men skulle ej gått att få utomlands	a	40-49	bovH
Dom sålde inte så mycket till utlandet	a	65-	sk
Tillverkade ej så mycket vapen	a	20-29	må
Norge och England erhöil vapen	a	40-49	da

Vet inte:

Vet inte vad de gjordes, var ju aldrig där och tittade	a	30-39	må
Man vet mycket väl att dom sålde mycket	a	65-	sk
Fanns before då, det undrar jag	a	20-29	bovH
Det får ingen väl veta något om	a	30-39	sk

"Tycker Ni att ett land som Sverige bör ha vapenindustri?"

Ja:

Under nuvarande förhållanden måste vi ha det
(26 svar)

Så länge som inte kriget är avslutat (7 svar)

Om det blir krig igen (6 svar)

Så länge som det är oroligt i världen (4 svar)

Det är väl nödvändigt, så oroliga tider som vi
lever i. Ett nödvändigt ont

a 50-64 no

Så länge som det ska vara neutralt och så
länge krig och ofred råder

a 20-29 sta

Ja, så länge som det är fara för krig i andra
länder

a 30-39 no

Alldeles klart, varifrån skulle vi eljest få
vapen ifrån under krig

a 50-64 no

Sverige bör ju stå tillreds, om det blir ett
krig till. Dem kan ju anfälla Sverige också

a 65- no

Ja, det bör den ha, så länge som det är kri-
tiskt

a 40-49 no

Variär inte, när det måste finnas stridighet

a 50-64 ug

Tvång

a 40-49 ug

Så länge som vi har krigsmakt, måste vi ha
vapenindustri (14 svar)

Fill självförevar (12 svar)

Ja, det är ju bra för både ekonomin och för-
svaret

a 20-29 stå

Fill husbehov

a 65- sk

Vi skall kunna försvara oss

a 40-49 sta

Man bör ju inte helt blottställa sig

a 65- bovå

Är eget förevar, behövs det ju finnas inom
landet

a 30-39 ug

Det bör den ha för neutralitetens skull	a	50-64	no
Nog behöver det rustas	m	40-49	no
Man måste skydda sig för främmande makter, men ingen export borde förskötas	a	65-	no
Ja, vi har ju egna gränser att försvara	m	50-64	no
För att skydda sina rättigheter	m	20-29	sk
I nuvarande världssituation onödigt, annars inte	m	20-29	sta
Nu leder ju atombomben. Men det är ju bara förspelet än, så det behövs nog	a	20-29	må
Ja, om ryssen kommer och vill åt oss	m	65-	sk
Absolut, det visade sig ju i det senaste kriget	a	20-29	no
En liten nation behöver väl det	a	30-39	no
Det ser ut som den inte klarar sig annars	m	50-64	da
Det är väl en styrka för ett land	m	30-39	no
Men på ett vis är det ingen nytta, för att Sverige är så litet	a	50-64	sk
Man inge viss respekt om de hämnar sig hit	a	40-49	da
Men inte i alltför stor utsträckning	m	20-29	no
Det går väl för närvarande inte allt längre ned	m	40-49	no
Ja, bara för att rädda Sverige om det skulle behövas (lagom produktion)	a	65-	må
Måste försöka med och se på världsmarknaden	a	40-49	må
Man måste vara beredd, även om det inte kommer till användning	m	30-39	ög
I dessa tider bör de ha vapen, för att kunna sig säkra	a	50-64	da
Annars står vi ju alldeles utan	a	20-29	må
Det är bra att vara litet självförsörjande	a	40-49	ög
Vi får ju alltid litet till förvar om vi kan tillverka själva	a	20-29	må
NOdvändigt för att själva kunna rusta	a	30-39	sk

Alltid bättre med eget	bs	40-49	bovH
Det blir väl billigare än att köpa	m	65-	bovH
Det måste bli billigare att tillverka vapen själva än att behöva importera	a	40-49	mH
Slipper köpa, tillverkar eget material	m	65-	no
Det är väl bäst, så slipper man importen	a	20-29	no
Vi skall inte vara beroende av utlandet	a	20-29	bovH
Annars kunde vi inte klara oss vid avspärrning	m	20-29	sk
För att vara oberoende av vad stormakterna skickar på oss av dåut utslitna vapen	bs	40-49	no
För att vara oberoende av import av krigsmaterial	m	30-39	bovH
Vi kan inte få material från något annat håll om vi blir isolerade	m	20-29	mH
Annars finns vi inga vapen	a	20-29	sk
Så länge som andra har det, så måste vi ju ha det också (34 liknande svar)			
Om det skulle avskaffas på andra håll, så behövs ju inte vi heller ha det	a	50-64	mH
Så länge det finns vapen i alla andra länder	a	50-64	stm
Så länge som andra länder har upprustat	a	30-39	bovH
Alla länder bör väl ha vapenindustri	m	50-64	sk
Varje land bör producera sina vapen	a	50-64	ög
Alla länder bör ha vapenindustri	a	30-39	sk
Det verkar som om det behövs flera till och med	a	30-39	stm
Skulle skaffa mer kanoner åt oss själva	a	65-	sk
Dom bör ha mer än vad dom har också. Det är ju en stödpunkt mot dom som påverkar krig	m	20-29	no
Det behövs nog mer än vapenindustri	a	65-	mH
Det tycker jag, i synnerhet när dom har en så fullgod tillverkning	a	65-	sk
När dom kan frambringa så effektiva vapen, som dom gör	a	50-64	no

Då vi kan tillverka så bra krigsmaterial	m	20-29	sk
Svenskarna gör ju så fina vapen	a	20-29	no
Ja, ty det finns ej så fina kanoner som Söfors	a	65-	ög
Generationer har lärt av varandra - vi kan göra världens bästa vapen	m	30-39	no
God tillverkning av riktiga pjäser är en god tillgång	m	40-49	da
Det är ju på sitt sätt en ekonomisk tillgång för landet. Det finns ju även råvaror	a	50-64	no
Med hänsyn till de goda råvarutillgångarna	bs	30-39	bovå
Med de förutsättningar den har så bör den det	m	40-49	sk
På grund av deras förhålliga råmaterial, när det ändå tillverkas	m	30-39	no
Då vi har mala, bör vi ju ha en industri	m	40-49	sk
Järnet finns i landet, så det behövs ej importeras	a	30-39	sk
Vi får bättre varor om vi tillverkar själva	a	40-49	no
För att tillgodose eget behov (5 svar)			
Det behöver vi både för eget behov och för försäljning till utlandet (5 svar)			
Bör ha för eget behov och för att det ger arbete	a	65-	no
Men tycker staten skulle driva den (3 svar)			
Om vi kunde kontrollera vapentillverkningen bara	a	30-39	sk
Bör åtminstone reduceras	a	50-64	da
Kunde vi slippa det så vore det bäst	m	50-64	bovå
Det kunde dock gärna undvikas	m	50-64	så
Man behöver väl vapen, fast vi inte ligger i krig	a	65-	no
Ja, vapen kan ju tillverkas för nyttigare saker än krig	m	40-49	no
Bra för jakt, även om det skulle bli krig	a	65-	da

Annars kan man inte skjuta hars	m	40-49	ög
Man kan väl göra nåt pilböss	a	65-	da
För exportens skull (3 svar)			
Ja, varför inte, det är ju bra att kunna exportera	a	50-64	no
Ja, det är ju bra, att Sverige kan exportera mycket	m	65-	no
God förtjänst, även vid export	bs	40-49	no
I synnerhet för handel och export, inte för eget behov. Jag gillar inte krig	bs	50-64	no
Inte för krigsändamål. Som export an nästan nödvändighet	a	20-29	no
Ja, om dom skall ha vapenindustri, bör nog en stor del exporteras	a	40-49	no
Skate hålla sig framma för att konkurrera	a	20-29	da
God bytesvara	a	50-64	sta
God affär	a	40-49	sk
Varför inte, det är en god affär om inte annat	m	40-49	no
En inkomst för landet (6 svar)			
Det är en tillgång för vårt land	m	20-29	da
Det är ju alltid av ekonomisk betydelse	m	50-64	må
För landets försörjning	a	30-39	no
Det går ju alltid att tjäna pengar på det	m	20-29	no
Därför att Sverige behöver tjäna pengar	m	40-49	no
Förtjänst under fredstid, behövt under krigstid	m	20-29	ög
Ja, det är ju bra, det ger arbete till många människor	a	20-29	da
Behöver ju vapen själva, ger arbete åt många	a	65-	sk
Ja, därigenom skapas leveröd för svenska arbetare	bs	40-49	no

Lägges Bofors ned, blir så många arbetslösa	a	30-64	no
Om inte annat så blir det väl arbete	a	50-64	sta
Många som får arbete, vi bör kunna skjuta vi också	m	40-49	bovå
Det är ju en industri, som vilken annan industri, det medför ju arbetstillfällen	a	50-64	no
Industri som Industri	m	40-49	no
Varför skulle vi inte ha det? Om vi inte hade så stor industri, så vore vi ju tvungna att köpa från annat håll	a	20-29	no
Ur nationell synpunkt kan en sådan industri vara bra att ha	a	65-	no
Varför inte, det är ju en industri, som alltid har avsevärd nytta för sina produkter tyvärr	a	40-49	no
Det kan ju aldrig skada med industri	m	30-39	no
Alldeles självklart, när vi har industrin så	a	65-	bovå
Ja, Sverige har gamla anor inom järnindustrin	m	30-39	må
Så länge som det finns krig kvar i världen, bör Sverige ha kvar sin berömda vapenindustri	a	50-64	no
Nej:			
Då kan det ju aldrig bli någon fred	a	30-39	bovå
Då man ej har rätt att bära ett gevär själv	a	65-	no
Det är ingen vilsignelse med sådant	a	65-	no
Vi hjälper därmed bara till med att skapa nya krig	a	40-49	no
Det lockar till export	m	50-64	må
Ger endast anledning till nytt krig	m	20-29	no
Inga länder bör ha det	m	50-64	sta
Nej, dem bör avrusta fullständigt, alla länder	a	30-39	no
Inget land borde ha vapenindustri. Bort med krig	a	40-49	no

Det bör inget land över huvudtaget ha	bs	30-39	sta
Tycker inte något land borde ha det	m	50-64	sta
Redskap endast avsedda för mord, skall ej tillverkas	m	50-64	no
Inget land i världen skall ha vapenindustri, men har andra det, så skall även Sverige ha det	a	30-39	no
Om alla andra länder inte hade dylik industri	a	30-39	ög
Bör inte ha det, men det är nödvändigt som världen är nu	a	20-29	må
Ur fredlig synpunkt är det ju onödigt	a	50-64	no
Det är ingen som vill ta oss	m	40-49	no
I stora drag skall det ju inte få bli något mera krig	a	30-39	no
Tycker att om alla avrustade skulle världen bli lyckligare, ut med smörjan i sjön i stället	m	30-39	må
Bara bort med allt, jag är antimilitärisk	a	50-64	no
Tycker jag inte alls, jag är samvetslös	m	20-29	no
Absolut inte, vi går in för avrustning	a	40-49	bovå
Bort med all vapenindustri	m	30-39	no
alla land klarar sig utan sådan industri	m	50-64	må
Lika bra att det ej fanns	m	50-64	bovå
Det kan de nog klara sig utan	a	65-	da
Det går precis lika bra utan dem	a	50-64	no
Det hjälper oss ändå inte om det skulle gälla	m	50-64	bovå
Det har i alla fall inte någon chans mot en stormakt	m	40-49	no
Nej, den lägger nog beslag på oss vilket som	a	30-39	må
Det är så litet, så att det blir nedbombat på en gång	m	50-64	da
Kunde sysselsätta folk i annat arbete	a	30-39	ök

Nej, de har annat och nyttigare att göra m 50-59 bovä
 Vi kan använda järnet och stålet på ett an- m 20-29 no
 nat sätt
 Finns andra industrier, som är nödvändigare a 20-29 da

Vet inte:

Beror på vad man utgår ifrån m 30-39 bovä
 Beror på utvecklingen m 65- bovä
 Behöver ha på ett vis för att skydda oss a 50-64 da
 Vapen för jakt, men inte för krigsändamål m 50-64 da

"Anser Ni det förkastligt, om Sverige säljer krigsmaterial till utlandet?"

Förkastligt, oavsett till vilket land:

Krigsmaterial skulle inte tillverkas	a	40-49	no
Helst skulle man se att ingen tillverkning i den stilen faans på något håll	m	30-39	no
Vapnen skulle bort	m	50-64	an
Krigsmaterialet borde förstöras	m	40-49	no
Av humanitära skäl	a	50-64	bovä
Man skall inte uppmuntra krig	a	65-	no
Man skall inte hjälpa till med att dräpa folk	a	50-64	no
Det skapar bara elände genom nya krig	a	65-	no
Ej medverka till krig	a	30-39	no
Uppmanar till nytt krig	a	40-49	no
Det blir blodspengar	m	50-64	no
Synd att sälja vapen (4 svar)			
Vore bra om ingen rustade	a	20-29	sk
Om man är fredsvän	a	65-	bovä
Bättre med andra produkter	m	50-64	bovä
Tidslägget visar ju om detta	a	20-29	no
Ja, till ett land, som de kan tänkas att komma i ofred med, särskilt dem	a	65-	no
Vi kunde få strida med de vapnen	a	50-64	no
Ja, det drabbar oss ju själva	a	50-64	an
Kan skada landet i framtiden	a	20-29	sk
De kunna sändas mot oss själva	a	30-39	bovä
Bör ej tillverka mer än åt oss själva (6 svar)			
Man vet ju inte, kanske Sverige själv behöver det snart	a	65-	no

Det skall stanna i landet	a	50-64	sta
Om de skall vara neutralt	a	65-	da
Att ha det ingen känner till inget respekt	bs	65-	må
Vi skall inte lämna ut våra uppfinningar på detta område	a	20-29	no
Särskilt om dom har något nytt vapen	a	50-64	no
Dom bör inte visa något av vad vi har	a	50-64	no
Varför skall vi hjälpa andra	a	40-49	hovik
Det är fullständigt vansinnigt	a	30-39	no
Det måste bli efter omständigheterna, i vissa fall kan ju export vara bra	a	40-49	no
Men dom kan ju sälja något	a	40-49	no
Dock ej i fredstid	a	50-64	sk

Förkastligt, till vissa länder:

Under krig förkastligt	a	20-29	hovik
Beror på vilket land	a	65-	sk
Kinkig fråga. Beror på vem de säljer till. Inte vill jag rekommendera att sälja till Sovjet precis	a	50-64	sta
Förkastligt till länder, som anfäller ett annat land	a	65-	sk
Utom Norden	a	50-64	da
Eller utom de nordiska länderna	a	50-64	sk
Förkastligt till alla länder utom de nordiska	m	65-	sk
Endast sälja till de nordiska länderna	m	30-39	må
Diktatorländer	a	50-64	sk

icke förkastligt

Sverige tjänar ju pengar på det (20 svar)		
Vi behöver nog tjäna pengar (10 svar)		
Det är bra om vi får goda dollar för det	a	50-64 sk
Skatten blir lägre	a	20-29 mÅ
Inte under nuvarande förhållanden, det är ju ekonomisk vinst	m	65- mÅ
Nyttig handelsvara (3 svar)		
Fri handel (3 svar)		
Affär är affär (6 svar)		
Ur affärsynpunkt (3 svar)		
Ur affärsynpunkt, men ur ideel synpunkt förkastligt	m	65- no
Det är ju ekonomiskt att sälja vad landet kan avvara	m	40-49 no
Om dom har ekonomisk vinst av det (5 svar)		
Det vi kan sälja, måste vi göra (6 svar)		
Nog bör dom få sälja så dom får in pengar när det ändå tillverkas vapen	m	20-29 no
De köper ju från utlandet, så då kan dom ju lika väl sälja	a	50-64 no
Måste sälja för att få köpa	m	40-49 ög
Bör både få köpa och sälja	m	65- ög
Såldes inte vi, tillverkade dom själva	m	30-39 hovÅ
För säljer inte vi, säljer andra	a	50-64 sk
I den mån de kan sälja	a	50-64 ög
Vi får ju sälja vad vi kan	a	50-64 hovÅ
Om de inte ska sälja, blev det väl stopp på alltihop	m	30-39 no
För att tjäna pengar så får det gå utåt	m	50-64 mÅ
Säljas såväl som annat	a	20-29 sta

För exportens skull (2 svar)

Export behövs nog, så att det kan komma in litet pengar	a	20-29	må
Landet behöver ha export	a	30-39	bovå
Exportera en liten del är väl bara bra	a	50-64	ög
Det är en bra exportvara	a	65-	sk
Så länge krigsmaterial ändå tillverkas	a	30-39	bovå

Andra produkter i gengäld (5 svar)

För handelsutbyte (7 svar)

Just därför att Sverige behöver krigsmaterial i fråga om vapen från andra länder också	a	30-39	no
Det är bra som b. tesvara, och att sätta respekt i bråksjuka grannar	a	50-64	no
Köper själva flygplan	a	30-39	sk

Under nuvarande omständigheter (3 svar)

Under fredliga förhållanden (6 svar)

Men nu behövs väl inga vapen	a	30-39	no
Bara vi själva har nog och under fredstid	a	30-39	sk
Bara vi själva har så att vi klarar oss (3 svar)			
Släss gör dom ändå, det spelar ingen roll	a	20-29	må
Att rusta för krig, är att rusta för fred	a	30-39	no
Inte av egna patent, men om dom tillgodoser andra staters uppfinningar av krigsmaterial	a	20-29	no
Bara inte det bästa skiljes	a	20-29	ög
Inte våra bästa saker	a	20-29	må
Vi gör de bästa vapnen och vapen behövs	bs	40-49	no
De bästa konstruktionerna bör stanna i Sverige	bs	30-39	bovå
Det kan man ju inte säga, bara dom inte exporterar finesserna	a	30-39	no

Det är det samma vad vi säljer men inte det börsta	m 65-	må
Men ej nya uppfinningar	m 40-49	ög
Inga healiga vapen får säljas	m 50-64.	ög
Den frågan kan tas på två vis. Vi kan ju komma i den situationen att vapnen vändas mot oss själva	a 30-39	no
Det börsta bör de ju sälja	m 40-49	da
Är det ej olämpligt att tillverka, så är det ej olämpligt att sälja	bs 30-39	sk
Det finns väl ej avsättning för det inom lan- det	m 50-64	no
Om det är överproduktion	a 65-	ög
Stora arbetstillfällena för svenskarna	a 50-64	sta
Då det gäller landets försvar	a 30-39	ög
Det beror på det politiska läget	bs 50-64	ög
I så fall genom staten	a 20-29	bovå
När de själva använder	m 50-64	ög
Kan ju ändå inte hindra ifrån krig	m 40-49	no
Inte så länge som krig finns	bs 50-64	sta
Om alla gör det så	a 20-29	sta
Inte om alla får köpa	a 40-49	må
Alla utom diktaturetater	m 20-29	må
Men inte till en krigförande stat	m 50-64	bovå
Men ej till Tyskland	m 50-64	ög
Om det sker till de allierade	m 20-29	ög
Om de hjälpte Finland, annars är det inte så bra. Jo, det är bra för ekonomin förstås	a 65-	må
Om situationen skulle tvinga oss att hjälpa våra nordiska grannar. Inte för förtjänst	m 20-29	sta
Kan sälja till dem, som inte har någon indus- tri	m 20-29	sk

Till vilket land som helst	m	30-39	no
Spelar ingen roll vart det tar vägen	a	20-29	da
Man kan ju få bättre grannskåpa med dem som får köpa	a	20-29	no

Vet inte:

Beror på vad som dom får i byte	m	30-39	nk
Det beror på vart det går	m	30-39	ml
Vi kan genom sådan försäljning själva få köpa varor som vi själva ej är i stånd att tillverka	a	30-39	ml
Tycker illa om krigsmateriel Överhuvudtaget, men Sverige kan ju lika gärna som någon annan tillverka om det i alla fall måste finans	a	40-49	ml
Om den makten ställer sig mot Sverige och förklarar krig, så är det ju förkylt	a	50-64	sta
För närvarande är det nog bra med export	a	50-64	no
Det är dock nödvändigt att produktionen kvickt kan sätta i gång	m	50-64	bovå
Kan vara både förtjänst och förligt	m	50-64	no

"Anser Vi det förkastligt även om försäljningen sker under statens kontroll?"

Jas:

Har väl ingen betydelse (2 svar)

Ännu mer förkastligt (3 svar)

Lika dumt vem som säljer	a	20-29	da
Inte blir det bättre för det	a	65-	no
Det kanske är olyckligt även då	a	65-	no
Ingen sådan handel är av godo	a	40-49	no
Vi behöver det själva	a	30-39	ög
Vapen, endast vad vi nödvändigast själva behöver	a	20-29	sk
Bör inte hjälpa någon	a	50-64	sta
Allt som hör till krigsmateriel borde förbjudas	a	50-64	bovå
Absolut, vad betyder kontroll i detta fall	a	40-49	bovå
Blir ej bättre under statskontroll	a	20-29	sk
Men det beror på hurdan regeringen är i det landet	a	30-39	ög
Beror på hur regeringen är inställd till saken	a	65-	ög
Om våra styrande ej göra urskillnad på köpare	a	50-64	sk
Beror på vilka länder det går till	a	30-39	no
Inte till Ryssland t.ex.	a	65-	sk
Till övriga utlandet	a	50-64	da
Det kanske blev litet bättre då	a	50-64	da
Detta har nog annat att sälja	a	65-	no
Skall man ha vapen hemligt, så skall det vara hemligt	ba	65-	sk
Det skall under alla omständigheter hållas hemligt	a	20-29	bovå

Om det är något nytt som jag förut nämnde	a	50-64	no
Det blir krig i alla fall	a	40-49	no
Ja, dom skjuter på oss ändå	a	20-29	må
Vapnet kan kanske användas mot oss	a	30-39	sk

Nej:

Bör vara något mer betryggande	a	50-64	no
Det är svårt att säga det. Det beror på vem som sitter i styret, men så länge staten representeras av folket kan det ju gå	a	40-49	no
Nej, då bör det ju kunna kontrolleras	a	65-	ög
Vi behöver export	a	65-	ög
Man kan behöva hjälpa en anfallande stat	a	50-64	bovå
Kommer ej i orätta händer då	a	20-29	må
Det bör vara statlig kontroll	a	30-39	no

Vet inte:

Det är nog lika illa	a	20-29	må
Smällar väl lika högt	a	20-29	no
Det blir ju inte annorlunda om det sker under statens kontroll	a	65-	no

"Anser Ni, att Sverige nu bör avrusta?"

Ja!

Under förutsättning att andra länder gör det
(24 svar)

Alla länder bör avrusta (7 svar)

Alla andra länder gör ju detta a 40-49 bevd

Ja, vi borde kunna vara ett gott exempel a 50-64 m

Riskabelt kan det nog vara, men det avrustas
nog inte a 50-64 da

Ättonstone delvis (19 svar)

Dom bör avrusta, så att dom bara har ordnings-
vakt kvar ba 50-64 no

Delvis arbetskraften behövs på annat håll a 30-39 sta

Inom F.N:s ram a 65- sta

Delvis, får se vad F.N. kommer överens om a 40-49 da

Inte fullt avrusta, som förra kriget a 20-29 sk

Nur är väl ingen risk för krig (3 svar)

Vi har i alla fall ingen möjlighet att klämma
oss a 30-39 dg

Ja, för mot atombomben stoppar ej något för-
svar a 20-29 da

Vårt försvar är ingenting i atomåldern a 30-39 no

Vårt försvar räcker likaväl ej till en stor-
makt a 40-49 no

Det har ingen nytta med sig att ett så litet
land ligger med vapen a 50-64 no

Därför att blir det krig, lönar det sig ändå
inte a 50-64 no

Vi klarar oss ej i alla fall inte vid ett an-
grepp a 20-29 no

För vårt försvar duger i alla fall ingenting
till a 50-64 no

Det är ingen mening att vi rustar, vi kan inte slåss mot någon	m	50-64	må
Det tycker jag, så kanske skatten blir mindre	a	20-29	da
Utgifterna måste nedskäras	a	20-29	må
Så mycket så det försvar vi redan håller inte blir för dyrbart	m	30-39	sk
Det blir för dyrt	m	20-29	må
Vi har för stora utgifter	m	50-64	må
Folket bör över sättas in i annan produktion åtminstone till 75 procent, absolut onödigt att ha grubbar ute nu, när det är så ont om folk	a	30-39	stm
Usch ja, jag blir snart inkallad	a	20-29	må
Om freden kan gånntas	a	30-39	da
Skall det bli fred så	a	40-49	no
Om det går så med utvecklingen	a	20-29	no
Men det beror på hur utvecklingen blir	m	30-39	no
Beste förr ja bättre	a	40-49	bovå
Sverige borde ha gjort det för länge sedan	m	50-64	da
Bort med alltihop	a	30-39	bovå

Nei

Inte just nu (14 svar)			
Det är för tidigt (5 svar)			
Inte ännu (13 svar)			
Inte för närvarande (5 svar)			
Inte som det är nu ute i världen (17 svar)			
Inte som tiden tycks utvisa	m	20-29	8g
Beroende på hur Övriga gör: som läget nu är skall vi ej göra det	bs	30-39	bovå

Som förhållandena är nu i världen, så är det ingen idé	a	40-49	da
Inte som läget är nu, oenigheten är för stor i världen	a	40-49	8g
Det blir snart krig igen (4 svar)			
Alltför allvarligt ute i världen (13 svar)			
Med tanke på läget i världen (6 svar)			
Inte så länge som inte alla kan enas om det	a	50-64	8g
Inte så länge stormakterna ej kunna enas	a	20-29	8g
Freden inte återställd, så vi kan inte avrusta Europa	a	30-39	sk
Sått som det är, så har vi kriget här igen	a	30-39	bovå
Det ser ut i present som vi skulle ha krig om några år igen. Vi har ju än ingen direkt fred	m	65-	må
Det är ju ej säkert hur länge det blir fred	a	20-29	no
Bör vara beredda på krig	a	20-29	sk
I händelse av krig, behövs nog vår krigsakt	m	20-29	bovå
Det är ej fred än	a	65-	må
Freden är minsann inte mycket att lita på	m	65-	no
Det kanske drar ihop sig	a	40-49	må
Det är bäst de håller på för man vet inte hur det blir	a	65-	no
Bör vara rustade så länge krigsläget är oroligt	a	20-29	må
Inte så länge andra stater rustar (19 svar)			
Det tycker jag inte vi skall göra, det gör ingen annan, hellre rusta oss	m	40-49	no
Endast om det blir avrustning i hela världen	a	65-	da
Inte förrän stormakterna gjort det (3 svar)			
Inte förrän de andra länderna gör det (43 svar)			
Alla bör följnas åt vid eventuell avrustning (4 svar)			

Impulsen bör komma utifrån	bs	30-39	sk
Troligen kommer ingen av de andra länderna att avrusta	m	20-29	8g
Tvårtom (2 svar)			
Vi kan gott avstå 100 milj. till försvaret	m	20-29	må
Hellre öka försvarets effektivitet	m	30-39	no
Vissa vapenslag förbättras	a	20-29	sta
Man skall kunna försvara sig om det behövs (14 svar)			
Nej, absolut inte. Försvaret måste alltid vara starkt	a	20-29	8g
Bra att ha det laddat	a	20-29	bovå
Till den del, men behöver ju ha så att dom kan bita ifrån sig	m	20-29	sta
Sverige behöver försvar mot både yttre och inre fiender	bs	65-	må
Vi lägger mitt mellan västmakterna och Sovjet och bör ej avrusta	bs	40-49	no
Vi bör vara beredda att försvara oss mot ryssen	a	30-39	8g
Bör vara rustade i händelse av angrepp	a	20-29	må
Alltid bra med försvar, man vet ju inte vilken dag det kan bli krig	a	20-29	må
Behöver vara lagom beredskap i händelse av krig	a	65-	må
Som tiden är måste vi ha ett försvar	m	65-	bovå
Men nog vore det önskvärt, men så länge de stora tittar snett på oss, skall vi ha rustat	a	40-49	må
Tror jag inte, vi bör vara rustade så länge som det är ännu osäkert	a	40-49	må
Erfarenheten har visat att man måste vara rustad	a	30-39	sk
Nej, det tycker jag inte, för jag har alltid hållit på försvaret	bs	40-49	bovå
Det bör finnas ett stöd	m	30-39	no

Trots att jag ligger inne nu	a	20-29	no
Ligger nu ändå inkallad	a	20-29	bovä
Men ej heller rusta mera	a	50-64	all
Inte helt med till en del (8 svar)			
Minska utrustningen betydligt	a	40-49	sta
Endast upprätthålla begränsad militärkraft	m	20-29	da
Bör återgå till fredsrikenivå	a	30-39	sk
Man bör i möjligaste mån inskränka på försvarsutgifterna	m	65-	ög
Krigsmakten är för dyr vid nuvarande standard	a	20-29	sk
Ökr försvaret billigare (3 svar)			
Till en viss del kanske, man kan svara både ja och nej, skatterna behöver ju komma ner litet	m	40-49	ög
Men ändå ej så många inkallelser	a	30-39	no
Kortare värnplikt, oca ett halvt år, bör dock genomföras snarast möjligt	m	65-	ög
Värnplikten förkortas till 10 månader	a	20-29	ög
Men börja med att inskränka utbildningstiden	m	50-64	ög
Inte totalt, för det kan bli inbördes stidigheter	m	20-29	no
Nog är jag med på avrustning, men det går inte nu	a	65-	no
Avrusta låter bra men luktar illa	bs	40-49	bovä
Men framtiden kanske kan visa något annat	m	20-29	ög
Det kan naturligtvis inte vara något föregångsland, men kan full enighet uppnås inom F.N. är jag den första att vilja avrusta	a	30-39	no
Inte i ett litet land	m	20-29	sta
Fast det spelar nog ingen roll, om vi är rustade eller inte	a	20-29	no

Vet inte:

Då måste man vara väl insatt i sakerna för att veta hur andra länder har det	a	30-39	ok
Ur kristlig synpunkt skulle man nog svara så	m	65-	no
Samensamt med andra är det riktigt	m	30-39	bovä
Det är väl bra som det är	a	65-	no

"Bör Sverige avrusta även om inga andra länder gör det?"

Ja:

Vår lilla militär makt har ingen betydelse	a	50-64	da
Jag tycker det är så liten tanna på vågen, om den kommer i krig	bs	50-64	no
Det kan vi gott göra. Ingen nytta med vårt försvar, om en stormakt anfäller oss	a	50-64	sk
Vad tjänar det till med vårt "försvar" i atom-åldern	s	20-29	no
Vill någon ha oss, så tar de oss ändå	s	50-64	da
Det går åt skogen ändå	a	30-39	hovå
Vi kan ju inte i alla fall tävla med stormakterna	s	50-64	må
Sverige är för litet, så det gör detsamma	s	65-	no
Ja, det tror jag - det är ett så litet land	a	50-64	da
Inget annat att göra	a	30-39	hovå
Sverige bör börja	a	20-29	hovå
En måste ju börja först och ...	a	50-64	no
Någon skall ju börja	s	40-49	no
Föregå med gott exempel	a	50-64	sta
Är ju alltid ett gott exempel om ett land tar första steget till att avrusta	s	50-64	sta
Om det spelar någon roll	a	30-39	sta
Det spelar ingen roll	a	20-29	må
Måste genomföras	bs	30-39	må
Det blir billigare	s	50-64	no
Behövs nog i alla fall	a	30-39	må
Men ej alldeles	s	40-49	sta

Nej:

Vi borde stärka försvaret	bs 40-49	no
Nå dessa är inte alla svenskarna	a 30-39	no
Självord	a 40-49	no
Det skall man akta sig för	a 40-49	må
Då blir vi ockuperade	a 40-49	no
Nog skall vi ha militärer	a 65-	no
Vi måste ha något försvaret vi också	a 20-29	da
Så tokiga får vi inte vara	a 30-39	no
Men inte heller öka produktionen	a 40-49	all
Bara i proportion till vad de andra länderna gör	a 40-49	65
De bör göra som andra länder	a 40-49	no
Det skall vara gemensamt med andra stater	a 50-64	no
För då skall ju alla land avrusta	a 40-49	no
Att precis gå i spetsen är ju onödigt, men åtminstone bör det inskränkas, det blir ju dyrt för landet	a 50-64	no
Det är nog inte skäl att göra, bara indragning	a 50-64	må
Liten vapensakt bör finnas för ordningens upprätthållande inom det egna landet	a 40-49	no
Men det är ju någon som skall börja	a 40-49	bevä
Men någon skall börja	a 20-29	no